The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".

Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.

Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.

SATURDAY, FEBRUARY 10, 1962.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 11. SESTDIEN, 1962. GADA 10. FEBRUĀRĪ 12. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".

REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS.

Redakcija un kantoris: 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.

Elmārs Caune.

PRASĪSIM BRĪVĪBU BALTIJAS VALSTĪM

1961. g. februārī Kalifornijas senators Thomas H. Kuchel's un kongresa loceklis Glenards P. Lipscomb's iesniedza gan senātā, gan kongresā sekojošu rezolūciju:

„Kamēr komūnistu režīms Lietuvā un abās pārējās Baltijas valstīs Igaunijā un Latvijā nenāca pie varas legālā un demokrātiskā ceļā, kamēr Padomju Savienība pārņēma Lietuvu, Igauniju un Latviju ar ieroču spēku un kamēr Baltijas valstu iedzīvotāji lietuvieši, igauņi un latvieši vēlas cīnīties un mirt par savu nacionālo neatkarību, un kamēr Amerikas Savienoto Valstu vadība uztur diplomātiskas attiecības ar Baltijas valstu: Lietuvas, Igaunijas un Latvijas valdībām un pastāvīgi noraida viņu pārņemšanas un uzspiestās „inkorporācijas" atzīšanu Padomju Sociālisto Republiku Savienībā, tikmēr tagad:

mēs liekam priekšā pieņemt, ka Senāta un Tautas vietnieku nama reprezentanti pieprasa ASV prezidentam pacelt Baltijas valstu jautājumu Apvienotās Nācijās un tur pieprasīt, lai Padomju Savienība:

a) Atvelk savu karaspēku, aģentus, kolonistus un savu kontroli no Lietuvas, Igaunijas un Latvijas;

b) Atgriež atpakaļ baltiešu izsūtītos no Sibirijas, cietumiem un vergu nometnēm un, vēl tālāk:

c) Pieņem lēmumu, ka Apvienotās Nācijas savā pārraudzībā izved brīvas vēlēšanas Lietuvā, Igaunijā un Latvijā."

Vēlreiz pārlasot šo rezolūciju, kas daudziem jau būs aizmirsusies, jo no rezolūcijas iesniegšanas abos likumdošanas namos drīz jau būs pagājis gads, jāpriecājas par šiem diviem vīriem, viņu drosmīgo valodu un vēlēšanos palīdzēt Baltijas tautām. Šo rezolūciju katrs apzinīgs latvietis manuprāt ir gatavs parakstīt nevien ar tinti, bet ar savas sirds asinīm.

Kā jau tas bija sagaidāms, rezolūcija apgūlās abu namu komitejās: Senāta ārvalstu attiecību komitejā, kur viņai dots Nr. 12 un kongresa ārlietu komitejā, kur viņas numurs ir 153.

Uz ārieni valda klusums, bet, kā mums tas ir zināms, pārrunas kaut kur notiek. Tā piem. 29. sept. 1961. g. ārlietu ministra asistents Mr. Brocke Hay's raksta oficiālu vēstuli Mr. Thomas E. Morganam, kongresa ārlietu komitejas priekšsēdētājam, atbildot uz pēdējā 4. aug. 1961. g. pieprasījumu par ārlietu departamenta viedokli šīs rezolūcijas jautājumā.

Tā kā manā rīcībā ir oficiāla šīs vēstules kopija un arī atļauja šo vēstuli citēt šai rakstā, tad pievedīšu izrakstu no šīs vēstules.

„Nelaimīgā kārtā nospiedošs Apvienoto Nāciju biedru vairākums atzīst Baltijas valstu inkorporāciju Padomju Savienībā. Tie uzskatītu šo rezolūciju, kuŗa pieprasītu Padomju Savienības karaspēka atvilkšanu no Baltijas valstīm, izsūtīto baltiešu atgriešanu no Sibirijas un atļauju noturēt vēlēšanas Apvienoto Nāciju pārraudzībā Lietuvā, Igaunijā un Latvijā drīzāk kā gājienu vispirmā kārtā radīt grūtības Padomju Savienībai, nekā atvieglināt Baltijas tautu stāvokli. Tāpēc šādai rezolūcijai nebūtu iedomājams panākt plašāku atbalstu."

Vēstule nobeidzas ar rindām:

„Budžeta birojs mums savukārt aizrāda, ka no Administrācijas programmas viedokļa — nav iebildumu šī reporta apspriešanai jūsu komitejā." Seko paraksts.

Patiesības labā būtu jāpiebilst, ka vēstule gan satur dažus līdzjūtības vārdus baltiešu liktenim, bet tai pašā laikā arī diezgan nepārprotami pasaka, ka tālāk par minētajām komitejām šai rezolūcijai nevajadzētu iet. Citiem vārdiem, administrācijai naudas pietiek, lai šos jautājumus debatētu šaurākā forumā, komitejās, bet Senātā un Kongresā nē.

Tā ir tā pati vecā dziesma, ko mēs jau daudzkārt esam dzirdējuši, proti: Baltijas valstu jautājumam vēl laiks nav pienācis un apstākļi neizdevīgi. Paceļot to Apvienotās Nācijās, ciestu Savienoto Valstu un viņas prezidenta prestižs, varenā Padomju Savienība tiktu traucēta.

Redzot šādu oficiālu augstu valdības ierēdņu noskaņu, pasa lietuviešu trimdas sāime tagad visos lielākos centros ir nodibinājusi komitejas, kuŗu vienīgais uzdevums ir rūpēties par šīs rezolūcijas "apspriešanu kongresā un senātā. Gadījumā, ja līdzšinējais kongress pašreizējā darbības sesijā, kas vēl ilgs vienu gadu, līdz šīs rezolūcijas apspriešanai netiktu to sprungulu pēc, ko ceļā met pašu amerikāņu politiķi, minētā komiteja grib gādāt, lai tad, šai sesijai beidzoties, atrastos citi tikpat drosmīgi un godprātīgi vīri, kā Kuchels un Lipscombs, vienalga, vai republikāņi, kas tad iesniegtu līdzīga satura rezolūciju, jaunajam kongresam, kuŗu vēlēs šoruden. Tādā kārtā komiteja grib panākt, lai mūsu taisno lietu vienmēr varētu uzturēt pie dzīvības, lai par Lietuvu, Latviju, Igauniju vienmēr runātu, debatētu, lai mēs neaizmirstos kādos archīvu plauktos, kas kādreiz bijuši un tagad vairs nav. Ir taču skaidrs, ka tikai viena vara var uzvarēt komūnismu un tā ir ieroču vara amerikāņu vadībā. Un tā ir arī vienīgā vara, kas tad, kad apstākļi būs nobrieduši, varēs mums atkal atdot brīvību.

Minētā — Kuchela- Lipscomba rezolūcijas komiteja tagad savās rindās ir iesaistījusi arī igauņu un latviešu pārstāvjus. Minētās komitejas uzdevums un mērķis nav radīt nekādu parallēlismu cīņā par Latvijas atbrīvošanu, nav to gribējusi un negrib uzņemties kādu citu organizāciju funkcijas. Tās vienīgais uzdevums: uzturēt dzīvu ciņu par minēto rezolūciju.

Šī komiteja tamdēļ aicina visus Amerikas latviešus un arī Kanadas latviešus rakstīt tiem vīriem, kuŗu rokās ir Amerikas ārpolitika, pieprasot, lai tie revidē savu nostāju attiecībā uz Baltijas valstu jautājuma nepacelšanu kongresā un senātā. Rakstot būtu vēlams aizrādīt, ka šinī laikā, kur algoti komūnistu aģenti, izlietojot milzu naudas summas, sākot ar Vietnamu, Laosu, Afriku, Berlīni un beidzot ar Somiju ar visiem līdzekļiem, rīkodami sabotāžas, kūdīdami, vietām pat pārejot aktīvā kara darbībā dara visu iespējamo, lai Sav. Valstis un rietumus pēc iespējas pārsteigtu visnepatikamākā veidā, sagādājot tik daudz grūtību, cik vien iespējams, ka šajā laikā un tādos apstākļos — izvairīties no iespējas sagādāt grūtības Padomju Savienībai — ir politika, kas nodara lielu launumu pašai brīvības mīlētājai Amerikai.

Vēstulēm būtu jāpienāk simtos un tūkstošos. Katrs par nedaudz centiem, un ziedojot nedaudz minūtes, var izteikt savu sašutumu, lūgumu, priekšlikumu. Vēstules būtu adresējamas gan pašam prezidentam Kenedijam, gan ārlietu sekretāram Dīnam Raskam, gan Mr. Morganam, kongresa komitejas priekšsēdētājam, gan sen. Fullbraitam, gan citiem.

Vēl jo svarīgāki būtu, ja bez savām vēstulēm mēs katrs varētu pierunāt vienu vai vairākus savus amerikāņu draugus, pievienoties mūsu cīņai.

Protams, ar vārdiem vien mēs savu dzimteni neatbrīvosim. Bet pats galvenais, paliksim modri un neļausim iemigt amerikāņu sirdsapziņai. Mūsu lieta ir taisna, mūsu diena lēnām nāk. Aicinu visas latviešu organizācijas Sav. Valstīs un Kanadā apsvērt šīs komitejas par Kuchela - Lipscomba rezolūcijas pieņemšanu darbības atbalstīšanu. Ja arī vēstules nāks no Kanadas un tās nebūs rakstījuši balsotāji Amerikas vēlēšanās, taču „nākdamas no ārpuses, tām piegriezīs lielāku vērību.

ČIKAGAS PIECĪŠI

ar jautru programmu

MĒS ATKAL JOKOJAM

š. g. 3. martā, plkst. 7.00 vakarā, Jarvis Collegiate (Jarvis - Wellesley), Toronto.

Biļetes iepriekšpārdošanā Lotus un Callas puķu veikalos.

Visas sēdvietas rezervētas.

Ieeja $ 2.00 un $ 1.50.

Cinitājs par Latvijas lietu pasaulē

Māc. A. Čops iesvēti Daugavas Vanagu Sv. Katarīnes skolai dāvāto karogu. J. Līgera uzņ.

FRANČU EKSTRĒMISTI GATAVOJAS GĀZT PREZIDENTU DE GOLLU

SLEPENĀS ARMIJAS ORGANIZĀCIJAS DOKUMENTI NONĀK POLICIJAS ROKĀS. BUMBU UZBRUKUMI TURPINĀS KĀ FRANCIJĀ, TĀ ALŽĪRIJĀ. KOMŪNISTIEM NEIZDODAS APVĒRSUMS GVATEMALĀ. INDONĒZIJAS STUDENTI UZBRŪK SAV. VALSTU SŪTNIECĪBAI JAKARTĀ. KRIEVI PAREIZO BERLĪNES SARUNU IZJUKŠANU.

Franču policijas rokās Parīzē nule kā nonākuši dažādi slepenās armijas organizācijas dokumenti, kas liecina, ka labā spārna ekstrēmisti gatavojušies prezidenta un viņa valdības gāšanai. Slepenā armijas organizācija, kuŗu no trimdas Spānijā valda ģen. Salans, pretojas Alžīrijas kaŗa izbeigšanai un moslemu politiskai neatkarībai.

Kā Francijā, tā Alžīrijā de Golla ienaidnieki liek sevi manīt katru dienu. Lielākās pilsētās nepaiet tādu dienu, kad nebūtu notikušas bumbošanas, strādnieku streiki vai vienkārši uzbrukumi atsevišķām personām, kas pazīstamas kā ģen. de Golla ideju veicinātājas. Francijā slepenā armijas organizācija visaktīvāk darbojas Parīzē un Marsejā, Alžīrijā tādās pilsētās kā Alžīrā, Oranā un Konstantinē, kas ir galvenie eiropiešu koncentrācijas punkti franču Ziemeļafrikā.

Visprokuroram Kenedijam paēģo vētrainu sagaidīšanu Jakartā.

Pēc vizītes Japānā, kur Tokio lidostā viņu jūsmīgi sagaidīja vairāk tūkstošu japāņu, prezidenta Kenedija brālis, Sav. Valstu virsprokurors Robers Kenedijs paredzējis apmeklēt Indonēziju. Virsprokurors uz salu republiku dosies jaunnedēļ. Tas ir, ja negadīsies nekas tāds, kas viziti var aizkavēt. Un kaut kas tāds var gadīties.

Pirms pāris dienām vairāk nekā 100 Indonēzijas studentu — un šoreiz nav darīšana ar komūnistiem — uzbruka Sav. Valstu sūtniecībai Jakartā, dauzot logus, dedzinot automašīnas un līmējot uz sienām pretamerikāniskus plakātus. Uzbrukuma iemesls — Vašingtona devusi atļauju holandiešu transportlidmašīnām, ceļā no Holandes uz Jaungvineju, ko, kā zināms, Indonēzija prasa sev, apstāties degvielu uzpildīšanai Sav. Valstu territorijā. Holandieši ar savu gaisa tiltu mēģina pēc iespējas lielākā steigā papildināt savus spēkus Jaungvinejā, jo kuŗu katru dienu var sākties prezidenta Sukarno draudētā invāzija. Lai gan Vašingtona oficiāli noliedz, ka holandiešiem apstāšanās atļauja būtu dota, jaunākais jau ir noticis — kārtējā pretamerikānisma kustība sākusies. Ja arī komūnisti to nesāka, tad tomēr var droši pareģot, ka Robertam Kenedijam iebraucot Jakartā, komūnisti to izmantos savā labā, radot, cik vien iespējams, nepatikamu situāciju.

Valdības kaŗaspēks apstādina komūnistu gājienu uz Gvatemalas pilsētu.

Pirms Fidels Kastro gāza Kubas diktātoriālo prezidentu Batistu un pats iekāpa Maskavā šūdinātos diktātora zābakos, vienīgā valsts Dienvidamerikā, kas bija pieredzējusi un piedzīvojusi komūnismu un to beigās nolikvidējusi, bija Gvatemala. Reizi pa reizei, ar revolūcionāru armijas vienību palīdzību, komūnisti mēģina atgūt zaudēto varu, bet līdz šim tas vēl nav izdevies.

Nopietnākais komūnistu mēģinājums gāzt Gvatemalas legālo valdību nāca 1960. gada 13. novembrī, kad valdībai naidīgas armijas vienības izcīnīja asiņainu četru dienu kaŗu ar lojālistu spēkiem un tika sakautas. Šo sakauto vienību paliekas no jauna mēģināja maršēt uz Gvatemalas pilsētu šī gada 7. februārī, sākot no Bananeras pilsētas, nemiernieku koncentrācijas punkta 125 jūdžu ziemeļos no Gvatemalas pilsētas. Valdības spēkiem nebija nekādu grūtību pieveikt slikti organizētos nemiernieku un, līdz nākamam mēģinājumam, Gvatemala var atkal dzīvot mierā.

Berlīnes sarunas draud izjukt jau pirms sākšanās

Sav. Valstu sūtņa Tomsona tikšanās ar Pad. Savienības ārlietu ministru Gromiko Berlīnes saspīlējuma atrisināšanas ceribas nav mazinājusi. Labi informētas aprindas ziņo no Maskavas, ka Tomsona un Gromiko sarunu laikā noticis tieši pretējais — Pad. Savienība palielinājusi savas prasības, katēgoriski atteikusies atzīt jebkādas Rietumu tiesības agrākās Vācijas galvas pilsētā un no jauna sākusi runāt par atsevišķo miera līgumu ar Austrumvāciju, tāpat Rietumberlīnes pievadceļu nodošanu Pankovas valdības pārraudzībā.

Ir iemesls domāt, ka četru lielvalstu plānotās Berlīnes sarunas vispār nekad nesāksies, jo sūtnis Tomsons un ārlietu ministrs Gromiko nav spējuši vienoties nevienā vienīgā punktā. Un, ja Rietumiem netiks dotas nekādas garantijas par eventuālas Berlīnes konferences laimīgām beigām, tāda konference nenotiks.

ZIGFRĪDA MEIEROVICA 75. DZIMŠANAS DIENAS ATCEREI.

Traģisks rīts un traģisks vakars, bet saulaina darba diena. Tāds bija arī 38 gadus ilgais mūžs Zigfrīdam Meierovicam, no kuŗa dzimšanas dienas 5. februārī aprit 75 gadi.

1908. gadā Meierovics paša uzrakstītā biografijā teica: „Es, Zigfrīds Anna Meierovics, esmu dzimis 1887. gada 24. janvārī (v. st.), Kurzemē, Durbes miestā, Grobiņas apriņķī. Mans tēvs pēc amata ārsts, pēc kārtas kristīts ebrējs, apprecēja latvieti Annu Filholdi. Pie manas dzemdēšanas māte nomira. Pie mīļās mātes zārka tiku kristīts arī viņas vārdā „Anna". Tēvs, ļoti mīlēdams savu dzīves biedreni, nevarēja pārciest viņas nāvi un kļuva grūtsirdīgs, tā ka manā 3. dzīvības gadā viņu ievietoja pašos spēka gados vājprātīgo iestādē, kur viņš smok jau 18 gadus, līdz šai baltai dienai."

Pieņemts pie mātes brāļa un pieradināts pie zemnieku dzīves, mazais zēns, sevišķi vērodams tēvoča bērnus augot, vienmēr izjuta klusu smeldzi, ko radīja dvēseles brūce. Viņam bija jāaug bez mātes mīlestības, ko dziļi izjuta. Meierovics saka, ka dažkārt arī viņš kā citi bāreņi piestājies pie baltās ābeles un ganos iedams, saulei noejot, dziedājis: „Aiznes manai māmuliņai simtu labu vakariņ".

Ierobežots lielā pietiekībā, zēns beidzą Kabiles pagasta un Tukuma pilsētas skolu. „Lai gan apstākļi bija grūtāki kā jebkad, tomēr gribēju vēl tālāk tikt." Šī nelokāmā griba viņu aizveda uz Mironova komercskolu Rīgā, un tad uz Rigas politechnisko institūtu, kur studēja tirdzniecības zinātnes, iztiku pelnīdams ar privātstundām. Šai studiju laikā Meierovicam radās arī pirmais politikas mezgls. 1910. gada jūlijā Rīgā bija sagaidāms Krievijas ķeizars, lai atklātu pieminekli Pēterim I. Studentu korporācija Tālavija bija atteikusies piedalīties ķeizara sagaidīšanā un godināšanā. Radās ass konflikts ar institūta administrāciju un Rīgas mācības apgabala kurātoru. Te nu Meierovicam kā korporācijas senioram vajadzēja pretiķības izlīdzināt. Vismaz tik tālu, lai pasargātu Tālavijas legālo eksistenci, ko tā bija nesen ieguvusi.

Īsā avīzes rakstā grūti ietilpināt kaut cik pilnīgu Meierovica darbu sarakstu, viņa rosmi, sākot ar skolotāja un ierēdņa gadiem, sabiedriskā laukā, bēgļu laikos, Latviešu nacionālā padomē, vēlāk Satversmes sapulcē, Saeimā, Zemnieku savienībā, ārlietu ministrijā un divi reizes uzņemoties ministru prezidenta pienākumus. Latvijas vēsturē visvairāk viņa vārds gan paliks saistīts ar mūsu valsts tiesisku atzīšanu, kad Meierovicam ar sava talanta spēku un diplomāta izmaņu vajadzēja iegūt Latvijas vietu citu valstu saimē. Šis ieguvums ir mūsu reālais pamats arī tagadējos laikos.

1918. gada jūlijā, dabūjis ārzemju pasi no boļševiku ārlietu komisāra, Meierovics caur Arhangeļsku aizbrauca uz Londonu. Šai Lielbritānijas metropolē ar savām cieši noslāpotām jaužu kārtām latviešiem toreiz nebija nekādu tiešu aprindu, kas ar savu ietekmi uz valdību varētu vai gribētu palīdzēt. Vairāk kā 2 mēnešus Meierovics centās nodibināt sakarus gan ar Somijas, Igaunijas un Polijas pārstāvjiem, gan, izmantojot Edinburgas profesora Stimpsona starpniecību, ar ārlietu ministriju, lai tādā kārtā panāktu audienci pie ārlietu ministra Balfūra. Šī audience tad arī notika 23. oktobrī un ilga 20 minūtes. Meierovics vecajam lordam paskaidroja Latvijas stāvokli ar tādu pārliecības spēku un loģisku skaidrību, ka 11. novembrī viņš saņēma rakstu, ar ko Anglija de facto atzina Latvijas valsti, t. i., veselu nedēļu pirms mūsu neatkarības proklamēšanas. Diplomātisko izlūkuMeierovicu angļi tagad dēvēja par „Informal diplomatic representative" un Meierovics pie savas mītnes Regenta parka tuvumā lika izkārt Latvijas karogu. Vēlāk, stāstot par sarunu ar lordu Balfūru, M. norādīja: „Labi, ka atcerējos, starp kādiem platuma un gaŗuma gradiem Latvija atrodas." To viņam Balfūrs jautājis vispirmā kārtā.

Pirmais panākums bija gūts, bet grūtākie šķēršļi vēl atradās priekšā. 1920. gada novembŗa sākumā Ženēvā vajadzēja sanākt Tautu Savienībai 1. pilnsapulcē. Meierovicam likās, ka jācenšās panākt Latvijas uzņemšana šai organizācijā. Tas nozīmētu arī mūsu valsts de jure atzīšanu, jo Tautu Savienībā varēja uzņemt tikai pilntiesīgas valstis. Ar parasto enerģiju M. devās ceļā. Kaut arī Latvijas stāvoklis atbilda tiem noteikumiem, ko T. S. prasīja, mūsu cerības atradās valņa priekšā. Nevienis neiebilda pret M. argumentāciju, tomēr Ženēvā par Latvijas uzņemšanu balsoja tikai 5 valstis (Italija, Persija, Kolumbija, Paragvaja un

(Nobeigums 8. pp.)

Sv. Katarīnes latv. sk. pārzine Is Klāsona nodod DV dāvāto karogu J. Arājam.

KARNEVĀLS PIGBRIDŽĀ notiek sestdien, 1962. g. 24. februārī, pl. 7 Hamiltonā, ROYAL CONNAUGHT HOTELĪ.

LATVIJA

Nr. 11. SESTDIEN, 1962. GADA 10. FEBRUĀRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Baznīcas stāvoklis Pad. Savienībā

Līdz ar Pad. Savienības pareizticīgās baznīcas uzņemšanu Pasaules baznīcu padomē (World Council of Churches) pagājušā gada novembrī ir atkal pamodusies vispārējā interese par reliģijas stāvokli Padomju Savienībā. Krievu pareizticīgās baznīcas delegācija esot atklāti atzinusi faktu, ka komūnistu partijas locekļi nedrīkst piederēt kristīgajai baznīcai. Tā esot ziņojusi, ka visā Pad. Savienībā esot tikai 9 miljoni kompartijas biedru, bet 30—50 miljonu iedzīvotāju tomēr esot dažādu kristīgo draudžu locekļi.

Viens no britu žurnālistiem ir pārvedis no Pad. Savienības visai bēdīgas ziņas par baznīcas stāvokli, kaut gan brošūrās ārzemju tūristiem esot minēta „sirdsapziņas brīvība". Valdība gan vēl nerīkojot plašāku karā gājienu pret reliģiju, jo cerot, ka tā miršot „dabiskā nāvē". Žurnālists apmeklējis dievkalpojumus vairākās pareizticīgo baznīcās. Tās gan bijušas pārpildītas, bet visur apmeklētāju vairums bijušas sievietes, pie tam ne jaunākas par 50 gadiem, ļoti nabadzīgi ģērbušās. Daudzas baznīcas pārvērstas par birojiem un fabrikām, no to torņiem nolauzti krusti, un tās atstājot visai bēdīgu iespaidu.

Reliģijas mācīšana skolās, protams, noliegta, tās vietā tiekot oficiāli sludināts ateisms. Ja skola zinot, ka bērns nāk no reliģiski noskaņotas ģimenes, tad tā cenšoties visiem līdzekļiem ietekmēt bērnu, lai tas novērstos no reliģijas. Jauniešiem esot ļoti grūti pretoties vilinājumam atteikties no reliģijas un iestāties komūnistu organizācijās, jo pēdējās sniedzot ievērojamus materiālus labumus, piemēram, darba un dzīvokļa dabūšanā.

Bībele esot grūti dabūjama, bet esot izdota īpata bībeles parodija, kas kariķējot bībeles saturu un stilu.

Baznīcas ietekme esot stiprāka laukos nekā pilsētā, tādēļ tur nereti tiekot organizēti komjauniešu uzbrukumi Lieldienu dievkalpojumiem un kāzu ceremonijām baznīcā. Komjaunieši apmētājot akmeņiem reliģiskās procesijas, traucējot dievkalpojumus, skaļi dziedot komūnistu dziesmas u. t. t. Šos gadījumus aprakstot un cildinot padomju prese.

Jaunajā kompartijas programmā esot pastiprināti uzbrukumi reliģijai. Chruščevs savās runās ironiski pasvītroja, ka kosma ligotājs Titovs „nekur neesot redzējis Dievu" savos lidojumos. Viņš runājis par visu „buržuju ko uzskatu un morāles atlieku" galīgu izravēšanu.

Britu žurnālistam licies, ka šādos apstākļos ticīgo skaitam Krievijā esot pakāpeniski jāsamazinās.

Avīzes ziņo par jaunu pretreliģiskās „kampaņas" vilni pēdējā laikā. Dažu reliģisku grupu locekļi notiesāti uz 5 gadiem cietumā un pēc tam uz izsūtīšanu, jo centušies „ar varu pievērst bērnus reliģijai". Lietuvā uz 8 un 4 gadiem cietumā notiesāti 2 katoļu garīdznieki — it kā par valūtas spekulāciju u. c. gs.

PAD. SAVIENĪBAS EKSPANSIJAS POLITIKA „NAV IMPERIĀLISMS"

Ir diezgan savādi lasīt vienā no britu nopietnajiem un plaši izplatītajiem svētdienas laikrakstiem (kas pie tam nav komūnistiski noskaņots) kādā Pad. Savienībai veltītā rakstā apgalvojumu, ka „nevarot runāt par krievu imperiālismu". Krievi savas vēstures gaitā esot bijuši daudz mazāk agresīvi imperiālisti nekā daudzas rietumu valstis. Arī tagad Kremļa ideāls esot nevis radīt plašu krievu valsti, bet nodibināt pasaulē komūnistisku valstu federāciju, kuras atsevišķām valstīm būtu „līdzīga politiska un saimnieciska struktūra un mērķi". Nosaukt krievu ārpolitiku par imperiālismu esot „neattaisnojama notikumu un mērķu vienkāršošana".

Šķiet, ka cienījamais raksta autors visai vāji pārzina cara Krievijas un Padomju Savienības ārpolitikas vēsturi! . . .

Kādā citā rakstā autors runā par dzīves standarta uzlabošanos Pad. Savienībā pēdējā laikā un apgalvo: „Bez šaubām, krievu materiālā labklājība ir stipri progresējusi kopš cara laika". Arī tas ir apgalvojums, par kuŗu latviešu vecākā paaudze, kas dzīvoja Krievijā un labi pārzināja tās apstākļus, varētu būt dažādās domās. **Mag. hist. A. A.**

Jorkutas briesmu liecinieks

Kamēr kultūrālās sadarbības un tuvināšanās ietvaros Amerikas un Padomju Savienības mākslinieki vai to grupas cenšas sekmēt draudzību abu valstu attiecības, tikmēr citādā plāksnē parādās sarkaņā kolosa otrā seja, kas rēgojas no spaidu darbu nometnēm, kuŗās gaŗus gadus izcietuši arī amerikāņi.

Viens no tiem, John Noble, jau otro gadu apceļo Amerikas valstis, lai stāstītu par Jorkutas briesmām, kuŗas tas izcietis 9½ gados.

Noble dzimis Detroitā, Mičigenas valsti. Otrā pasaules kaŗa laikā, 1945. gadā, Vācijā kritis par upuri krievu NKVD, arestēts un nosūtīts spaidu darbos uz Jorkutas ieslodzīto nometni, kur pārcietis neiedomājamas mocības, grūtumus un inkvizīcijas, līdzīgi citiem ieslodzītiem. „Mūsu ciešanas sākās uz Vācijas zemes, kad 945. gada Ziemsvētkos kopā ar pārējiem ieslodzītiem N. koncentrācijas nometnē bijām pilnīgi nošķirti cilvēcīgai dzīvei, paklauti badam un spīdzināšanām," liecina Noble. „Ziemsvētku maltītei palaimējās sadabūt no kāda zirgu staļļa sauju auzu. Izkošļāju no tām niecīgos graudus un tad ar ūdens piedevu, līdzīgi zirgam, aizdzinu izsalkumu.

Katru dienu mira ieslodzītie, un to kalni augtin auga noviet nes apkārtnē. No 700 ieslodzītiem mēs palikām tikai ap 30. Un tad mums deva rīkojumu — sagatavoties tālākam izsūtījumam. Tā nonācām Jorkutā — vienā no lielākām ieslodzīto nometnēm Padomju Savienības ziemeļos, kur nelaimīgie bija vienkopus no daudzām tautām un tautībām, ne tikai no Pad. Savienības, bet arī no tai paklautajām un vardarbīgi pievienotajām zemēm.

Trūcīgais apģērbs, briesmīgais sals, plānais maizes rieciens un neiedomājami smagais spaidu darbs katru dienu retināja mūsu rindas. Kādā decembŗa dienā sals sakāpa līdz mīnus 90 gr.," — liecina briesmas izcietušais.

Par šīm mocībām N. sarakstījis un publicējis divas grāmatas, kas guvušas lielu ievērību lasītājos un tā sekmē amerikāņu sabiedrisko noskaņojumu. Ieslodzītie uztvēruši arī daudz ziņu par citām nometnēm, tā uzzinot, ka ieslodzītā sodu izcieš arī padomju tiranna Chruščeva pirmā sieva, Bulgāņina dzīvesbiedre un citas sarkano augstmaņu sievas. Noble interesējies arī par citiem padomju cilvēku iznīcināšanas centriem, paņēmieniem un priekšrakstiem. Visu padomju valsts sistēmu viņš nosauc par melu un briesmu zaņķi un brīdina tautas brāļus amerikāņus neuzticēties nevienam padomju solījumam, neticēt nedz viņu oficiāliem valsts vīru paskaidrojumiem, nedz padomju presei.

„Ieslodzīto nometnēs bija kāds neredzams spēks, kas man un daudziem citiem palīdzēja pārciest briesmas un atvairīt nāves tuvumu," stāsta Noble. „Tās bija mūsu klusās lūgšanas Dievam, ko raidījām vakaros. Te es iemīlēju bībeli un atradu vienīgo spēku Dievā."

Savā drausmu klāstā Noble atklāj arī daudz patiesības par Padomju Savienības isto seju, kuŗu tas tuvāk novērojis ,būdams kādu laiku Maskavas tuvumā, pirms atbrīvojuma no Jorkutas nometnes. Mēs to zinām, bet ir apmierinājums dzirdēt to no ieslodzīta amerikāņa, kas no nometnes izkļuvis ar vaļējām acīm. Krievi uzsveŗ reliģisko brīvību — tie ir nekaunīgi meli, stāsta Noble.

„Pirms krievu revolūcijas Maskavā bija apm. 500 baznīcu. No tām tagad darbojas tikai septiņas. Tā nav reliģija un tas nav Dieva vārda tencinājums, kas tur dzirdams, jo dažas no šīm baznīcām atveŗ vienīgi reizēs, kad ierodas kāda ārzemnieku grupa, lai parādītu, ka, lūk, Padomju Savienībā ir ticības brīvība."

Noble arī ļoti iznicinoši vēršas pret daļu Amerikas baznīcu, kas, ietilpdamas Pasaules baznīcu padomē, tajā uzņēmuši padomju ortodoksās baznīcas pārstāvjus un pašu baznīcu kā Pasaules baznīcu padomes locekli. Šis akts ir visas kristīgo baznīcu apvienības saindēšana ar komūnismu un koeksistenci. Noble, kuŗa atbrīvošanā, saprotams, piedalījusies Sav. Valstu valdība, liecina, ka vēl joprojām Padomju Savienības spīdzinātavās vai cietumos atrodas ap 100 ASV pilsoņu, kas gaida atbrīvošanu.

Baznīcu grupas atbalstā Noble vienu no saviem pirmiem priekšlasījumiem Nujorkas valsti noturēja Ročestrā, pulcinot lielu interesentu skaitu, kas aizturētu elpu klausījās viņa patiesajā stāstā.

A. Vilks

VAI KOMŪNISTU LAUKSAIMNIECĪBAS POLITIKA TUVOJAS SAVAM GALA MĒRĶIM?

Tiem, kas pietiekami pazīst komūnismu, nekad nav bijušas nekādas šaubas, ka tas nebūt nepūlās strādāt ne strādnieku, nedz zemnieku interešu labā, neraugoties uz demagoģijas frāzēm, kas domātas, lai apslēptu īstos komūnistu nolūkus „vienkāršai tautai", lai to varētu vieglāki iejūgt darbā, kas nāk par labu šaurai komūnistu „profesionālo revolūcionāru" kliķei, un veicina tai valsts varas iegūšanu un paturēšanu. Šai ziņā ciniskā komūnistu lauksaimniecības politika ir visai raksturīgs piemērs. Kaut gan savas varas iegūšanas laikā un īsti pēc padomju varas nodibināšanās Pad. Savienībā, komūnisti visur kliedza: „Zemi tiem, kas to apstrādā!", tomēr patiesībā no laika gala komūnistu mērķis ir bijis **zemes pārņemšana valsts īpašumā un zemnieku pārvēršana algotos laukstrādniekos.**

Jau 1908. gadā Ļeņins savā grāmatā: „Agrārais jautājums Krievijā" izteicies: „Zemes privātīpašuma tiesību atcelšana nebūt nenozīmē komerciālās un kapitālistiskās lauksaimniecības pamata maiņu. Nekas nav maldīgāks kā uzskats, ka zemes nacionālizācijai ir kaut kas kopīgs ar sociālismu vai ar vienlīdzīgām zemes lietāšanas tiesībām." 1917. g. savā „atvadu vēstulē Šveices strādniekiem" Ļeņins raksta: „Krievija ir zemnieku valsts, viena no visvairāk atpalikušām Eiropas zemēm. Sociālisms tur nevar uz reizi uzvarēt . . . Bet zemnieku masas var izvest nenovēršamo un jau nobriedušo agrāro revolūciju līdz milzīgo zemes īpašnieku muižu konfiskācijai."

1918. gadā, kad vara jau bija paša Ļeņina rokās, viņš tautas komisāru padomē izteicies — „Katrs inteliģents sociālists piekritīs, ka zemniecībai nav iespējams uzspiest sociālismu ar varu un mums jāpaļaujās uz piemēru spēku un uz zemnieku masu dzīvās pieredzes asimilāciju."

Tomēr jau 1919. gadā kādā mūmismu, nekad nav bijušas nerakstā par „saimniecību un politiku" Ļeņins vairs neslēpj, ka jāiznīcina starpība starp zemnieku un strādnieku: „Sociālisms nozīmē šķiru izbeigšanu. Lai izbeigtu šķiras, jāpārvar zemes īpašnieki un kapitālisti. Šī mūsu uzdevuma daļa ir veikta, bet tā ir tikai daļa, un pat ne grūtākā daļa. Otrkārt, lai izbeigtu šķiras, **jāizbeidz starpība starp strādnieku un zemnieku — tie visi jāpārvērš par strādniekiem.** To nevar izdarīt uzreiz. Šis uzdevums ir nesalīdzināmi grūtāks un tam būs jābūt ilgstošam. **Šo uzdevumu nevar veikt, uzvarot šķiru.** To var atrisināt tikai ar organizātorisku visas sociālistiskās saimniecības rekonstrukciju, — pārejot no individuālās, sašķeltās, sīkās preču ražošanas uz lielā stila sociālu uzņēmumu. Šai pārejai tomēr jābūt ārkārtīgi ilgstošai. **Šo pāreju var tikai aizkavēt un komplicēt ar sasteigtu un neuzmanīgu administrātīvu likumdošanu."** Ļeņins tātad skaidri apzinājies, cik nepieņemama un pretīga zemniekiem būs viņa nospraustā agrārās politikas līnija, un rauga atrast ceļu, kā vēlreiz piemānīt tumšās zemnieku masas. „Tikai tad, kad tas būs pierādījies praksē, ar zemniekiem saprotamu pieredzi, ka pāreja uz kooperātīvo vai arteļa veida lauksaimniecību ir svariga un iespējama, mēs varēsim teikt, ka šī plašā zemnieku zeme Krievija ir spērusi svarīgu soli sociālisma virzienā." (Runa lauksaimniecības komūnu kongresā 1919. g. 4. decembrī

Kad zemnieku veselīgais dabiskais prāts lika tiem skeptiski nostāties pret traukšanos „sociālistiskās lauksaimniecības" virzienā un tie labāk stūrgalvīgi turējās pie savām tēvu tēvu paražām, Ļeņina mantinieks Staļins ar tam piemītošu un paša Ļeņina un tagad arī Chruščeva atzīto brutālitāti un cietsirdību 1930. gada „atbildē kollektīvo farmu biedriem" („Pravda", 1930. g. 3. aprīļa numurā") pasludināja, ka zemnieku šķira kā atseviška šķira ir jāiznīcina: „Kulaks (kā viņš apzīmēja turīgos zemniekus) ir padomju valdības ienaidnieks. Nevar būt miers starp viņu un mums. Mūsu politika pret kulakiem ir tos iznīcināt kā šķiru."

Kulaku „šķiras" iznīcināšana prasīja pāri par 10 miljonu zemnieku dzīvības, kas aizgāja bojā gan mākslīgi raditā bada dēļ, gan tieši tika iznīcināti administrātīvo vajāšanu ceļā, nepūloties pat šādai rīcībai dot kaut šķietamu likumības izskatu . . . Pēc trim briesmīgas zemnieku iznīcināšanas gājieniem Staļins varēja lielīgi izsaukties: „Neviens nevar mūs aizkavēt vadīt mūsu kollektīvo farmu lietas tādā veidā, kāds ir **kollektīvo farmu interesēs . valsts interesēs"** . . . Kaut gan formas pēc vēl pieminētas kollektīvo farmu intereses, skaidrs tomēr ir tas, ka pirmā vietā stāv un stāvēs valsts intereses. Zemniekiem bija jāšķirās no kollektīvā īpašuma illūzijām uz visiem laikiem . . .

Jau 1934. gadā 17. komūnistu partijas kongresā Staļins runā par „pāreju no arteļa uz komūnu", kam gan jānotiek pakāpeniski: „Ne tā, kā arteļī, kur tikai ražošanas līdzekļi ir sociālizēti, komūnās . . . ir sociālizēti ne tikai ražošanas līdzekļi, bet arī visu komūnas locekļu dzīves apraksts; citiem vārdiem, komūnas locekļim, ne tā kā arteļa locekļim, nepieder paša putni, mazie mājlopi, govs, labība vai piemājas zeme . . . Nākotnes komūnas radīsies no attīstītiem un uzplaukstošiem arteļiem". Neraugoties uz to, ka kollektīvo farmu liktenis jau bija apzīmogots, Staļina pakalpīgais paligs Chruščevs vēl 1951. gadā „Pravdas" 4. marta numurā jūsmo par „agrārām pilsētiņām": „Mazu sādžiņu vietā pacelsies lieli, labi iekārtoti kollektīvo farmu ciemati ar skolām, klubiem, pirtīm, lauksaimniecības izglītības ēkām, sīlēm un citām kultūrālām iestādēm." 1958. gadā pēc Chruščeva minētiem skaitļiem Padomju Krievijā bija 70.000 kollektīvās un 6.000 lielās valsts saimniecības.

1959. g. 27. janvārī 21. komūnistu partijas kongresā Chruščevs beidzot izlaida ilgi slēpto kaķi no maisa un skaidri pateica: **„Lai atrisinātu komūnisma celšanas uzdevumu, liela teorētiska un praktiska nozīme ir jautājumam par kollektīvo farmu un visas valsts sociālistiskā īpašuma savienošanu un attīstību. Tāpēc ir skaidrs, ka nākotnē kollektīvi kooperātīvais īpašuma veids un valsts īpašuma veids pilnīgi saplūdis, lai izveidotu vienu vienīgu komūnistu īpašumu."** Tas nozīmē, ka **p ē d ē j ā m** neatkarības un patstāvības pazīmēm, kas it kā pastāvēja „kollektīvā īpašumā" būs jāpazūd. Agrākiem zemniekiem būs jākļūst par vienkāršiem strādniekiem, kas algu saņems no valsts un ar to pirks arī savu uzturu un citas preces, kas nepieciešamas to dienišķo vajadzību apmierināšanai. Vienīgā pārdevēja tad nu būs valsts! Tāds liktenis draud ne vien Padomju Savienības zemniekiem, bet arī visu pakļauto tautu republikām un apgabaliem.

Ļeņinam savā laikā bijusi taisnība: zemnieku pievarēšanas process bija visai ilgstošs un arī visai asiņains Staļina laikā. Zemnieki izmisīgi cīnījās ar komūnistu varas bruņoto pārspēku, zaudēja šo cīņu un tagad zaudēs arī pēdējo, kas tiem vēl bija palicis, — nelielo piemājas zemi un pāris lopu, ieplūstot lielajā komūnistu paradīzes vergu armijā. Tā kā tos pilsētās nepieraksts, tad tiem būs jāturpina vergot uz lauku valstij par zemāku atalgojumu, nekā saņem labāki situētie pilsētu rūpniecības strādnieki.

A. Kalns

Vai Pad. Savienībā ir antisemītisms?

Jaunajā gadā saņemtas ziņas no Pad. Savienības par asiem uzbrukumiem ebrejiem avīzē „Trud". Žīdu sinagogas tanī nosauktas par spiegu centrālēm: Sav. Valstis tur vervējot savus aģentus un rāpot informāciju! Sinagogām esot arī cieši sakari ar cionistu organizāciju un Izraēlas sūtniecību Maskavā. Avīzē pat minēts vārdā Izraēlas sūtniecības pirmais šekretārs kā spiegu organizācijas vaditājs. Šis raksts ir asākais uzbrukums žīdiem, kāds piedzīvots Pad. Savienībā pēdējos gados, un daži Krievijas apstākļu pazinēji paredz stingrus soļus pret žīdiem tuvākā nākotnē.

Jau oktobrī 3 izcili žīdu sabiedriski darbinieki Ļeņingradā tika apvainoti pretvalstiskā darbībā un nodoti tiesai; tika slēgtas dažas sinagogas. Ir, varbūt, taisnība tiem žurnālistiem, kas apgalvo, ka antisemītisms vienmēr ir eksistējis Krievijā lielākā vai mazākā mērā, izņemot periodu no padomju varas nodibināšanās līdz Staļina diktatūras kalngalam.

Krievija arī cara laikā bija klasiskā antisemītisma zeme (lai atceramies žīdu „pogromus" ap 1905. g. revolūcijas laiku!). Ar padomju režīma nodibināšanos izcilu varu Krievijā leguva vairāki žīdi, — kompartijas biedri no seniem laikiem. Bet viņi gāja bojā Staļina „tīrīšanas" procesos (Zinovjevs, Kameņevs, Radeks u. c.). Arī Staļina vajātais Trockis bija žīds. Izņēmuma stāvoklī bija Kaganovičs — pateicoties radnieciskiem sakariem ar Staļinu. Īsi pirms Staļina nāves tika ievadīts process pret žīdu ārstiem. Viss tas attiecas gan tikai uz pašu Krieviju: „kolonijās", kā, piemēram, Latvijā, arī Staļina laikā daudziem žīdiem bija liela vara.

Pašlaik Krievijā esot ap 2.800.000 žīdu. Ir interesanti atzīmēt, ka, par spīti pretreliģiskai propagandai un dažādām baznīcas vajāšanām, padomju valdība ir tomēr oficiāli atzinusi pareizticīgo baznīcu un arī citas reliģijas, piemēram — muhamedānismu Vidusāzijas apgabalos, jo iedzīvotāju vairums tur ir muhamedāni (bez tam — nevar jau sanaidoties ar arabiem ārpus Padomju Savienības!). Bet Padomju Savienības valdība nekad nav atzinusi žīdu reliģiskās organizācijas. Padomju vara negrib atzīt žīdus kā reliģisku un nacionālu kopību, kā aktīvu organizāciju padomju valstī, kuŗai ir sakari ar ticības brāļiem ārzemēs — it sevišķi Izraēlā un Sav. Valstīs; tā negrib samierināties ar stāvokli, ka žīdi savās sinagogās varētu sastapt savus tautiešus no ārzemēm.

Līdz minētam avīzes „Trud" rakstam kompartija tomēr nebija atklāti uzbrukusi, kaut gan antisemītisks noskaņojums bijis jūtams tautas masās — it sevišķi Ukrainā un Baltkrievijā.

Liela daļa žīdu Pad. Savienībā cenšoties atraisīties no savas tautas un asimilēties, bet uz viņiem tomēr raugoties ar neuzticību. Izņēmuma stāvoklī esot tikai izcili žīdu izcelsmes literātūras un mākslas pārstāvji, kā, piemēram, slavenais vijolnieks Dav. Oistrachs un rakstnieks Ilja Ērenburgs.

Minētos apstākļus vajadzētu pārdomāt tiem žīdiem ārpus Padomju Savienības, kuŗi vēl arvien sirsnīgi aizstāv Pad. Savienību.

A. Augenberga.

CILVĒCES LIKTENIS

„MAN'S MEANS TO HIS END" by Sir Robert Watson - Watt, McClelland & Stewart Limited izdevums, 221 l. p., cena — $6.50.

Autors ir plaši pazistamais „radara tēvs", kas otrā pasaules kaŗa laikā izgudroja un attīstīja šo valšķu aizsardzībai tik svarīgo ierīci. Savā augšminētā darbā tas apskata cilvēces vēsturisko attīstību, sākot no alu cilvēka laikmeta līdz nokrišņu patvertnes laikiem, analizējot cilvēces iznīcināšanas ierocius un norādot, ka nākošajos izšķirīgajos desmit gados cilvēki tomēr varētu sev nodrošināt jaunu sasniegumu iespējas, ja tie panāktu labāku saprašanos. Vēl bīstamāka par lielajām bumbām, pēc autora domām, ir izkroplotie vēstījumi, kas traucē cilvēku sazināšanos un var novest pie cilvēces bojāejas. Tie ir bijuši pagātnē un arī mūsu modernos laikos lielākais ļaunums. Tomēr ļaunumi, kas draud mums no moderniem ierocīem, ir pietiekami reāli, un, pēc autora domām, tas attiecināms ne tikai uz atoma kodola ierocīem, bet arī uz bīstamajiem ķīmiskiem un bioloģiskiem ierocīem. Vai tomēr, neraugoties uz visiem šiem ierocīem, mēs varam sasniegt savus mērķus? Autors domā, ka varam un ka mums to vajag varēt, un ka cilvēku sakaru izveidošanās plašumā dod lielas cerības.

kls.

Tālivaldis Dangavs

VILNAS ZEĶES

3. turpinājums

Pēc šīs reizes aklais izgāja viens savu četrkājaino acu vadībā. Meklēja klusumu, mežu un lauku tuvumu. Ieklausījās dzīvībā, kas smējās cilvēka balsī, svilpoja kā strazds, krekšķināja kā sīlis, pīkstēja peles pīkstēšanu, kurkstēja ar vardes vai krupja rīkli, klaudzināja, pēkšķēja un gāgāja, uzdziedāja kikerigī!, putnu mēlēm dūdoja, čivināja un trinkšķināja, spindzēja, sisināja, čirkstināja vai dūca kukaiņiski, rēja, zviedza, māva, kvieca, blēja . . . Saprata, ka šī pastorālā simfonija, kas cēlās augšup reizē ar dzīvības vīraku no ziedu bikšeŗiem, ir dabas ziņojums radības Ganam. Un viņa būtes dziļumos iekustējās vēlēšanās nozīmēt arī par sevi, pateikties . . .

Bet par ko?

Par savu aklumu?

Un viņš cēlās un gāja, — līdz vējš nebija aiznesis viņa vaidus, jo,

To tev, bēdu dvēselīt, būs zināt:
Nevar visu brūču aizdziedināt,
Nevar apklusināt visu sāpju,
Nevar dzesēt visu karsto slāpju,
Nevar likt pār katru dzelmi laipu . . .

Kad aklais atceŗējās šīs Blaumaņa vārsmas, zila debess jau atkal spoguļojās viņa dvēselē, atkal dzirdēja dzīvību visapkārt, juta to meža un lauka dvašā, un arī viņš pats sāka justies pagalīte dzīvības svētugunī.

Cik labi bija justies dzīvam!

Un aizkustinājums viņā atgriezās, mudinādams pateikties Imantam par brāļa mīlestību, atceŗēties Doriti, kas vienīgā ieradās pie viņiem kā mīļa krustmāte ar ēdamā sainīti, ar uzmundrinājumu neaizmirst, ar aicinājumu uz latviešu dievkalpojumiem . . .

Tagad nu barakā bija reize priecāties par pārmaiņām Kārli.

„To dara „priša gaisa lupte," mutigais Jānis vairākkārtīgi atkārtoja šo, no kāda lauku tēva mantotu, teicienu.

Viendien atgriežoties barakā, Kārlis jau pa gabalu dzirdēja bezkāji, kas sauca:

„Neved tak visus šurp! Triec pie velna to bandu!"

Kucei sekoja precību kāri suņu jaunkungi.

Kad aklais pienāca, bezkājis locijās smieklos aizelsies.

„Par ko tu tā smejies?"

Bet bezkājis tik smējās, un suņi rūca.

„Nesmejies viens pats tik garšīgi," sacīja vienrocis pienākdams. „Kas ir par lietu?"

„Nu paskaties tik, Jaudzum, uz šitiem suņu jaunkungiem! Cik miligiem ģimišiem sanākuši, sak, mēs jums savu vilniņu atnesām!" „Tā izskatās gan," otrs tikai pasmaidīja.

„Tu gan esi stulbs, vecit," bezkājis noskaitās uz vienroci, ka tas nespēj aptvert notikuma smiekligumu. „Tāpat kā vairums invalidu domā tikai par savu kroplību un cita nekā vairs neredz. Atplet acis! Skaties: mopšiši te sanākuši ar savu vilniņu. Mums tā jānocērp. Kārlis prot adīt. Varam ražot vilnas zeķes, kuŗu šobrīd nemaz nav tirgū. Un mums tā vajag naudas! Tev rokai, Kārlim acim, man kājām."

Tagad arī Jaudzums sāka smieties tādiem aizrūsējušiem smiekliem, it kā viņš vērtu kādas sen nelietotas durvis. Smējās arī Kārlis, un viņa roka pat taustīja bezkāji, lai tam draudzīgi uzsistu uz pleca.

Vakarā, kad Imants bija mājās, barakas kaŗa padome nolēma apcirpt suņus.

Imants ķers suni.

Jaudzums turēs suni (viņš arī pavadīs Kārli tālākos izgājienos, lai pievilinātu suņus no plašas apkārtnes).

Jānis cirps suni un pa brīvlaiku vērps dziju ar ratiņu, kas Imantam jāaizņemas no saimniekiem.

Kārlis adīs īsās un gaŗās zeķes.

Norunāts, izdarīts.

Barakā sākās jautrās „suņu" dienas.

Jo vilnas kaudzīte cēlās, jo cirpējā auga liksme, savāds priekš reibums, kas drūmo baraku pietricināja gaišiem smiekliem. Un par ko gan netiek smiets!

Ka šie varēsot braukāt pa pasauli cirpdami. Uz Patagoniju, uz būru zemi, Austrāliju . . . Suņus, aitas, bārdas . . .

Un tad atkal Jānis:

„Lūdzu nākošo."

Abi suņu turētāji ieveda skaistu bernardīnieti.

Jānis tam noglāstīja galvu. Tad noņēma siksnu.

„Va' velns, tas jau paša birgermeistara . . .!" viņš iesaucās, pasmaidīdamies metala ripiņā.

Bridi iestājās neziņas kluss, ko pārtrauca aklais, iekērkdamies Sibilas balsī:

„To nē! Es neparedzu neko labu," jo kā turpinājums toreizējai sapņošanai no viņa atmiņu krātuves ienira iztēlē suņu varonis, par kādu lasīts Jaunības Tekās, — tāds bernardīnietis, kas atrod smiegā apraktus cilvēkus, aiznes nepieejamās vietās zāles un pārtiku ievainotiem . . . Un suņa apcirpšana tāpēc viņam šķita svētuma zaimošana.

„Kas nu suns par svētumu," reizē iesaucās kā Imants, tā Jaudzums, bet Jānis piebilda:

„Pareizi vien būs: suns atnesīs vilnu, kas mūsu apstākļos ir zāles un pārtika."

Kārlis atkārtoja:

„Es paredzu nepatikšanas. Policiju. Tiesu. Cietumu."

„Ka zinātu necirpt . . ." Jaudzums jau sāka ļodzīties.

„Drošam pieder pasaule!" Jānis steidzās ielaist dzirkles sunim vilnā. „Neteiks neko. Klusēs tāpat kā angļi un amerikāņi, kad tos apcērpj krievs."

Un lēnīgā balsī Imants piebiedrojās:

„Domāju, ka birgermeistars ir lādzīgs. Būtu nešpetns, turētu buldogu."

„Lai ir šāds vai tāds," Jānis sacija „Pat iepīkstēties kaunēsies, ka bezizejā leģionāri šā suņi apcirpuši."

Apstrādāts suns nopurinājās un izgāja pa durvīm, asti gaisā pašapmierinātībā, ka šis lielu cilvēcisku darbu izdarījis.

„Nākošo!" Jānis jau sauca.

Tika pievests melns pūdelis, kam uz kakla saites bija iegrāvēts īpašnieka tituls GEHEIMRAT.

„He-ā-ā, slepenpadomnieks!..." Jānis ierēcās. „Zēni, mūsu salonu sāk iecienīt prominences."

To dzirdēdams, Kārlis piegāja un aptaustīja suni.

„Pūdelis!" viņš iesaucās pārbijies." Lūdzu neaiztikt! Nosapņoju, ka melns pūdelis mani iegāž pie čekistiem."

Bet dzirkles jau klabēja.

„Mūs izdos . . . Mūs izdos . . ." aklais vaimanāja.

Arī pūdelis aizgāja asti gaisā.

☆

Jau padzirdējuši, vai arī nojautuši zemapziņā, ka reichsmarkai dienas skaitītas, ļaudis centās sapirkties zeķes vairumā no atkal - atkal pārdevējiem, kas cenas bija sastūmuši mākoņos. Sagādājušies mantu, vilka to kājās, gāja pastaigāties, satika paziņas, apstājās parunāties . . .

Arī suņi staigāja, un deguns tos virzīja pret grupiņām. Piegāja, paostīja zeķes, pacēla kāju...

Juzdama piepešu slapjumu, kāda sieviete iesaucās:

„Vaidie, miļā, jau švābu suņi sāk laist virsū. Jāpazūd no Vācijas uz ātrāko. Mans Džims . . ."

Otra:

„Man ar, man ar, nupat man ar, Nulles kundze! . . ."

Bet kāda vāciete sūdzējās otrai sastopoties:

„Oh, Frau Nulpe, oh, tā ir, kad kaŗu pazaudē: pat suņi mūs apslapina."

Beigas

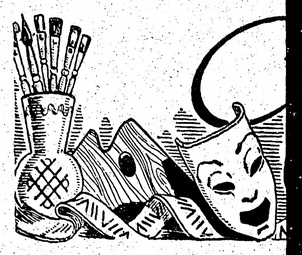

Juris Soikans

LATVIEŠU NACIO ŠEIT

II

Tas tiek kategoriski prasīts un, ja tīšā prātā cilvēks negrib meklēt savas jau tā apdraudētās eksistences galīgu ruinēšanu, šādi darbi tiek arī darināti. Zinot šo kompartijas spiedienu, būsim saprotoši un toleranti arī mēs šeit brīvībā un nemēģināsim tūlīt tiesāt katra tāda darba autoru, jo neaizmirsīsim, viņi tur nedrīkst brīvi izteikties, un lielākai daļai latviešu mākslinieku dzimtenē šie darbi ar komūnistisko ideju glorificēšanu nav nekas vairāk kā tikai „dzīvības apdrošināšanas polise"! To, ka tas tā ir, apliecina apstāklis, ka vēl līdz šai dienai kompartijas funkcionāri nav izbeiguši kliegšanu, bāršanos un pamācīšanu padomju presē un mākslinieku sanāksmēs, izstādēs un kongresos, ka apstrādātās sociālistiskās temas nepārliecina, ka aizvien vēl viņu darbos ir par daudz buržuāziskās glezniecības elementu u. t. t. Latviešu māksliniekiem tur tiek pārmests „ka viņi par daudz lielu vērību pievērš neko neizteicošai klusajai dabai un ainavas glezniecībai. Tā vietā jāapstrādā komūnisma uzvaras ticībā un jūsmā padomju celtniecība, kompartijas sasniegumus, sarkanarmijas slavas pilno tēvijas kaŗa vēsturi, padomju jaunā tipa lielo cilvēku! Tāk tās nozīmē arī to, ka latviešu mākslinieka radošais ģenijs vēl nav salauzts un, kaut starp reālismu un mēreno impresionismu, tomēr latviešu mākslinieks tur vēl mēģinu risināt arī tīri glezniecīskas problēmas, kaut arī plinšķ savu radošo garu izvērst nespēj. Ar 1953. gadu tur sāk iznākt mākslas mapes un mākslinieku monografijas. Kopš tā laika arī periodika, izstāžu katalogos un mēnešrakstos redzam darbus, kas nodod vislabākās mūsu glezniecības tradiciju liecības un kur tikai šo darbu nosaukumos lasāma padevība kompartijai un „iešana laikam līdzi". Tur redzam „Pirmrindniekus Sarkanās zvaigznes kolchozā", „Septiņgades celšanas augļi", „Graudu nodošanu sarkanai tēvijai" un t. l. Vareni darbu nosaukumi, bet atmetīsim tos un mēs skatīsim latviešu zemnieku, zvejnieku un latviešu sētu. Tur latviešu mākslinieka ciņa

Arnolds Lūsis

CILVĒKS BEZ

ATMIŅAS.

(6. turpinājums)

Aizeju uz frizētavu, lai apgrieztu mē kļaŗojot, izaugušī gari kā Abzalon gaidot, man blakus sēž kāds, pēc izskats gents kungs. Sākām sarunāties. Kad p blaktim, viņš it kā satrūkstas. Skaidri ņam gribas pavirzīties tālāk prom no

Bet viņš ir pārāk labi audzināts, savu nepatiku. Briļļu stiķuļs slaucidam uzmanīgi ar saviem matračiem un pē vokli jūs nepaturēs, ja atradīs, ka esat blaktis." Uzzinājis, ka bēgot no krievie šī matračus un pējus sev līdz, kungs Gandriz vai sadusmots. Tādu neapdo cejā un atstāt mēbeles svešiem cilvēkie

Daudzi Stargardes pilsoņi nav vel pasaulē jau vairākus gadus liesmo ka ņa postu un ciešanas šie cilvēki pazīst ti

☆

Maza meitene, kaimiņu mārā sēd vecu, nosmulētu lelli un stundām il „Gribu āboliņi . . . gribu āboliņi . . . Nabaga bērns! Māte nevar meitenes dzimtenes ābola apmierināt ar laipnie jumiem.

Šī diksana, kas atkārtojas vairākas izturama. Tikko meitene sāk lūgties laukā no barakas. Uzmeklēju kādu kl liktavām. Atsēžos uz tukšas kastes.

Gribas būt vienam. Gribas pārdom

Jā — kā tad tas bija?

Kā mēs šeit nokļuvām?

Diviaini: kad domāju par notikum šies tikai nesenā pagātnē, atmiņa br raustītu filmas lenti, no k

Juris Soikans

LATVIEŠU NACIONĀLĀS MĀKSLAS LIKTEŅI ŠEIT UN TUR

II

Tas tiek katēgoriski prasits un, ja tīšā prātā cilvēks negrib meklēt savas jau tā apdraudētās eksistences galīgu ruinēšanu, šādi darbi tiek arī darināti. Zinot šo kompartijas spiedienu, būsim saprotoši un toleranti arī mēs šeit brīvībā un nemēģināsim tūlīt tiesāt katra tāda darba autoru, jo neaizmirsīsim, viņi tur nedrīkst brīvi izteikties, un lielākai daļai latviešu mākslinieciem dzimtenē šie darbi ar komūnistisko ideju glorificēšanu nav nekas vairāk kā tikai „dzīvības apdrošināšanas polise"! To, ka tas tā ir, apliecina apstāklis, ka vēl līdz šai dienai kompartijas funkcionāri nav izbeiguši kliegšanu, bāršanos un pamācīšanu padomju presē un mākslinieku sanāksmēs, izstādēs un kongresos, ka apstrādātas sociālistiskās temas nepārliecina, ka aizvien vēl viņu darbos ir par daudz buržuāziskās glezniecības elementu u. t. t. Latviešu mākslinieciem tur tiek pārmests, ka viņi par daudz lielu vērību pievērš neko neizteicošai klusajai dabai un ainavas gleznie cībai. Tā vietā jāapstrādā komūnisma uzvaras ticībā un jūsmā padomju celtniecība, kompartijas sasniegumus, sarkanarmijas slavas pilno tēvijas kara vēsturi, padomju jaunā tipa lielo cilvēku! Tak tas nozīmē arī to, ka latviešu mākslinieka radošais ģenijs vēl nav salauzts un, kaut starp reālismu un mēreno impresionismu, tomēr latviešu mākslinieks tur vēl mēģina risināt arī tīri gleznieciskas problēmas, kaut arī pilnībā savu radošo garu izvērst nespēj. Ar 1953. gadu tur sāk iznākt mākslas mapes un mākslinieku monogrāfijas. Kopš tā laika arī periodikā, izstāžu katalogos un mēnešrakstos redzam darbus, kas nodod vislabākās mūsu glezniecības tradiciju liecības un kur tikai šo darbu nosaukumos lasāma padevība kompartijai un „iešana laikam līdzi". Tur redzam „Pirmrindniekus Sarkanās zvaigznes kolchozā", „Septiņgades celšanas augļi", „Graudu nodošanu sarkanai tēvijai" un t. t. Vareni darbu nosaukumi, bet atmetīsim tos un mēs skatīsim latviešu zemnieku, zvejnieku un latviešu sētu. Tur latviešu mākslinieka ciņa par latviskās gara kultūras saglabāšanu padota visgrūtākiem apstākļiem, tak sēnalu starpā zem komūnistiskās propagandas saukļiem ne reti parādās arī tādi darbi, kas nepārprotami liecina, ka garu arī vislielākais terors nespēj iznīcināt tautās, kas tic savai sūtībai, tic brīvībai un neatkarības atgūšanai.

Tāds stāvoklis pašreiz ir okupētajā dzimtenē, bet neviens nevar pateikt, cik ilgi tas vēl tā turpināsies resp. vai nākošā paaudze vairs būs spējīga turpināt tās tradīcijas, kādas šī paaudze, kaut arī ļoti ierobežotā veidā, tomēr vēl var. Padomju okupācijai ieilgstot, stāvoklis var mainīties, un nekādā ziņā jau ne uz labo pusi.

Otrs un pavisam citā virzienā veidojas trimdas latviešu mākslinieku ceļš. Mums šeit neviens un nekā negrib un pat nedomā uzspiest. Šeit patiešām esam brīvībā, un, kā šķiet, varētu pilnīgi brīvi un netraucēti nodoties savas nacionālās tēlotājas mākslas kopšanai. Īstenībā, arī šeit, brīvajā pasaulē atrodoties, uz mums iedarbojas spēki, kas nekādā ziņā nav nosaucami par tādiem, kas kādas tautas nacionālās kultūras kopšanā trimdā būtu pozitīvi un mūsu darbu iespaidotu labvēlīgi. Pretēji tiešajam spiedienam okupētajā dzimtenē, šeit uz mūsu nacionālo kultūras attīstību iedarbojas netiešā veidā svešais un mūsu mentālitātei neatbilstošais gars. To mums neviens neuzspiež. Mēs pieņemam to nemanot, nezinot un — pat negribot! Pret atklāto terroru, aizliegumiem, priekšrakstiem un citiem spiedieniem cilvēks ir ļoti jutīgs. Tas izraisa dabisku pretestību. Tāpēc nebrīnīsimies, ka okupētajā dzimtenē latviešu nacionālās kultūras kontinuitāte tēlotājā mākslā vēl uzrāda dzīvības zīmes, bet šeit — brīvībā tās sāk izdzist. Mēs atrodamies uz diezgan bīstama un slidena brīvības parketa, nemanām, ka atrodamies uz kāda slīpuma, pa kuru slīdam garīgās asimilācijas virzienā. Pat tā mākslinieku paaudze, kas uzauga brīvā un neatkarīgā Latvijas valstī, gadiem ilgi atrodoties tālu projām no savas zemes un savas tautas, sāk izbālēt. Nacionālās garīgās kultūras kopšanai nepieciešams visas tautas atbalsts un līdzdarbība pašu zemē. Atrauts no visa tā, radošais mākslinieks kādu laiku vēl veģetē, dzīvo atmiņās, laikā, kas ir jau pagājis, pārdzīvots, kas ir pagātne, un, vai nu noslēdzoties no dzīves, kas pulsē ap viņu, iestieg anachronismā, vai, pa lielākai daļai pats nemanīdams, ejot laikam līdzi, arī pats mainās. Viņš pats to neapzinādamies, atmet kaut ko no tā, kas ir viņa būtiskā daļa, un tā vietā ļauj sevī ieplūst svešajiem iespaidiem. Šis process notiek tik lēni un neatvairāmi, ka pavirši uz to skatoties, varētu arī teikt, ka nekas mūsos nav mainījies. Tak mākslas darbi runā savu valodu. Tanīs atspoguļojas mūsu garīgais cilvēks, mūsu uztvere, domāšana, jušana, pārdzīvojumi un viss pārējais, kas nemaldīgi raksturo kādas tautas zināma laika vai arī attiecīgā laika pašu cilvēku garīgo situāciju.

(Nobeigums 6. lpp.)

Videvuds Kļava

AICINĀJUMS DEJĀ

Ieročus rūsa ēd un pelējums kaŗa svārku,
Dvēseļu tirgotāji pār altāriem naudu mij,
Negoda svētība māj, kauns pārpeld posta mārku,
Tur, kur reiz slīcināja visu, kas glabājams bij.
Sešpadsmit slīkoņa gadi, nāciet kā draugi un radi,
Iesim padejot dejā — brīvā un priecīgā dzejā.
Minēsim minamo,
Pieņēsim pinamo,
Atbursim turamo,
Svinēsim šķinamo.

Toronto Mākslas galerijā 17. februārī atklās 17. un 18. g. s. Franču mākslas izstādi. Uzņēmumā Nacionālās mākslas galerijas direktors Dr. V. F. Komforts pie Pousin'a ievērojamās gleznas „Le Ravissement de Saint Paul".

Izstāde Toronto ilgs līdz 18. martam.

Teodors Zeltiņš

Kā tapa grāmata „Pa deportēto pēdām"?

SARUNA PA GAISA PASTU AR ĀDOLFU ŠILDI

Kad kādu dienu no lielas un biezas aploksnes uz mana rakstāmgalda izbira krāsainām bildēm pušķotas brošūras par Vircburgu, no tiesas sakaunējos, jo sūtītājs bija — Ādolfs Šilde. Lūk, tur Vācijā dzīvodams un laikrakstā izlasījis, ka cīnos patlaban gar romānu par Vircburgu, viņš pats bija sadomājis parūpēties, lai atmiņu atsvaidzināšanai man būtu pie rokas šīs vēsturiskās vācu pilsētas jaunākie uzņēmumi.

Be es? Vai kādreiz esmu viņam kaut apvaicājies, kā tapušas viņa grāmatas: „Pa deportēto pēdām," „The Profits of Slavery" un „Važu rāvēji," kas latviešu tautas cīnītāju un mocekļu liktenu dokumentācijā ir darbi ar nezūdošu nozīmi.

To atceroties, man iešāvās prātā, ka arī citiem, varbūt, būs interese uzzināt, kā Ādolfs Šilde ticis pie grūti iegūstamā faktu materiāla, kas iestrādāts viņa grāmatās. Un nu, kad pāri „lielajam dīķim" pārlidojušas vairākas gaisa pasta aploksnes, es jūtos tā, it kā pats nupat būtu ciemojies pie viņa Štutgartes Badkanštatē, jo zinu, ka Ādolfs pieder pie tiem, kas arī vismainīgākajos laikos paliek nemainīgi, uzticīgi paši sev un saviem ideāliem. Tāpat kā vienmēr, droši, viņam ir mugurā spodri balts krekls ar gludu nesaburzītu apkaklīti, un no visa viņa apģērba dveš pretī tāds svaigums, it kā Ādolfa Šildes tuvumā vienmēr esmu juties stipri par daudz saburzīts un gaužām neapkopies, tādēļ, lai novērstu no sevis viņa spoži zibošo aceņu stiklus, es sāku apbrīnot grāmatu lēvenus, ar kuŗām piekrauts mājīgais četristabu dzīvoklis, kur pie siem starp grāmatu plauktiem redzamas arī divas Rozentāla gleznas.

„Tās gleznas sievai atnākušas līdzi no vecāku mājām," paskaidro Šilde, „jo viņas tēvs Dr. G. Reinhards bijis viens no pirmajiem Rozentāla atzinējiem un gleznu pircējiem. Grāmatas ir pašu sagādātas. Man gan to lasīšanai atliek laika vienīgi braucot vilcienā, bet bērni (un te man jāpiebilst, ka Šildem to ir veseli pieci — 4 meitas un 1 dēls) guļ uz vēdera un lasa kā traki, stiepdami grāmatas vēl klāt no bibliotēkas. Arī es pats pēc labas grāmatas esmu kārāks nekā žūpa pēc pudeles . . ."

Tak laikam, uz mani smīnīgs paskatīdamies, Ādolfs to pudeli pieminējis ar savu ziņu, jo viņš ir zvērināts nedzērājs un Latvijā kādreiz bija viens no atturības kustības karognesējiem.

Es arī allaž esmu bijis ļoti atturīgs — debatēt par atturības tematiem, tādēļ ar skubu novirzu sarunu uz viņa grāmatām: „Tu beidzot varētu man pastāstīt, kā tapa tavi deportētie, kas iznākuši un plaši izplatīti arī angļu versijā."

Un Šilde sāk stāstīt: „Sāku vākt ziņas par aizvesto latviešu liktenjiem jau 1954. gada sākumā, vairākkārt apmeklēdams vācu Sarkanā Krusta dokumentācijas centrāli Minchenē Vācu darbinieki bija ļoti pretimnācīgi. Manā rīcībā nodeva apmēram pusmiljona izziņu lapu, kas gan attiecās tikai uz vācu kaŗa gūstekniem. Tanīs tomēr bija jautājumi, kas dažos gadījumos norādīja uz latviešu leģionāriem un t.s. politiskiem notiesātiem. Es stāvēju tāda materiāla priekšā, ko viens vien nespēju ne izskatīt, nedz apstrādāt. Man jāpiezīmē, ka tanī pašā vācu Sarkanā Krusta dokumentācijas centrālē strādā 220 algotu darbinieku. Tomēr mēģināju ierakties papīru kalnos un radīt izziņu lapu apstrādāšanā pats savu sistēmu. Drīz atskārtu, kādās ailēs vispār vērts ieskatīties. Vēlāk radās pieturas punkts, kādas nometnes ir tās, kas pulcējušas pēc vācu gūstekniem arī latviešus un pārējos baltiešus. Norādījumi bija parasti visai trūcīgi, piem., bija teikts „bez vācu gūstekņiem nometnē bija vēl cittautieši" vai „krievu tautības ieslodzītie." Jā, tas vien vēl neko nedeva, tomēr lika manīt, ka kāds papildus norādījums var pateikt ko vairāk. Tiešām, atradu lapas, kuŗās bija atzīmēts „šinī nometnē bija arī baltieši", vai „bija igauņi un lietuvieši." Errojos, kādēļ nesaka,ka bijuši arī latvieši, jo viss pārējais uz to norādīja: ka tur, kur

(Nobeigums 6. lpp.).

DIVU VIJOLNIEKU KONCERTS LONDONĀ (Ont.)

4. februāŗa svētdienas pēcpusdiena izvērtās par jauku pārdzīvojumu Londonas mūzikas mīļotājiem. No netālās Kičeneras viesojās latviešu vijolnieki Voldemārs Lasmanis ar 15 g. veco dēlu Pēteri. Klavieŗu pavadījumus mūzikāli smalkjūtīgi veica kanadiešu mūzikas skolotājs - pianists W. M. Nelligans no Kičeneras.

Bija prieks redzēt dēlu sākam staigāt vijolnieka - tēva pēdās. Viņu abu spēlētie dueti bija jo neparasti, jo tos maz dabūjam dzirdēt. Abu iejušanās un saspēle varēja tikai iepriecināt. Programmas sākumā Tartini - Kreislera sonata (V. Lasmanis un W. N. Nelligans), tai sekoja Pleyela un Mazas vijolduets, Heinsa Lauku deja (P. Lasmanis). Pirmo daļu noslēdza Voldemāra Lasmaņa ar skaistu toni spēlētā Bacha Chacona. Otrā daļā J. Mediņa Ārija ar savu melodismu aiznesa klausītājus pagātnē un Voldemāra Lasmaņa komponētā Poēma ar savdabīgo uzbūvi ieguva klausītāju siltu atsaucību. Tēva un dēla spēlētais E. Dārziņa Melancholiskais Valsis arī „māca no sirds un gāja pie sirds". Monti Čardašā jaunais Pēteris Lasmanis jau uzrādīja temperamenta dzirksti, tai mainoties ar čigānisko smeldzi. Programmas noslēgumā Pergolezes, Venjavska un Rimski Korsakova populārie darbi — Nina, Mazurka un Bite (V. Lasmanis).

Bija daudz aplausu, un pateicīgie klausītāji ļoti priecājās arī par sniegtajām piedevām. Paldies Daugavas vanagiem par šī koncerta sarikošanu. E.K.B.

NOBEĻA LITERATŪRAS PRĒMIJAS LAUREĀTA B. PASTERNAKA KOPOTIE RAKSTI

Mičiganas universitātes apgāds, kas savā laikā izdeva krievu valodā pasaules slavu ieguvušo Pasternaka romānu: „Dr. Živago", tagad izdevis arī tālāko trīs minētā autora rakstu, stāstu un dzejoļu sējumus, kas, laikam, aptver visu, ko nelaikā rakstnieks un dzejnieks savā mūžā ir sarakstījis, atskaitot daudzos tulkojumus krievu valodā no svešvalodām, kas kopotos rakstos nav ietilpināti. Tiem, kas pārvalda krievu valodu un kas interesējās par šī izcilā žīdu izcelsmes krievu lielā rakstnieka darbiem, tagad ir dota iespēja ar tiem iepazīties visā pilnībā. Neviens no publicētajiem sējumiem tomēr neiegūs to slavu, kādu ieguva „Dr. Živago". Nevar tomēr noliegt, ka t. s. „sociālistiskā reālisma" literārajā tuksnesī Pasternaka darbi visai izdevīgi izceļas, ja tos salīdzinām ar padomju galma dzejdaru pliekanībām un siksnojumiem, kuŗus par dzeju ir visai grūti atzīt . . . Liekas ,ir patiesi liela cilvēces traģēdija, ka tik lielas tautas, kāda ir krievi, rakstniekiem un dzejniekiem jānodarbojās tikai ar partijas propagandas darbu, kas stipri līdzinās rietumu televīzijas raidījumu sludinājumiem. Lai nebūtu tik zemu jādzejo izcelsmes krievu lielā rakstnieka darbiem, tagad ir dota iespēja ar tiem iepazīties visā pilnībā. Neviens no publicētajiem sējumiem tomēr neiegūs to slavu, kādu ieguva „Dr. Živago".

Mičiganas universitātes apgāds, kas savā laikā izdeva krievu valodā pasaules slavu ieguvušo Pasternaka romānu: „Dr. Živago", tagad izdevis arī tālāko trīs minētā autora rakstu, stāstu un dzejoļu sējumus, kas, laikam, aptver visu, ko nelaikā rakstnieks un dzejnieks savā mūžā ir sarakstījis, atskaitot daudzos tulkojumus krievu valodā no svešvalodām, kas kopotos rakstos nav ietilpināti. Tiem, kas pārvalda krievu valodu un kas interesējās par šī izcilā žīdu izcelsmes krievu lielā rakstnieka darbiem, tagad ir dota iespēja ar tiem iepazīties visā pilnībā. Neviens no publicētajiem sējumiem tomēr neiegūs to slavu, kādu ieguva „Dr. Živago". Nevar tomēr noliegt, ka t. s. „sociālistiskā reālisma" literārajā tuksnesī Pasternaka darbi visai izdevīgi izceļas, ja tos salīdzinām ar padomju galma dzejdaru pliekanībām un siksnojumiem, kuŗus par dzeju ir visai grūti atzīt . . . Liekas ,ir patiesi liela cilvēces traģēdija, ka tik lielas tautas, kāda ir krievi, rakstniekiem un dzejniekiem jānodarbojās tikai ar partijas propagandas darbu, kas stipri līdzinās rietumu televīzijas raidījumu sludinājumiem. Lai nebūtu tik zemu jādzejo izcelsmes krievu lielā rakstnieka darbiem, tagad ir dota iespēja ar tiem iepazīties visā pilnībā. Neviens no publicētajiem sējumiem tomēr neiegūs to slavu, kādu ieguva „Dr. Živago".

Arnolds Lūsis

CILVĒKS BEZ MĀJAS

ATMIŅAS.

(6. turpinājums)

Aizeju uz frizētavu, lai apgrieztu matus, kas, Kurzemē klaiņojot, izauguši gari kā Abzalomam. Savu kārtu gaidot, man blakus sēž kāds, pēc izskata spriežot, intelligents kungs. Sākām sarunāties. Kad pastāstu viņam par blaktīm, viņš it kā satrūkstas. Skaidri var redzēt, ka viņam gribas pavirzīties tālāk prom no manis.

Bet viņš ir pārāk labi audzināts, lai atklāti izrādītu savu nepatiku. Briļļu stikliņus slaucīdams, viņš saka: „Esat uzmanīgi ar saviem matračiem un pēļiem! Nevienā dzīvoklī jūs nepaturēs, ja atradīs, ka esat atnesuši sev līdzi blaktis." Uzzinājis, ka bēgot no krieviem, neesam paņēmuši matraču un pēļus sev līdz, kungs ir ļoti pārsteigts. Gandrīz vai sadusmots. Tādu neapdomību! Doties tālā ceļā un atstāt mēbeles svešiem cilvēkiem! . . .

Daudzi Stargardes pilsoņi nav vēl īsti atskārtuši, ka pasaulē jau vairākus gadus liesmo kaŗa ugunsgrēks. Kaŗa postu unciešanas šie cilvēki pazīst tikai pēc nostāstiem.

★

Maza meitene, kaimiņu nārā sēdēdama, rotaļājas ar vecu, nosmulētu lelli un stundām ilgi, neatlaidīgi dīc: „Gribu ābolīti . . . gribu ābolīti . . . gribu ābolīti! . . ." Nabaga bērns! Māte nevar meitenes kāri pēc smaržīgā dzimtenes ābola apmierināt ar laipniem vārdiem un solījumiem.

Šī dikšana, kas atkārtojas vairākas reizes dienā; ir neizturama. Tikko meitene sāk lūgties pēc ābola, metos laukā no barakas. Uzmeklēju kādu klusāku stūri aiz noliktavām. Atsēžos uz tukšas kastes. Un mēģinu rakstīt.

Gribas būt vienam. Gribas pārdomāt to, kas noticis.

Jā — kā tad tas bija?

Kā mēs šeit nokļuvām?

Divaini: kad domāju par notikumiem, kas risinājušies tikai nesenā pagātnē, atmiņa brīžiem atgādina saraustītu filmas lenti, no kuŗas izgriezti daži posmi un kuŗai trūkst sakarības un notikumu secības.

Redzu: „Dzintarkrasts" iziet jūrā. Ir 13. oktobris. Klusa novakare. Jūra ir mierīga. Un dziesnai izbālot, pār to nogulstas viegla, pelēka migla.

Laiks ir lieliski piemērots mūsu nodomātam braucienam. Mēs visi esam satraukti. Stāvam uz klāja. Un raugāmies uz gaistošo Kurzemes krastu.

Satumst nakts.

Kādu brīdi „Dzintarkrasts" stāv uz vietas. Mēs zimīgi saskatāmies: tagad tas notiks! Kapteinis mainīs kursu. Un mēs pazudīsim miglā.

Aizeju paskatīties, kas notiek kapteiņa kajītē. Tur, pie galda, cigarešu dūmos ietinušies, sēž četri vīrieši. Divi no tiem ir vācu karaviri. Uz galda ir vairākas izdzertas degvīna pudeles. Un karavīru sejas ir sārtas un smaidīgas. Tātad — viss kārtībā.

Nokāpju pārpildītā bunkurā, lai šo vēsti pastāstītu māmuļai, kas, aizmigušo zēnu galviņas klēpī turēdama, sakņupusi sēd uz mūsu ceļa somām . . .

Domās jau sāku prātot, kādu vēstuli, otrā krastā nokļuvis, rakstīšu karalim. „Majestāte," — es rakstīšu: „Septiņpadsmitā gadu simteņa beigās mans sencis, Kanāžu māju saimnieks, sūdzējies karalim Kārlim Vienpadsmitam par pārestībām, kādas nodarītas viņam un citiem latviešu zemniekiem. Kanāžu Lūša priekšzīmei sekojot, Baldušenu Pēteris un citi Piebalgas zemnieki atraduši draugu un aizstāvi valdniekā, kas toreiz sēdējis Zviedrijas karaļa tronī. Arī tagad simtiem nelaimīgu cilvēku meklē patvērumu Zviedrijas krastā . . . un tūkstoši gaida uz Jūsu cēlās valsts palīdzību" . . .

Jā, tā es rakstīšu!

Esmu gandrīz pacilāts. Domāju par to, cik daudz, varbūt, varēšu darīt palicēju labā . . .

☆

Redzu: atrodamies Liepājas ostmalā. Pārsteigti. Izmisuši. Neziņā, kur palikt un ko darīt. „Dzintarkrasta" kapteinis taisnojas: esot bijis jābrauc konvojā. Nevarējis mainīt kursu. Kā būšot tālāk, viņš nezinot. Velkoni pārņemšot armija. Municijas pārvešanai. Katrs lai rūpējoties, kā atrodot par labāku.

Paņemam visu savu bagātību — divus čemodānus— un velkamies uz pilsētu, lai pārgulētu nakti gleznotāja Mitrevica tukšajā mājā, kuŗas saimnieks jau aizbraucis uz Vāciju. Tikko esam apmazgājuši un noguldījuši savus zēnus, sākas uzlidojums. Tas ilgst vairākas stundas. Kad atstājam patvertni, redzam, ka pilsētā vairākās vietās liesmo ugunsgrēki . . .

Otrā rītā aizejam uz ostmalu. „Dzintarkrasta" sānos, tieši tajā vietā, kur bija apmetusies mana ģimene, lidmašīnu bumbas šķemba izsitusi palielu caurumu. Kas būtu noticis, ja mēs būtu pārnakšņojuši uz velkoņa? . . .

Trāpīta arī kāda zemūdene. Sazvēlusies uz sāniem, tā gul pie mola. Kā zivs ar uzšķērstu vēderu.

☆

Redzu: krastmalā noenkurots tvaikonis „Lappland". Pie kuģa stāv gaļa, gaļa rinda bēgļu - izceļotāju . . . Starp tiem esmu arī es. Mana sieva. Un mūsu zēni . . .

Ir 15. oktobris. 1944. gads.

Vakara krēslai iestājoties, kuģis iziet jūrā . . . „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils" — kāds iesāk dziedāt, un mēs pievienojamies. Bet dziesma apsīkst jau pēc pirmā panta. Lielās bēdās gribas tikai klusēt . . . Brezenta mētelī ietinies, pie siltā kuģa skursteņa piespiedies, stāv redaktors Jūlijs Druva.

„Dievs, svētī Latviju!" — viņš saka, tad novērsies izslauka acis, kas vējā sākušas asarot . ..

Kad skatam pagaist Kurzemes krasts, nokāpju lejā un nokritu blakus zēniem uz kuģī iebūvētās koka lāvas. Mani ir pārņēmusi briesmīga vienaldzība un truls nogurums. Acis aizveŗot, vēl redzu kādu pazīstamu seju. Kādu sabiedrisku darbinieku no Rīgas. Divas glābšanas jostas aplicis, viņš kopā ar savu sievu sēž nelielā bunkurītī, kas piekrauts kastēm un čemodāniem un piekārts mēteļiem un kažokiem . . .

„Cilvēks grib noturēties uz ūdens" . . . domāju. Un nākošā acumirklī esmu cieti aizmidzis.

Esot bijusi trauksme.

Es to nemanīju.

☆

Redzu: ir pelēks, lietains rīts. Kuģis stāv ostā.

Mēs esot iebraukuši Dancigā. Vakarā mums atļauj izkāpt krastā.

Naktī padod vilcienu. Un mēs braucam un nejautājam — uz kurieni.

☆

Šis ceļš mums tomēr ir bijis daudz grūtāks kā bijām to iedomājušies.

Bet Dievs mūs ir sargājis. Un mēs cenšamies nekurnēt. Būt pacietīgi.

Un pateicīgi.

Stargardē,

21. septembrī, 1944.

☆

Nometnē sāk plosīties epidēmiskās slimības. Ar diftēritu miris agronomes Skujas dēliņš. Viņas meita, grūtsasirgusi, aizvesta uz slimnīcu. Tur ievietoti arī vairāki citi bēgļu bērniņi.

☆

Mūsu barakā ienācis doktors Vētra. Meklē savu ģimeni. Esot dzirdējis, ka viņa sieva grūti saslimusi. Diemžēl, nevaram viņam nekā palīdzēt. Te ir tūkstošiem bēgļu. Arī nometnes vadība nezina to visu vārdus.

Būtu jātiek prom no šejienes. Jo ātrāk, jo labāk.

Bet — uz kurieni lai brauc? Izlaiž tikai tos, kas var uzrādīt kādu vietu, kur viņus gaida radi vai paziņas. Mums tādu draugu un paziņu nav. Te neviens mūs negaida. Kur lai paliekam?

Redzu: māmuļa bieži paslepus raud. Izskatās noraizējusies un ļoti nogurusi. Arī zēni ir novārguši. Kāds brīnums? Netīrība te ir drausmīga. Isti nomazgāties nemaz nav iespējams. Nevar dabūt siltu ūdeni.

Un pagaidām mums nav izsniegtas arī ziepes.

☆

Jānis Mežaraups ir kaut kā uzzinājis, ka pilsētā dzīvojot bijušais Rīgas „gebietsführers" von Fusts. Esot te strādājis bankā. Visi viņu pazīstot.

Ātrāk esot, Fusts bieži medzis stāstīt par savām lielajām muižām Pomerānijā un Meklenburgā. Līdzīgi tā, ka viņš tiešām radis dzīvot greznu un patīkgu dzīvi. Viņam esot bijis grezns dzīvoklis Mežaparkā, kalpotāji un stalti zirgi — izjādēm.

Varbūt, ka Fusts varētu mums palīdzēt? . . .

Četri vīri dodamies ceļā uz norādīto adresi. Apmaldāmies. Ilgi klaiņojam apkārt. Beidzot nonākam jaunceltu blokmāju rajonā. Domājam: te būs kāds pārpratums! Izrādās, ka adrese tomēr ir pareiza. Uzkāpjam mana trešā stāvā un piezvanam. Durvis atver vecāka sieviņa - kalpone. Tā ir latviete un laipni aicina mūs iekšā.

Viņa mūs ieved nelielā, pieticīgi iekārtotā dzīvokļa pieņemamā istabā un piedāvā Rīgas papirosus. Lai pagaidot. Kungs būšot drīz mājās. Mums gan esot laimējies: Fusts iesaukts armijā. Ieradies tikai īslaicīgā atvaļinājumā . . .

Tiešām — nav ilgi jāgaida. Diemžēl, Fusts mums nevar daudz neko palīdzēt. Viņa brālim gan piederot muiža Meklenburgā. Viņš varētu tur, varbūt, dabūt darbu mācītājam Dzenītim, ja tas būtu ar mieru strādāt uz lauka . . . Atrastos, varbūt, darbs arī kādam agronomam . . . Kad ieminos, ka mana sieva ir beigusi mājturības institūtu un, varbūt, varētu strādāt virtuvē, Fusts kļūst uzmanīgs: „jā, to, varbūt, tiešām varētu izkārtot! Bet — ar vienu norunu. Muižas virtuvē tagad strādājot galvenā kārtā polietes. Un tad, protams, manai sievai būšot stingri jāievēro noteikumi, kādi Vācijā pastāvot attiecībā uz poļu strādniekiem. Es taču saprotot, kā viņš domājot? . . .

(Turpinājums sekos).

LPB KANADAS KOPAS RAKSTNIEKU CĒLIENS

notiks šā gada 18. februārī, plkst. 5 p. p. Sv. Andreja baznīcas telpās.

LPB priekšsēde E. Senkeviča ziņo, ka rakstnieku cēlienā piedalīsies visi Toronto rakstnieki un dzejnieki. Ar to pateikts, ka šis sarīkojums būs skaists un vērtīgs. Tā ir kļuvusi par tradīciju, ka LPB Kanadas kopa ik gadus skolai velti rakstnieku cēlienu, dodama iespēju jaunajai audzei un visai latviešu sabiedrībai sastapt mūsu dzejniekus un rakstniekus vienkopus un klausīties to darbus viņu pašu lasījumā.

Šis sarīkojums ir nozīmīgs arī tādēļ, ka ienākumu no sarīkojuma mākslinieki dāvā Toronto latviešu biedrības Sestdienas skolai. Dāvinātāji zina, cik skolai šis atbalsts vajadzīgs. Ne jau tikai bērnu vecākiem, bet visai mūsu sabiedrībai ir svarīgi, lai bērni paturētu latviešu valodu, lai tie nāktu jau no mazotnes latviešu pulkā, sarastu un sadraudzētos ar latviešu bērniem.

LPB ir sapratusi, ka mūsu latviešu sabiedrībai tikai skola var izaudzēt jauno maiņu. Jau iepriekš skolas saime ir pateicīga mūsu rakstniekiem un dzejniekiem par skaisto devumu, un mīļi lūdz visu latviešu saimi iepriekš minētajā pēcpusdienā arī no savas puses būt atsaucīgiem un apmeklēt rakstnieku cēlienu.

TLĒS skolas padome.

Draudzīgā aicinājuma un K. Skalbes nieminas sarīkojums Hamiltonā

Niagaras skola sniedza „Kaķīša dzirnavu" izrādi. Uzņēmumā ludziņas dalībnieki ar režisoru, skol. P. Dūmu un skolas pārzini J. Liģeri.

Skolotāja Fogele (apakšā, pa labi) referējot par K. Skalbi. Kreisajā pusē vecāku padomes pr-dis A. Kalupnieks un Hamiltonas skolas pārzine Elza Gulbe.

LATVIEŠU SKOLU DRAUDZĪBA HAMILTONĀ

Draudzīgā aicinājuma atcerei un latviešu lielajam pasaku meistaram Kārlim Skalbem veltītu vakaru š. g. 3. februārī rīkoja Latviešu skola Hamiltonā.

Viesojās Niagaras latviešu skola ar K. Skalbes Kaķīša dzirnavu izrādi 3 cēlienos, ko bija dramatizējis un iemācījis skolotājs Pēteris Dūms.

Sarīkojuma svinīgo aktu atklāja Hamiltonas latviešu skolas vecāku padomes pr-dis A. Kalupnieks, īsos vārdos norādot uz tām kultūras vērtībām, kādas latviešu skolām devis Draudzīgais aicinājums.

Sekoja referāts par Kārļa Skalbes dzīvi un darbiem, ko ļoti saistošā un interesantā stāstījumā sniedza skolotāja Fogele. Referātu ilustrēja skolas audzēkņi ar K. Skalbes dzejām. Ilgie aplausi liecināja, ka šis bija viens no nedaudzajiem referātiem, kas labi „gājis pie sirds" kā lielajiem, tā mazajiem klausītājiem, tāpat noslēgumā Niagaras skolas mazie „tejāterniekī" saņēma ziedus un aplausus. J. L.

KONKORDIJA „ZINTENIECE"

šinīs dienās uzņēmusi savās rindās kā goda filistri rakstnieci un sabiedrisko darbinieci Birutu Senkēviču. Svinīgais uzņemšanas akts ar krāsu pasniegšanu notika Čikagā.

SKAŅRADIM JUBILEJA

Vīru balsu skandētās dziesmas „Latvijai" komponistam Viktoram Baštikam 3. februārī piepildās 50. dzīves gads!

Pirmo reizi minēto dziesmu redzēju 2. pasaules kara beigās vēl neatskaņotu — rokrakstā kādā vācu karavīru rikotā mākslas skatē. Kopā ar maziņo, bet skaņīgo „Vasaru" tā saņēma no vāciešiem godalgu. Diez vai nebūs vienīgais šāda veida gadījums!? Tas bija kā prologs V. Baštika saistībai ar viru dziesmu vairākus gadus vēlāk Britu salās.

Nu būs jau pagājuši 15 gadi, kopš latviešu bēgļu laikraksti rakstīja, ka Vācijas nometnēs slavenais Zuikas vīru koris pārcēlās uz Angliju un tā turpmāko vadību uzņēmies komp. V. Baštiks. Papīrs jau laujas. Praktiski uz turieni aizbrauca tikai kāda trešdaļa šī koŗa dziedoņu, pie tam izkliedēti, kas panākumu uzbaroto bravūru bija spiesti apmainīt pret kāju trīcēšanu pat pirmajos pārjūŗas Ziemassvētkos, baznicā dziedot viegliņo „Svētā nakts, ak izlej tu." Trijos gados mazā grupiņa Baštika mūzikālā vadībā vairojās un izveidojās par tajā laikā labāko vīru kori trimdā, kam pat prasīgā J. Vītola „Trimda" bija repertuārā. Ar šo kori jubilārs stāvēja kūmās pirmiem latviešu pārjūŗas Dziesmu svētkiem Anglijā; — pirmo un varbūt pēdējo reizi, kad kopkoŗa koncertā vīru koris bija lielāks par jaukto.

Uzturot pašcieņu savējos, koris apbraukāja visus latviešu centrus, koncertēdams caurmērā divas reizes mēnesī. Zem Baštika rokas pirmatskaņojumus guva A. Ābeles „Savā zemē," V. Lindes „Ardievas" u. d. c. Rādija cieņu angļos, salidzinājās ar tiem. Mācīja korim angļu dziesmas un ar tām piedalījās angļu koŗu sacensībās, iegūstot pat uzvaras kausus.

Gluži dabīgi, praktiskas sasķares ierosmē komponistam radās arī pašam rinda vīru dziesmu: Kā sniegi, Mūsu Tēvs, Gaŗa mana šī naksniņa, Dziedātāju sievu ņēmu, Mūsu varoņu kapi, Miera dārzā un galvenais — Veļu laiva ar tekstu no Raiņa Daugavas. Komp. A. Jērums šo pēdējo dziesmu īsi un skaidri apzīmē: „ . . . . vienreiziga latviešu vīru koŗu repertuārā kā savā technikā, tā iekšējā spēkā." Un patiesi jābrīnās, ka šī monumentālā dziesma vēl pēc 10 gadiem nav ne reizi šajā kontinentā atskaņota, kaut daži koŗi sakās pat grūtību nebaidoties.

Protams, atmiņā arī pirmajā Dziesmu svētku jaundarbu koncertā Ks. Bidiņas dziedātā „Aka," godalgotās jauktā koŗa dziesmas „Ilgu vējš" un „Nakts mežā." Un kur nu vēl autora sirds lietas izpausme — paša garīgu dziesmu krājums „Dziesma svētbrīdī!"

Tad pienāca diena, kad Baštiks kori atdeva R. Zuikam, „Veļu laiva" vēl tika kopkoŗa noskandēta prominentos Dziesmu svētkos Karaliskajā Alberta aulā, un Baštiks ar Karalieni Mēriju aizbrauca uz Ameriku.

Šodien jubilārs, kuŗš dzīvo Filadelfijā, var uzrādīt nosaukumus vairāk kā simts paša komponētām dziesmām gan koŗiem, gan solo balsij, kā arī trim kantātēm. Būdams pārliecināts kristietis un pēc atziņas baptists, tas savu kristietību praktizē arī mākslas laukā — tā pazistam V. Baštiku kā garīgās mūzikas komponistu. Bez J. Vītola nav latviešu komponista, kas radošā plāksnē būtu tik daudz veltījis darba latviešu garīgai mūzikai. Tā kā nav mūzikas veida, kas tikai baptistu konfesijai visā pasaulē būtu specifiska, jo tādas radīšanai trūkst pamatiemesla — liturģijas, tad arī Baštika komponētās garīgās dziesmas (ar nedaudz izņēmumiem teksta ziņā) nav tikai baptistiem domātas. Diemžēl, ārpus baptistu dievnamiem tās reti latvi maz dziedātas. Šķiet, konfesionāla aizsprieduma pēc, kaut atklātībā neizteikta; kā gan citādi lai izskaidro reizēm tik vieniveidīgās un pat trūcīgās garīgo koncertu programmas, tomēr bez Baštika vārda tajās.

Ja no tagadnes dzejniecēm E. Ķezberi uzskata par visvairāk komponēto dzeju autori, tad Baštiks nav bez savas atbildības. Kaut lai minam jauktā koŗa Ziemassvētku dziesmas: Dūc zvani un Kristusbērna roze. Nebūs tādas K. Jēkabsona un L. Breikšs reliģiska satura dzejas, ko tas nebūtu komponējis. Bet kā jau visi latviešu komponisti, kas grib ko radīt garīgās mūzikas plāksnē, cīnās ar tekstu trūkumu, kādēļ daudzi pēdējā laika darbi rakstīti tieši pēc Bībeles tekstiem.

Lieli nopelni jubilāram, kuŗš tagad ir Filadelfijas bapt. dr. koŗa diriģents, vispārējā latviešu bapt. koŗu dziedāšanas līmeņa celšanā. Ar sevišķu milestību tas kopj koŗu sastrādāšanos ideju un rūpējas par latv. bapt. apvienoto koŗu gadskārtējām Garīgu dziesmu dienām, kuŗās tas arvienu bijis viens no virsdiriģentiem.

Šogad, kad šīs dienas notiks Čikagā, jubilārs diriģēs pats savu 80 minūšu gaŗo kantāti „Draudze." Līdzdarbojies bapt. dr. Dziesmu grāmatas sastādīšanā un pats sakopojis garīgu dziesmu krājumu koŗiem „Mūžības atbalss."

Par sākumā minēto V. Baštika darbības posmu Anglijā M. Bebrupe - Pālīte Ceļa zīmēs starp citu raksta: „Kluss, atturīgs, assvērotājs, ar visu sirdi mūzikai nodevies mūziķis, ko koris ļoti respektēja viņa mūzikālo zināšanu dēļ un milēja viņa vienkāršā biedriskuma pēc." Vēl gribētos pievienot vienu koncertu klausītājiem apslēptu īpašību: dziļa pienākuma apziņa. Tāds jubilārs ir vēl tagad. Viņa radošais gars nebūt nav saritinājies omuligai snaudai, bet darbodamies iezīmē tā nesēja dzīves pilnestību.

Uz galda man priekšā atkal jauns jubilāra skaņdarbs: „Kristus svētības vārdi" (iz kalna svērunas) — kantāte soprānam, korim un ērģelēm — rakstīts atskaņošanai Toronto 1. ev.-lut. dr. koŗa 10 gadu jubilejas koncertā. Autora vēriens nav bijis mazais!

Lai daudz skaņu gadu!

Arvīds Purvs.

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0268.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts 4 reizes nedēļā, Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-0503.
Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā.
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak.
Venus pulku veikalā, 231 Roncesvalles Ave., Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

10. februārī — vīru koŗa Viesturs koncerts un balle U.N.F. zālē
15. februārī — Hermaņa Godesa klavierkoncerts Koncertapvienības sarīkojumā
16. februārī — Nakts Latiņu kvartālā, Studentu kopas karnevāls Kolumbus zālē.
18. februārī — Rakstnieku cēliens. Preses b-bas Kanadas kopas dāvinājums skolai.
20. februārī, plkst. 8. vak. Sv. Andreja baznīcas zālē TLTA 4. priekšlasījumu un diskusiju cikls ar A. Lūša referātu „Tauta un nacionālisms'.
23. februārī — Mākslinieku karnevāls „Elles ratos" Columbus zālē.
25. februārī — Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību gada svētki Sv. Andreja baznīcas zālē, plkst. 5.00 p. p.
3. martā — Čikāgas Plecīšu mūzikāls priekšnesums Jarvis Collegiate (Jarvis - Wellesley).
3. martā Kalpaka atceres vakars. DV Toronto nod. sarīkojums.
3. martā — Pankūku balle Lansdowne Assembly zālē, TLG Vienības sarīkojumā.
9. martā — Kalpaka bataljona balles sarīkojums Club Kingsway telpās.
10. martā — DV teātŗa Kanadā izrāde Gatavības apliecība Sv. Andreja baznīcas zālē.
16. martā plkst. 8.00 vak., Sv. Andreja baznīcas zālē Veras Leinvēbereres klavieŗu koncerts.
17. martā — Latviešu mednieku un makšķernieku kluba balle Atlantu kluba telpās.
18. martā — R. Blaumaņa Trīnes grēki izrāde. TLTA ģimnazijas absolventu kopas dāvinājums skolai.
24. martā plkst. 6.00, Leaside Memorial Garden telpās Jaunās Gaitas literārais kokteilis.
25. martā — operdzied. Astras Kalniņas koncerts. DV sarīkojums.
7. aprīlī — DV futbolistu balle ar „Miss Football" vēlēšanām Ungāru kluba telpās, 245 College ielā.
7. aprīlī — Omartija kundze, Vašingtonas teātŗa viesizrāde.
3. maijā — dziedones Līnas Karlsones koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
4. maijā — Dainas koŗa koncerts — Parkdale ģimnazijas telpās.
5. maijā — Ziedu balle, Palace Pier, DV Toronto nodaļas sarīkojumā.
12. maijā plkst. 8.00 vakarā, Sv. Andreja baznīcā 1. latv. ev.-lut. draudzes koŗa 10. gadskārtējais koncerts.

HAMILTONĀ

24. februārī — DV karnevāls Piņ bridžā.

SV. KATARĪNES

17. februārī — DV Sv. Katarīnes nodaļas gadskārtējais karnevāls „Pusstunda Vinē", Prudhomme's Garden Centre Hotel Kristalla zālē.

NIAGARĀ

28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

KIČENERĀ - VATERLŪ

10. februārī — gadskārtējais karnevāls River Valley Lodge telpās, DV nodaļas sarīkojums.

KANADĀ

TORONTO

MĀKSLINIEKA J. SOIKANA DARBU IZSTĀDE TORONTO NOTIKS KONSULA R. BRAISONA UN KUNDZES PROTEKTORĀTĀ.

„Latvija Amerikā" redakcija sadarbībā ar Toronto nodaļu paveikusi priekšdarbus gleznotāja J. Soikana darbu skatei.

Konsuls R. Braisons.

Izstādes goda protektorāta pienākumus uzņēmies konsuls R. Braisons ar kundzi.

Skatē būs redzami 32 oriģināldarbi un to DV namā sestdien, 17. februārī, atklās konsuls R. Braisons.

Toronto Latviešu koncertapvienības nākamā koncertā piedalās Hermanis Godess, pianists, ar Brāmsa, Bacha, Prokofjeva, Ravēla un Šopēna darbiem.

Koncerts notiks 15. februārī, First Unitarian Church auditorijā, 175 St. Clair Ave., W., plkst. 8,30 vakarā.

Abonentiem koncertā ieeja uzrādot karti, bet ierobežotā skaitā arī pie kases būs dabūjamas iejas kartes par $ 2.50.

Klausītājus iepriecinās latviskas skatuves dekorācijas, kuŗas pagatavojis mākslinieks Kārlis Langenfelds.

Sv. Jāņa draudzes rīkotais literāri - mūzikālais vakars 4. februārī Trīsvienības baznīcas telpās bija pulcinājis ap 150 klausītāju.

Mūzikālo daļu izpildīja dziedoņi E. Zīverte un A. Vītols. Pēdējais drošī un izjusti nodziedāja 2 solo dziesmas un 2 ārijas no Seviljas bārddziņa.

Tāpat izteiksmīgi un dzidri, labi koptā balsī savas draiskās, bet skaistās dziesmas noskandēja Elza Zīverte. Pavadīja E. Ozola - Timermane.

Labā izpildījumā H. Pētersone lasīja R. Blaumaņa „Žani Žampu", bet E. Pētersons lasīja Ingridas Vīksnas stāstu „Suņa dvēsele".

Draudzes dāmu komitejas prce S. Asmuse pateicās mākslinieciem ar mazām veltēm. Pēc tam viesi pakavējās pie kafijas un mājas cepumiem. **M. T.**

Mūsu pašu Latviešu darba birža nav profesionāls darba sagādes birojs. Šīs biržas ietvaros mūsu laikraksts mēģina savest kopā darba meklētājus ar tiem, kam darba rokas nepieciešamas. Mūsu vienīgais nopūlks ir palīdzēt pārvarēt grūtos ziemas mēnešus, kuŗu dēļ viens otrs tautietis ir palicis bez darba.

Mēs jau ziņojām, ka, pateicoties tautiešu V. Gravas atsaucībai, darba izredzes līdz maija mēnesim ir pavērtas 30 krāsotājiem. Līdz šim uz šo piedāvājumu atsaukušies 10 amatnieki. Tā kā darba sākums ir paredzēts jau tuvākās dienās, lūgums darba meklētājiem atsaukties iespējami drīzā laikā. Darba vieta — Berijas pilsētas tuvumā. Jākrāso jaunas ģimenes mājiņas. Darbs uz akorda. Darba vaditājs būs pašu tautietis. Apmešanās apm. $5,- nedēļā, uzturs būs dabūjams armijas kantīnē. Par pārējo sīkāki informēs darbu vaditājs.

Laipns lūgums tautiešiem rūpnīcās, būvuzņēmumos un tirdzniecības uzņēmumos mūs informēt par iespējām novietot viņu darba vietās mūsu tautiešus.

TIESLIETU MINISTRS RUNĀS PAR KOMŪNISMU

Kanadas federālās valdības tieslietu ministrs E. D. Fultons 15. martā ieradīsies Toronto, lai Masarika piemiņas namā, konservātīvo partijas organizētā sanāksmē runātu par komūnismu.

Sanāksmē runās arī latviešu sabiedrībai labi pazistamie parlamentārieši Dr. J. Kučerepa, M. D. Morkus un A. Malonijs.

LATVIJAS PIRMĀ IZGLĪTĪBAS MINISTRA DR. KĀRĻA KASPARSONA PIEMIŅAI!

Dānijā, 23. janvārī, 96 gadu vecumā miris Latvijas pirmais izglītības ministrs, Latvijas universitātes un Upsalas universitātes goda doktors un L. U. goda biedrs Dr. hon. c. Kārlis Kasparsons. Nelaiķi kremtizēja 29. janvārī Olborgas krematorijā.

K. Kasparsons dzimis 1865. g. 14. oktobrī Siguldas Vēju krogū. Tērbatā viņš 1884. gadā sāk studēt teoloģiju, no tās pāriet uz klasisko filoloģiju, un beidzot pieveršās dabas zinībām un medicīnai, abas šīs fakultātes arī nobeidzot. Studiju laikā Kasparsons rosīgi darbojas līdz ar dzejnieku Ed. Veidenbaumu un vēlākiem L. U. profesoriem J. Kauliņu un A. Dauģi latviešu studentu pulciņā, kuŗu parasti dēvēja par Pīpkalniņu, jo pulciņa sanāksmes notika pie P. Pīpkalēja. Viņa raksti, gan par reliģijas vēsturi, gan arī moderno dzeju, parādās pulciņa izdotajā rakstu krājumā „Pūrs," viņš raksta arī „Austrumā" un „Dienas lapā." Līdz ar citiem jaunstrāvniekiem 1897. gadā Kasparsonu par šo aktivitāti soda ar divu nedēļu ieslodzījumu Tērbatas universitātes karcerī.

Nobeidzis studijas, Dr. K. Kasparsons pārceļas uz Rīgu, kur līdzdarbojas arī latviešu sabiedriskajā dzīvē. Viņa raksti gan parādās retāk, un viņš pārvērtē arī savus politiskos uzskatus: tie kļuvuši mērenāki, nosvērtāki. Kasparsons ļoti daudz lasa, vēl vienmēr papildinot un veidojot savu jau pamatos tik vispusīgo izglītību.

Latviešu sabiedrība Dr. K. Kasparsonu cieni kā nosvērtu cilvēku, un kad radikāldemokrati viņu izrauga par izglītības ministru pirmajam neatkarīgās Latvijas kabinetam, nav iebildumu nevienā partijā. Nelaiķa politiskā darbība ir visaktīvākā Latvijas brīvvalsts dibināšanas laikā: viņš bija Tautas padomes, Satversmes Sapulces un arī pirmās Saeimas loceklis (Nacionālajā apvienībā). Vēlāk viņš no aktīvās politiskās darbības atturas, bet līdzdarbojas Latvijas Sarkanajā Krustā u. c. organizācijās; ir studentu vienības Līduma vecdraugs.

Daudz laika un pūļu nelaikis ziedojis latviskās terminoloģijas izstrādāšanai dabas zinātnēs un psicholoģijā. Daļu šo jauno terminu viņš pārbauda, sarakstot populārzinātniskus apcerējumus „Starp zvaigznēm un zemi gaisā" un „Kaiju valstībā," kas publicēti sērijā „Jaunais zinātnieks."Viņa valoda ir tīra, skaidra, latviska.

Kaŗa laikā Dr. K. Kasparsons kopā ar kundzi nokļūst vācu okupētā Dānijā. Šeit nelaiķis piedzīvo dziļu traģēdiju personīgā dzīvē: viņa dzīves biedreni hitleriešu lazaretē noindē kā darba nespējīgu sirmgalvi.

Sava mūža pēdējos gadus Dr. K.Kasparsons pavadīja dāņu Tistedes veco ļaužu mītnē. Te viņš arī uzrakstīja „Divas esejas" — par latviskiem vietu vārdiem un uzvārdiem ārpus Latvijas un humānisma principiem, kuŗas „Zelta Ābele" publicēja 1958. gadā. Šīs grāmatas priekšvārdā Latvijas sūtnis Kārlis Zariņš raksta: „Dr. Kārlis Kasparsons ir viens no tiem latvju kultūras darbiniekiem, kuŗa vārds Latvijas vēsturē vienmēr ieņems cienījamu vietu."

Prof. A. Dreimanis.

VILIS BALGALS 50-GADNIEKS

Š. g. 15. februārī, Vinipegā, uz 50 aizvadītiem gadiem atskatās Vilis Balgals.

Jubilārs dzimis 1912. g. 15. februārī, Rīgā, bet bērnību pavadījis Mangaļsalā. 1918. g. Vilis sāk apmeklēt skolu Vecmilgrāvī, 1930. g. pavasarī viņš beidz Rīgas pilsētas 2. ģimnaziju. 1932. g. jūnijā Vilis uzsāk dzelzceļnieka gaitas. Pēc kaŗa dienesta atkal atpakaļ dzelzceļnieka gaitās Suntažos, Asaros, Gulbenē un Rīgā. Boļševiku otrā okupācijas laikā jubilāru pārceļ uz Jelgavas dzelzceļu ekspluatācijas nodaļu.

Būdams Jelgavā, jubilārs aktīvi darbojas pretboļševiku kustībā. 1941. gadā, kad komūnisti padziti, jubilārs tiek iecelts par Zilupes stacijas priekšnieku un mēnesi vēlāk par ekspluatācijas rezidenta palīgu Rēzeknē. Kad 1943. gada jūlijā vācieši Latvijas dzelzceļu pārveido, jubilārs pārceļas uz Rīgu, kur strādā līdz 1944. g. 12. oktobrim, kad atstāj Rīgu.

Vilis Balgals caur Ventspili un Dancigu nonāk Austrijā, kur Hoeršingas stacijā strādā par dežurantu.

1948. gadā jubilārs ierodas Kanadā, kur strādā kā cukurbiešu strādnieks Ontario un Manitobas provincēs, pēc tam pārceļas uz Vinipegu, kur sākumā strādā par būvstrādnieku, vēlāk par galdnieku un kopš 1955. gada par būvju vadītāju.

Kopš ierašanās Vinipegā Vilis Balgals citīgi strādā vietējo latviešu organizāciju veidošanā, būdams divreiz latviešu biedrības priekšnieks. Vienmēr viņš aktīvi darbojas vietējā DV nodaļā.

Sveicam
ALFRĒDU KRISTAPSONU
50 gadu jubilejā!
DV TORONTO NOD.

Vīru koŗa Viesturs koncertā Sv. Katarīnēs par koristu uzņemšanu rūpējās Sv. Katarīnes Daug. Vanadžu kopa. Loterijā jaunatnes žurnāla Mēs abonementu izlozēja Sv. Katarīnes Daugavas vanadžu kopas pr-ce Klāvsona. Uzņēmumā no kreisās: vīru koŗa Sv. Katarīnes nodaļas pr-ks A. Šteinbachs, Sv. Katarīnes D. Vanadžu kopas pr-ce Klāvsona, Sv. Katarīnes D. Vanagu kopas pr-ks P. Vītols, dir. L. Albertiņa, vīru koŗa Toronto nod. pr-ks. Ž. Šmits, dir. J. Barušs un vīru koŗa Hamiltonas nod. pr-ks. O Viksne. Foto B. Savickis.

Oficiāli

DAUGAVAS VANADŽU TORONTO KOPAS

PILNSAPULCE

1962. gada 11 februārī DV kopas valde sasauc Daugavas Vanadžu Toronto kopas pilnsapulci 123 Huron St., plkst. 3.00 p. p., bet kvoruma nesanākšanas gadījumā pilnsapulce būs likumīga plkst. 3.30 p. p. pie katra ieradušos dalībnieču skaita.

Darba kārtībā:

1) Sapulces vadības vēlēšanas.
2) Iepriekšējās pilnsapulces protokola nolasīšana.
3) Valdes ziņojumi.
4) Jaunas valdes vēlēšanas.
5) Dažādi jautājumi un ierosinājumi.

Vanadžu kopas valde.

Sveicam
KĀRLI GREĶERI
60 gadu jubilejā!
DV TORONTO NOD.

Godina pr

Ņujorkas latviešu organizāciju un korporāciju pārstāvji, mācibas spēki, zinātnieki, ārsti, līdzstrādnieki un viesi pulcējās 3. februārī Baltijas Brīvības namā, lai atskatītos uz prof. P. Starca pavaditiem 75 gadiem. Prof. P. Starcs ir viens no darbīgākiem latviešiem Ņujorkā, kas piedalās ikvienā kultūras sarīkojumā kā rikotājs, lektors, vai klausītājs un bijis vai ir vēl tagad daudzu latviešu organizāciju vadītājs.

Godināšanu ievadīja prof. R. Rafaeļa nolasītais prof. P. Starca dzīves apraksts. Prof. P. Starcs sarakstījis grāmatas un zinātniskos darbus 10 dažādās valodās, ko publicējis 12 valstīs, bet pēdējā laikā piegriezies tautas daivā spēka saglabāšanas problēmām.

Elza Drillis lasīja atmiņas par Pēterpils laikiem, atceroties Pēterpils Izglītības biedrības kursus, kur bijuši ap 900 biedru, bet nevienam nevajadzēja rakstīt pazinojumu par nākamo sarīkojumu. Šo kursu pēc referentes domām varētu uzskatit par priekšteci Latvijas Universitātei. Dažkārt atmiņās izskanējis skumjš tonis, sevišķi atmiņās par dzirdētiem latviešu komponistu un mākslinieku koncertiem.

Apsveikumus ievadīja Komitejas Latvijas Brīvībai priekšsēdis V. Hazners, sveicot jubilāru vispirms kā zinātnieku, kā sabiedrisku darbinieku, publicistu, politisku darbinieku un cinītāju, pasniedzot aploksni. Latviešu Akadēmisko Mācibas Spēku Apvienibas viceprieksšsēdis prof. R. Rūtiņš apsveikumā norādīja, ka gandriz visi apvienības darbi jāveic prof. P. Starcam: viņš ir ziedojies kultūras darbam, ieliekot tur visu enerģiju, kādu viņš ir ieguvis gan universitātes, gan mākslas akadēmijā, lai atskatitos uz prof. P. Starca pavaditiem 75 gadiem. Prof. P. Starcs ir viens no darbīgākiem latviešiem Ņujorkā, kas piedalās ikvienā kultūras sarīkojumā kā rikotājs, lektors, vai klausītājs un bijis vai ir vēl tagad daudzu latviešu organizāciju vadītājs.

Godināšanu ievadīja prof. R. Rafaeļa nolasītais prof. P. Starca dzīves apraksts. Prof. P. Starcs sarakstījis grāmatas un zinātniskos darbus 10 dažādās valodās, ko publicējis 12 valstīs, bet pēdējā laikā piegriezies tautas daivā spēka saglabāšanas problēmām.

Elza Drillis lasīja atmiņas par Pēterpils laikiem, atceroties Pēterpils Izglītības biedrības kursus, kur bijuši ap 900 biedru, bet nevienam nevajadzēja rakstīt pazinojumu par nākamo sarīkojumu. Šo kursu pēc referentes domām varētu uzskatit par priekšteci Latvijas Universitātei. Dažkārt atmiņās izskanējis skumjš tonis, sevišķi atmiņās par dzirdētiem latviešu komponistu un mākslinieku koncertiem.

Apsveikumus ievadīja Komitejas Latvijas Brīvībai priekšsēdis V. Hazners, sveicot jubilāru vispirms kā zinātnieku, kā sabiedrisku darbinieku, publicistu, politisku darbinieku un cinītāju, pasniedzot aploksni. Latviešu Akadēmisko Mācibas Spēku Apvienibas viceprieksšsēdis prof. R. Rūtiņš apsveikumā norādīja, ka gandriz visi apvienības darbi jāveic prof. P. Starcam: viņš ir ziedojies kultūras darbam, ieliekot

KORPORĀCIJAS SIDRABENIA 35 GADI

Vitauta Dižā universitātes latviešu studentu korporācija Sidrabenia šā gada 6. februārī atzīmēja savas pastāvēšanas 35 gadu jubileju. 1927. gada 6. februāŗa novakarē Lietuvas galvas pilsētā Kaunā, Vitauta Dižā universitātē, svētku zālē, klāt esot daudzām sabiedrībā redzamām personīm, universitātes vadībai, Latvijas sūtnim un jau pastāvošo korporāciju pārstāvjiem, Vitauta Dižā universitātes rektors pēc sirsnīgas gaŗākas uzrunas apsveica jaunās latviešu korporācijas pirmo senioru, vēlāko Dr. med. Repšu, novēlot saules mūžu Sidrabenias sarkan-balt-zaļajām krūšām, turoties pie savas devizes — Draugam, zinātnei, tēvijai!

Sidrabenias krāsām uzticību zvērējuši daudzi latviešu sabiedriskie darbinieki: Latvijas pārstāvis pie Bonnas valdības ministrs R. Liepiņš, māc. R. Krape, LK OK biedrības sekretārs A. Lauris u. d. c.

Sidrabenias saime brivajā pasaulē savas korporācijas 35 gadu pastāvēšanu atzīmēja ticībā, ka, sekojot savām devizēm, tā godam kalpojusi Latvijai.

Ilgu mūžu Sidrabenia'i!

STIPENDIJA — LATVIE APMEKLĒŠAN

Draudzīgā aicinājuma piemiņas sarīkojums Kalamazū ieman- toja visas sabiedrības un organizāciju morālisku un materiālu atsaucību — latviešu skolai.

„Ja latviešu tauta uzskata velti no Draudzīgo aicinājumu par sava — Kal gara neatņemamu daļu — mēs dzes, A varam būt par to tiešām laimīgi. Ir vērts atcerēties pagātni un natnes saistīt to ar tagadnes domām. ASV la Mēs neesam nekādi veci emi- — Stu granti, kuŗiem patik atcerēties ka — tikai senatnes sentimentālo, bet „Imerl mēs gribam dzīvot nākotnei un tu kor pastāvēt kā latviešu tauta," uzru- Medni nājot Draudzīgā aicinājuma pie- citi. miņas sarīkojuma dalībniekus 27. Pate janvārī Kalamazū YMCA's audi- cībai torijā, uzsvēra Latviešu skolas pr-dis pārzinis, dzejnieks Art. Kaugars, su latv liecinādams, ka „mums ir jaunie dzīgā dzinumi, kas meklē savām sak- skolēi ņēm vietu, to rāda tas, ja pa- kai, iz skatāmies kaut vai uz saviem piedal jaunajiem dzejniekiem un rakst- devu niekiem, kas izaugdami svešatnē tu sk strādā latviešu kultūrai. Cik il- nājuš gi un ar kādiem panākumiem tas šanu. turpināsies, rādīs nākotne, ko Sek mēs paši veidosim." Kā atbildes bija apliecinājums sekoja Daugavas jums Vanagu apvienības pr-ka Alf. brauc Minkas teiktie vārdi. „Apvienība Daina izšķīrusies par stipendijas pie- dums šķiršanu skolniekam vai skolnie- mas kiem, kas vēlēdamies latviešu ja sa skolā mācīties, nevar to darit tavot materiālu apstākļu dēļ." Stipen- deres dijas piešķiršanas noteikumi putns tiks izstrādāti saziņā ar skolas dir vadību un to piešķirs Draudzīgā mu t aicinājuma piemiņas dienā." Ar

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3-2667

LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts 4 reizes nedēļā,
Sv. Andreja baznīcas telpās,
Carlton un Jarvis ielu stūrī,
Tel. WA 4-0503.
Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās
no plkst. 11—3 dienā.
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak.
Venus puķu veikalā,
231 Roncesvalles Ave.,
Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave.,
Toronto, Ont.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

10. februārī — viru koŗa Viesturs koncerts un balle U.N.F. zālē
15. februārī — Hermaņa Godesa klavierkoncerts Koncertapvienības sarīkojumā
16. februārī — Nakts Latiņu kvartālā, Studentu kopas karnevāls Kolumbus zālē.
18. februārī — Rakstnieku cēliens. Preses b-bas Kanadas kopas dāvinājums skolai.
20. februārī, plkst. 8. vak. Sv. Andreja baznīcas zālē TLTA 4. priekšlasījumu un diskusiju cikls ar A. Lūša referātu „Tauta un nacionālisms'.
23. februārī — Mākslinieku karnevāls „Elles ratos" Columbus zālē.
25. februārī — Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību gada svētki Sv. Andreja baznīcas zālē, plkst. 5.00 p. p.
3. martā — Čikāgas Piecīšu mūzikāls priekšnesums Jarvis Collegiate (Jarvis - Wellesley).
3. martā Kalpaka atceres vakars. DV Toronto nod. sarīkojums.
3. martā — Pankūku balle Lansdowne Assembly zālē, TLG Vienības sarīkojumā.
9. martā — Kalpaka bataljona balles sarīkojums Club Kingsway telpās.
10. martā — DV teātŗa Kanadā izrāde Gatavības apliecība Sv. Andreja baznīcas zālē.
16. martā plkst. 8.00 vak., Sv. Andreja baznīcas zālē Veras Leinvēberes klavieŗu koncerts.
17. martā — Latviešu mednieku un makšķernieku kluba balle Atlantu kluba telpās.
18. martā — R. Blaumaņa Trīnes grēki izrāde. TLTA ģimnazijas absolventu kopas dāvinājums skolai.
24. martā plkst. 6.00, Leaside Memorial Garden telpās Jaunās Gaitas literārais kokteilis.
25. martā — operdzied. Astras Kalniņas koncerts. DV sarīkojums.
7. aprīlī — DV futbolistu balle ar „Miss Football" vēlēšanām Ungāru kluba telpās, 245 College ielā.
7. aprīlī — Omartija kundze, Vašingtonas teātŗa viesizrāde.
3. maijā — dziedones Līnas Karlsones koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
4. maijā — Dainas koŗa koncerts — Parkdale ģimnazijas telpās.
5. maijā — Ziedu balle, Palace Pier, DV Toronto nodaļas sarīkojumā.
12. maijā plkst. 8.00 vakarā, Sv. Andreja baznīcā 1. latv. ev.-lut. draudzes koŗa 10. gadskārtējais koncerts.

HAMILTONĀ

24. februārī — DV karnevāls Pīļ bridžā.

SV. KATARĪNES

17. februārī — DV Sv. Katarīnes nodaļas gadskārtējais karnevāls „Pusstunda Vīnē", Prudhomme's Garden Centre Hotel Kristalla zālē.

NIAGARĀ

28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

KIČENERĀ - VATERLŪ

10. februārī — gadskārtējais karnevāls River Valley Lodge telpās, DV nodaļas sarīkojums.

Godina prof. P. Starcu

Ņujorkas latviešu organizāciju un korporāciju pārstāvji, mācības spēki, zinātnieki, ārsti, līdzstrādnieki un viesi pulcējās 3. februārī Baltijas Brīvības namā, lai atskatītos uz prof. P. Starca pavadītiem 75 gadiem. Prof. P. Starcs ir viens no darbīgākiem latviešiem Ņujorkā, kas piedalās ikvienā kultūras sarīkojumā kā rīkotājs, lektors, vai klausītājs un bijis vai ir vēl tagad daudzu latviešu organizāciju vadītājs.

Godināšanu ievadīja prof. R. Rafaeļa nolasītais prof. P. Starca dzīves apraksts. Prof. P. Starca sarakstījis grāmatas un zinātniskos darbus 10 dažādās valodās, ko publicējis 12 valstīs, bet pēdējā laikā piegriezies tautas dzīvā spēka saglabāšanas problēmām.

Elza Drillis lasīja atmiņas par Pēterpils laikiem, atceroties Pēterpils Izglītības biedrības kursus, kur bijuši ap 900 biedru, bet nevienam nevajadzēja rakstīt paziņojumu par nākamo sarīkojumu. Šo kursu pēc referentes domām varētu uzskatīt par priekšteci Latvijas Universitātei. Dažkārt atmiņās izskanējis skumjš tonis, sevišķi atmiņās par dzirdētiem latviešu komponistu un mākslinieku koncertiem.

Apsveikumus ievadīja Komitejas Latvijas Brīvībai priekšsēdis V. Hazners, sveicot jubilāru vispirms kā zinātnieku, kā sabiedrisku darbinieku, publicistu, politisku darbinieku un cīnītāju, pamiedzot aploksni. Latviešu Akadēmisko Mācības Spēku Apvienības viceprieksšsēdis prof. R. Rūtiņš apsveikumā norādīja, ka gandrīz visi apvienības darbi jāveic prof. P. Starcam: viņš ir ziedojies kultūras darbam, ieliekot tur visu enerģiju. Latvijas Universitātes, konservatorijas un mākslas akadēmijas vārdā pasniedza dāvanu. No Fr. Metropolitana sveica E. Dravnieks, atzīmējot, ka jubilārs godam ievērojis korporācijas devīzi: par godu, draugu, tēvzemi. No Latviešu korporāciju apvienības sveica Selonijas pārstāvis H. Tauriņš, norādot, ka jubilārs sējis labus graudus daudzās latviešu druvās. Studenšu prezidiju konventa vārdā T. Rancāne pasniedza aploksni, bet virspriesteris L. Ladinskis sveica arķibiskapa Jāņa vārdā.

No Latviešu Zemnieku Savienības A. Klīve atgādināja, ka jubilārs zemnieku vidū stāvējis kā ozols, un bijis idejiski vadošais kooperāciju uzplaukšanā un veidošanā. Agr. A. Bārda no Latviešu agronomu biedrības apsveikumā norādīja, ka jubilārs uzkāpis kalna galā pārskatīt pagātni.

No Ņujorkas latviešu organizāciju padomes K. Stankēvics aizrādīja, ka jubilārs arvien bijis pirmajās rindās tautas darbā. No Humanitāro zinātņu akadēmijas sveica R. Drillis, no Ņujorkas latviešu katoļu draudzes G. Mekšs pasniedza aploksni, bet Ņujorkas luterāņu draudzes pr-ks K. Biernis pateicās par padarīto un norādīja, ka jārūpējas par tautas dzīvā spēka saglabāšanu. Prof. P. Starcs ir nevien mācīts lauksaimnieks un agronoms, bet viņš beidzis Pēterpili arī tieslietu fakultāti un Latviešu juristu biedrības priekšnieks E. Kerno paziņoja, ka jubilārs uzņemts par biedru juristu biedrībā. No Ņujorkas korporāciju kopas sveica F. Lavrinaitis, no Zemnieku savienības Ņujorkas nod. A. Kopmanis, bet L. Rumaks atcerējās kopējo darbu Bavārijas latviešu padomē un komitejā.

Dr. P. Norvilis, kas godināšanā bija ieradies tiešā ceļā no Filadelfijas ALA's valdes sēdes, sveica jubilāru ALA's Centrālās valdes un prof. P. Lejiņa vārdā.

Telegrammas un rakstveida apsveikumus bija sūtījuši sūtnis K. Zariņš Londonā, sūtnis A. Spekke Vašingtonā kopā ar aploksni. Arķibīskaps Jānis, biskaps J. Rancāns, Dr. V. Māsēns, prof. Ludis Bērziņš, prof. P. Primanis, Latviešu mazpulki, Fr. Vanemica, Dzintarzeme, Latviešu preses biedrība un daudzi citi sabiedriski darbinieki un mācības spēki sveica rakstveidā. No Raiņa bulvāra kaimiņiem Rīgā sveica A. Dzirkale, pasniedzot dāvanu,

Noslēgumā prof. P. Starcs lūdza neuzskatīt šo aktu par sumināšanu, bet atskatīties uz veikto darbu 75 gados. Viņš nav bijis ne karā, ne cietumā, negāja arī kopsolī ar sabiedriskiem ieskatiem. Jubilārs nevar paciest skaļus priekus, bet patīkami būt vienatnē. Ar fanātismu viņš cīnās par savām idejām, arī apstākļi viņa dzīvē maz ko nozīmējuši. Viņš piedalījies pie agrārreformas izvešanas Latvijā, pie Lauksaimniecības kameras radīšanas, pie likuma ievešanas, lai Latvija varētu pati audzēt savu maizes labību. Tomēr lielākie iecerētie darbi palikuši nepaveikti, jo karš tos pārtraucis. Vācu okupācijas laikā bijis jāpiemērojas apstākļiem, bet viņš būtu vēlējies, kaut vairāk būtu varējis strādāt Latvijā. Viņa senči kā lauksaimnieki darbojušies 300 gadus. Latvijā kādreiz gribējuši ievest 8 stundu darba dienu lauksaimniecībā, bet prof. P. Starcs norādījis, kādas nekārtības šādi mēģinājumi ienesuši ārzemēs un šis projekts atmests.

Pēc svinīgās daļas visi pakavējās mielastā, ko bija rīkojusi organizāciju dāmu komiteja. Rīcības komitejas priekšsēža A. Kopmaņa un sekretāra A. Zariņa vadībā bija centusies sarīkot sirsnīgu vakaru, bet telpu un dažu citu apstākļu dēļ sarīkojumā nevarēja piedalīties visi prof. P. Starca cienītāji.

V. Irbe.

KORPORĀCIJAS SIDRABENIA 35 GADI

Vitauta Dižā universitātes latviešu studentu korporācija Sidrabenia šā gada 6. februārī atzīmēja savas pastāvēšanas 35 gadu jubileju. 1927. gada 6. februāŗa novakarē Lietuvas galvas pilsētā Kaunā, Vitauta Dižā universitātē, svētku zālē, klāt esot daudzām sabiedrībā redzamām personām, universitātes vadībai, Latvijas sūtnim un jau pastāvošo korporāciju pārstāvjiem, Vitauta Dižā universitātes rektors pēc sirsnīgas gaŗākas uzrunas apsveica jaunās latviešu korporācijas pirmo senioru, vēlāko Dr. med. Reppšu, novēlot saules mūžu Sidrabenias sarkan-balt-zaļajām krāsām, turoties pie savas devīzes — Draugam, zinātnei, tēvijai!

Sidrabenias krāsām uzticību zvērējuši daudzi latviešu sabiedriskie darbinieki: Latvijas pārstāvis pie Bonnas valdības ministrs R. Liepiņš, māc. R. Krape, LK OK biedrības sekretārs A. Lauris u. d. c.

Sidrabenias saime brīvajā pasaulē savas korporācijas 35 gadu pastāvēšanu atzīmēja ticībā, ka, sēkojot savām devīzēm, tā godam kalpojusi Latvijai.

Ilgu mūžu Sidrabenia'i!

STIPENDIJA — LATVIEŠU SKOLAS APMEKLĒŠANAI

Draudzīgā atcerējuma piemiņas sarīkojums Kalamazū ieņemtoja visas sabiedrības un organizāciju morālisku un materiālu atbalstu — latviešu skolai.

„Ja latviešu tauta uzskata Draudzīgo aicinājumu par savagara neatņemamu daļu — mēs varam būt par to tiešām laimīgi. Ir vērts atcerēties pagātni un saistīt to ar tagadnes domām. Mēs neesam nekādi veci emigranti, kuŗiem patīk atcerēties tikai senatnes sentimentālo, bet mēs gribam dzīvot nākotnei un pastāvēt kā latviešu tauta," uzrunājot Draudzīgā aicinājuma piemiņas sarīkojuma dalībniekus 27. janvārī Kalamazū YMCA's auditorijā, uzsvēra Latviešu skolas pārzinis, dzejnieks Art. Kaugars, liecinādams, ka „mums ir jaunie dzinumi, kas meklē savām sakņēm vietu, to rāda tas, ja paskatāmies kaut vai uz saviem jaunajiem dzejniekiem un rakstniekiem, kas izaugdami svešatnē strādā latviešu kultūrai. Cik ilgi un ar kādiem panākumiem tas turpināsies, rādīs nākotne, ko mēs paši veidosim." Kā atbildes apliecinājums sekoja Daugavas Vanagu apvienības pr-ka Alf. Minkas teiktie vārdi. „Apvienība izšķirusies par stipendijas piešķiršanu skolniekam vai skolniekiem, kas vēlēdamies latviešu skolā mācīties, nevar to darīt materiālu apstākļu dēļ." Stipendijas piešķiršanas noteikumi tiks izstrādāti saziņā ar skolas vadību un to piešķirs Draudzīgā aicinājuma piemiņas dienā." Ar šo cildinošo atbalstu DV apv. no jauna pievērš savu uzmanību latviešības saglabāšanai un tās stiprināšanai.

J. Grotēns sveica un nodeva velti no Latvieļu b-bas, J. Gailis — Kalamazū ev.-lut. latv. draudzes, A. Silis — koŗa „Dziesmu Vairogs," R. Skrupškele — Jaunatnes kopas, A. Artmanis — ASV latv. skautiem, E. Vennere — Studenšu korp. kopas, A. Zuika — Studenšu korporācijas „Imeria," F. Butners — Studentu korp. kopas, A. Tralmaks — Mednieku-makšķernieku kluba un citi.

Pateicoties organizāciju atsaucībai un atbalstam, skolas pad. pr-dis V. Miķelsons cildināja visu latviešu sabiedrību, kas Draudzīgā aicinājuma zīmē latviešu skolai veltījuši grāmatas bibliotēkai, izlozei vērtīgos laimestus un piedaloties izlozes zīmju iegādē, devuši ne tikai materiālo atbalstu skolas uzturēšanai, bet stiprinājuši morāliski skolas pastāvēšanu.

Sekojošā priekšnesumu daļa bija aktiera J. Šāberta veltījums skolai Kā Kreiļu saimnieks brauc uz Čikagu (skaņu lentē). Dainas skaņu studijas uzvedums Vēl dzīvos Latvija un filmas Mana Latvija izrāde, kas bija sagādāts kā atvietojums sagatavotai un paredzētai A. Brigaderes lugas „Lolitas brīnumputns" izrādei, ko nevarēja izrādīt pēkšņās vairāku galveno lomu tēlotāju saslimšanas dēļ.

V. Bokiu.

MILVOKIEŠI GATAVOJAS ALA's KONGRESAM

Milvoki (-rē-). ALA's valde pieņēmusi Milvoku organizāciju un draudžu aicinājumu — šī gada ALA's kongresu sarīkot Milvokos.

Milvoku organizāciju vadītāju aspriedē par kongresa rīcības komitejas priekšsēdi izraudzīja A. Bolšteinu, bet par sekretāru — J. Upesleju. Rīcības komitejā darbosies visu Milvoku latviešu organizāciju un draudžu pārstāvji, bet komitejas prezidijā bez jau minētājiem vēl ir: J. Ciekurzis (pr-ža vietn. telpu lietās), L. Kvietiņš (pr-ža vietn. saimniecisķās un techniskās lietās), P. Turlais (kasieris), Jautrīte Kvietiņa (korespondences sekretāre). R. Čaks (inform. noz. vad.), A. Jurēvics (reģistr. bir. vad.) un St. Berkovskis (prezid. loc. sev. uzdevumiem).

Kongress notiks Milvokos, no 11.-13. maijam, Eagle kluba telpās, W. Wisconsin avenijā, pie 24. ielas.

Rīcības komitejas prezidijs pēdējā sēdē izmainīja domas un projektus, kāda veida kultūras un mākslas sarīkojumā kongresa delegātiem varētu reprezentēt Milvoku latviešu sasniegumus un talantus, bet E. Kesnere informēja par Latviešu daiļamatnieku savienības nodomu kongresa laikā sarīkot daiļamatnieku darbu skati, īpašā stendā izstādot Kultūras fonda godalgotos darbus.

VALDEMĀRIJAI 35 GADU ATCERE

11. februārī konkordija Valdemārija atzīmē 35 gadu darbību. 1927. gadā, kad Latvija jau bija atplaukusi no kaŗa postījumiem un Latvijas universitāte vēra durvis jau latvisko vidusskolu absolventiem, latviešu studenti izvirzīja tēzi: „Ja gribi latvis būt — dzīvo latvju garā!" Tā 1927. gadā nodibinājās konkordija Valdemārija, kas kopā ar pārējām konkordijām 1928. gadā nodibināja savienību — Konkordiju Seniorāts.

Valdemārija saviem centieniem ierosinājumus ir smēlusies Krišjāņa Valdemāra dzīvē un darbībā, tāpēc arī izvēlējusies viņa vārdu savas organizācijas nosaukumam. Valdemārijas krāsas ir: zelts - zaļš - oranžs un zils, kas simbolizē mudi: „Zelta sirds, ceri un dedzi Krišjāņa Valdemāra idejās!" Kopš dibināšanas laika Valdemārijas devīze ir: „Esi virs un turi vārdu!" Pēc Valdemārijas goda filistra un Brīvības piemineķļa autora tēlnieka prof. K. Zāles vēlēšanās 1935. gadā konvents pieņēma kā pirmo devizi „Tēvzemei un brīvībai!"

Trimdā aktīvo darbību Valdemārija atjaunoja tikai 1958. gadā, kad 15. augustā trimdā pirmo reizi atritināja no iznīcības 1940. gadā paglābto Valdemārijas karogu. Tas ir pagatavots Latviešu sieviešu nacionālās līgas darbnīcās un 1929. gadā iesvētīts Māras baznīcā. Šim karogam, daudzu citu vidū, ir solījušies Dr. med. A. Zandbergs (Kr. Valdemāra tuvs draugs), mākslin. Jūlijs Madernieks, rakstnieks Ansis Gulbis, prof. K. Zāle, prof. K. Bikše, prof. L. Liberts, ģen. R. Bangerskis u. c., kas jau aizgājuši Aizsaules ceļos. Otrā pasaules kaŗa laikā daudzi valdemārieši ziedoja savas dzīvības par tēvzemes un tautas brīvību.

Patlaban Valdemārijai darbojas aktīvās kopas Mičigenā, Viskonsinā, Čikagā un Kalifornijā, bet filistru kopas Zviedrijā, Anglijā un Austrālijā. Valdemārijas centrālā prezidija seniors pašlaik ir prof. Ernests Ābele. Valdemārijas 35 gadu atceres svinības notiks 10. un 11. februārī, Čikagā, turienes Latviešu namā.

DV APVIENĪBA ZIEMEĻKALIFORNIJĀ

10 gadu darbības atceres svētku norise.

Svētkus ievadīja Kultūras dienu ietvaros rikotā Emilijas Klīdzējas un Elzas Krimuldenas - Reinvaldes gleznu skate.

Svētkos kā goda viesi pirmajās rindās bija aicināti visi Z-Kalifornijā dzīvojošie invalīdi, lāčplēši un kritušo varoņu piederīgie.

Svētku svinīgo daļu ievadīja ar klusuma brīdi, godinot visus mūžībā aizgājušos varoņus. Apvienības priekšnieks T. Silis apsveica klātesošos varoņus — goda viesus, līdz ar tālo ceļu no Milvokiem atbraukušo goda viesi pagājušā kaŗa kapteini, varoņigo cīnītāju Žani Butkusu.

Pēc apvienības priekšnieka runas kapteinis Ž. Butkus nodeva sveicienus no visas DV org. un DV ASV priekšnieka A. Vanaga, pakavējoties pie cīnītāju gara liesmo ciņu laikā un uzsvēra, ka ar tiecību sirdīs mēs, karaviri, nepelnītā gūstā likām pamatus cīnītāju brālībai Daugavas Vanagu organizācijas ietvaros, un solījāmies nepagurt un neapstāties turēt, tolaik tikai sirdīs slēptos, ieročus paceltus pret mūsu zemes apspiedējiem un visas brīvās pasaules visasinskārāko ienaidnieku — Padomju imperiālistiem.

Nav spējusi ne izkliedētība, ne tālumi pārtraukt tās cīnītāju brālības DV org. veidošanos un apvienošanos un tā ir labākā liecība latviešu cīnītāju ticībai, gara spēkam un drošai pārliecībai, ka Latvija atkal reiz būs brīva un neatkarīga.

Tagad DV rindās pulcējas katrs latvietis, kuŗa sirds nosaka viņa piederību šai ciltij un kas saskata katrā līdztautieti cīņu un ciešanu līdzgaitnieku. Mūsu spēks ir slēpts tieši tai apstāklī, ka mēs neškirojam latviešus kārtās, saimnieciskā turībā, vai izglītības pakāpēs.

Viens no DV stiprākiem un tālāk uz priekšu izbīdītiem priekšpulkiem ir DV apv. Ziemeļkalifornijā, kas savā darbības rajonā ietver plašu apgabalu Klusā okeana piekrastē. Daugavas Vanagu vadība zin, ka darbs šeit ir daudz grūtāks kā tas, ko veic DV apvienības ASV vidienē un austrumu krastā, jo tur ir izdevība DV biedriem biežāk tikties un apmainīties ieskatiem un nodomiem.

Ar atzinību DV vadība arvien ir novērtējusi arī Ziemeļkalifornijas Daugavas vanagu stingro stāju, organizācijas mērķu izpratni un to pacelšanu pāri lokālam lokam — atbalstot visus trimdas sabiedriskos pasākumus, kas ceļ latviešu garīgo spēku svešumā.

— Še kopā mēs, biedri, kam lemts nebij mirt, — Ž. Butkus noslēdza savu runu, un visa pārpildītā zāle vienojās dziesmas balsīs.

Svētku izjūtu un ticību deva arī sūtņu K. Zariņa un A. Spekkes piesūtītās apsveikuma telegrammas ar mudinājumiem nepagurt arī turpmāk latvju gara uzturēšanā un raženā darba turpināšanā. Apsveikumus vēl bija sūtījuši DV priekšnieks plkv. V. Janums, ALA's centrālās valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš, Komitejas Latvijas brīvībai priekšsēdis V. Hāzners, Kanadas DV priekšnieks Rob. Epneris, gaidu priekšniece E. Laufere, Latviešu preses biedrība, Virsnieku apvienība, Daugavas Vanadžu priekšniece V. Treija, DV informācijas daļas vad. Ed. Peniķis, DV kultūras daļas vad. V. Aparjods un gandrīz visas DV apvienības ASV. Sveicienus un labākos vēlējumus vēl bija sūtījuši arī atsevišķi kultūras darbinieki un dzejnieki veltījuši atsevišķas dzejas.

No vietējām organizācijām DV apvienību vēl sveica Oklandes latviešu ev. - lut. draudze, Ziemeļkalifornijas latviešu biedrība, Latviešu skola, Korporāciju kopa Ziemeļkalifornijā, konkordijas Valdemarija Kalifornijas kopa, Latvijas universitātes vienību savienības kopa Ziemeļkalifornijā.

Apvienības darbu vērtējot, DV ASV valde goda rakstus par darbu DV organizācijā bija piešķīrusi un tos DV ASV valdes pārstāvis Ž. Butkus pasniedza E. Blumbergam, J. Pružinskim, V. Zariņam, J. Kvēpam, M. Silarājam un V. Ozolam. Bet par darbu DV teātŗi goda rakstus saņēma L. Kaugure un L. Siliņš.

Svētku svinīgai daļai sekoja teātŗa izrāde, uzvedot T. Brendera komēdiju „Ak, šie studenti", A. Reinvalda režijā. Goda dienu noslēdza svētku balle.

Z.

Māc. A. Piebalgs Kalamazū ev. lut. latviešu draudzē salaulājis studenti Ligitu Blankenburgi ar ASV armijas seržantu Gati Samsonu. Ligava ir studentu vienības „Ausma" locekle un pašreiz ir Kalamazū kopas vadītāja.

Savienotas VALSTIS NUJORKA

● L. Dunkanes mākslas salonā Ņujorkā, 3. februārī atklāja Alises un Voldemāra Skultes gleznu skati. Pēc studijām dažādās vietās Eiropā Skultes papildinājušies Ņujorkas pilsētas koledžā un pie prof. L. Liberta. Ir bijušas vairākas izstādes Ņujorkā, Bostonā, Sanfrancisko un citur, bet darbus ieguvuši kā latvieši, tā amerikāņi, kā arī pāris mākslas galerijas.

Izstādi atklāja J. Krastiņš, bet priekšnesumu daļā I. Baumane nodziedāja divas tautas dziesmas un operešu ārijas, B. Skultes klavieŗu pavadījumā. Izstādē izstādīti 14 Alises Skultes darbi un 33 Voldemāra Skultes darbi, pa lielākai daļai skati no Rīgas, Venēcijas, Parīzes un Ņujorkas, pa starpām arī dažas puķes. Uzmanīgs vērotājs varēs darbos atrast meistara L. Liberta ietekmi.

Pirmajās divās stundās izstādi apmeklēja ap 120 apmeklētāju, bet izstāde būs atvērta līdz 16. februārim no 1 līdz 8 vakarā, atskaitot pirmdienas.

● Ņujorkas Zilā kalna 4. gaidu vienība un Rīgas 90. skautu vienība rīko 13. gadu darbības atceres sarīkojumu 18. februārī pl. 1 dienā Arlingtona zālē, Manhatenā, 23 St. Marks Pl. Programmā abu vienību kopējs uzvedums Latvijas likteņu spogulī. Pēc tam sacensības, dejas un rotaļas. Darbosies arī atspirdzinājumu un loteriju galdi.

● Pēc Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes publicētiem datiem pagājušo gadu draudzē vairāk miruši kā kristīti, kas šogad ir pirmo reizi. Pārējās Amerikas latviešu draudzēs pagaidām kristīto ir vairāk par mirušiem. Šo parādību ņujorkieši izskaidro, ka draudzē daudz gados vecāku latviešu, kas ieceļojuši gadsimta sākumā, un tāpēc radies lielāks mirušo skaits. Ņujorkā arī vērojams, ka mirušo skaitā daudz tādu, kas draudzē nav sastāvējuši.

● Paredzams, ka ar 27. februāri Ņujorkas katoļu draudzes garīgo vadību pārņems prāvests N. Trepša, kas pašreiz darbojas Čikagā, kur arī izdod katoļu laikrakstu Dzimtenes Balss. Kopš pagājušā rudens kongresa prāvests N. Trepša Ņujorku ir apciemojis vairākas reizes. Ņujorkas katoļu draudzes garīgais apkopējs ir dekāns D. Mūrnieks, kas notur dievkalpojumus reizi mēnesī.

METEŅU TVEICE ČIKAGĀ

● DV apvienība Čikagā rīko gadskārtējo karnevāla balli „Meteņu tveicē" š. g. 17. februārī, plkst. 8.00 vakarā, somu zālē 4219 N. Lincoln avenijā. Dzērienu bufete, atspirdzinājumi, paplašināts deju orķestris un masku godalgošana sola katram balleniekam savu prieku. Ieeja dāmām $ 2.00, kungiem $ 3.00, bet tiem, kas nāks maskās — tikai $ 1.00. Ieteicams galdiņus iepriekš pasūtīt pie L. Lapiņa, tālr. ES 9-7232, vai A. Ozoliņas, tālr. DE 7-9288. Visi laipni aicināti.

FILADELFIJA, PA.

● Filadelfijas Latviešu ev. - lut. Sv. Jāņa draudzes gada sapulce notika š. g. 4. februārī draudzes namā Filadelfijā.

Draudzes garīgā darba gada pārskatu sniedza mācītājs Jānis Siliņš. Pagājušā gadā Filadelfijā, Vilmingtonā un Sībrukā (abās pēdējās vietās pastāv atsevišķas kopas) ir notikuši 83 dievkalpojumi, kuŗus kopskaitā apmeklējuši 4888 dievlūdzēji. Uzņemti 23 jauni draudzes locekļi un uz š. g. 1. janvāri draudzē skaitās 865 personas.

Draudzes priekšnieks Valdis Zants aizvadītā gada darbības pārskatā starp citu pieminēja, ka atsākta līdzekļu vākšana jauna dievnama būvei vai pirkšanai. Tā šinī gadā devusi $ 4.000,-, tā kā uz 1. janvāri būves fonds pieaudzis uz $11.644,-. Līdzekļu vākšana turpināsies.

Ziņojumus vēl sniedza draudzes kasieris Kārlis Dumpis, finanču grāmatvedis Jānis Bērziņš, Palīdzības fonda pr - ks Alfrēds Tauriņš, par svētdienas skolas darbu — V. Zants un par būvkomisijas padarīto — R. Zaprauskis. Revizijas komisijas pārskatu nolasīja Alfrēds Tauriņš. Noklausījusies ziņojumus, sapulce vienprātīgi izteica pateicību draudzes priekšniecībai par pagājušā gada darbu.

Sapulce iepazinās un apstiprināja valdes izstrādāto un iesniegto 1962. gada budžeta projektu $ 9.840,- apmērā.

1962. g. draudzes priekšniecībā darbosies: priekšnieks Valdis Zants; pr-ža vietn. Roberts Līdums, kasieris Kārlis Dumpis, finanču grāmatvedis Jānis Bērziņš, valdes locekļi — Edvards Kessels, Augusts Greizis, Jānis Gaumigs un Kārlis Ziņģis. Revizijas komisijā: Alfrēds Tauriņš, Arnolds Trucis un Jānis Šmitchens. L.

POKEPSIJA

● Draudzes dievkalpojumā š. g. 4. martā piedalīsies kā viesis mācītājs prāvests K. Birznieks. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē dāmu komiteja rīko grozīņu galdu. Izrādīs filmu Mana Latvija un prāvests K. Birznieks referēs par apgabala draudžu darbību.

● Pokepsiešus aplido prieka vēsts: režisors Augusts Mitrevics no Vilimantikas ir paziņojis, ka viņa jauniestudētās 3 cēlienu lugas „Zilā Kaija" pirmizrāde būs 28. aprīlī Pokepsijā. Bija domāts jau agrāk, ka paredzētais draudzes bazārs būtu savienojams ar teātŗa izrādi. Tas nu piepildījies, pat ar pirmizrādi.

E. L.

KLĪVLENDĀ

● Klīvlendas DV apvienības pilnsapulce notiks 18. februārī, plkst. 3,30 p. p. apvienības mītnē.

Apvienības darbs aizvadītajā gadā ir bijis sevišķi sekmīgs, kā to rāda noslēgtā Ziemsvētku akcija. Ziedojumos ienākuši — $1.214,50, kas kopā ar talkā iegūtiem $1.000 ir $2.214,50. Apvienības valde un ikviens vanags un vanadze no sirds pateicas visiem tautiešiem un tautietēm, kas savu roku pielikuši lielajam darbam.

Apvienības biedri ar Klīvlendas tautiešiem cer tikties 10. februārī DV rīkotā Masku ballē, kuŗa solās būt sevišķi interesanta.

J. E.

KALAMAZŪ

● Draudzīgā aicinājuma atcere ar sekojošu sarīkojumu Latviešu skolai devusi $677,50 ieņēmumu, kuŗu sastāda izloze, organizāciju veltes un ziedojumi. Bez tam, skolas bibliotēkai nodotas arī grāmatas un izlozei dažādi vērtīgi daiļamatniecības priekšmeti. Par šāda veida sirsnīgu un devīgu atsaucību, kas plūdusi pat no citām pilsētām un valstīm, skolas vadība sevišķi iepriecināta un pateiciga.

● DV apvienības tradicionālais karnevāls 3. februārī, Recreation Park zālē, nebija tik kupli apmeklēts kā tas bija iepriekšējos gados. Rikotāji domā, ka tas izskaidrojams ar to, ka tanī pašā laikā notika arī korporācijas Patria sarīkojums Latviešu biedrības namā. Masku ballei piemērotus humoristiskus priekšnesumus sniedza D. Kalnāja, M. Paudrupe, J. Rinkušs un I. Līcis. Masku apbalvojumos 1. v. saņēma „Siena guba" (V. Melnūdris), 2. v. — „Kastro" (A. Ķinēns), 3. v. — „Ganu meitene" (M. Skrupšķele), 4. v — „Havajas meitene" (A. Melnūdre). Izlozes loterijā laimēja — I Pelsis, J. Kalniņš, V. Briģis un K. Briģis. Karnevāla ietērpu „Jautrais kanaks" bija zīmējis R. Rollis. Par skaisti dekorētiem galdiem un cienastu rūpējās Daugavas vanadzes. Visiem ļoti patika arī jautrā deju kapella „Polka stars", kas šeit spēlēja pirmo reizi.

LASĪTAJU VĒSTULES

MAZPUTNIŅS JĀABONĒ KATRAI ĢIMENEI

1961. gada 3. decembŗa gaidu jendas vadītāju apspriedē un arī kopīga gaidu - skautu jendu vadītāju apspriedē žurnāla „Mazputniņš" jautājums netika pat pieminēts.

Tā arī nekādas pārrunas un pieņēmumi nevarēja notikt.

Mūsu bērniem guntiņu un pēmatskolas vecumā „Mazputniņš" pašreiz ir vienīgais piemērotais un ieteicamais žurnāls.

Vecākiem un audzinātājiem vajadzētu būt tiem, kas ieinteresē bērnus žurnāla lasīšanā, pārrunājot ar tiem izlasīto vielu, kā arī nepazīstamos vārdus. „Mazputniņu" vajadzētu abonēt katrā ģimenē, kur ir bērni.

Vad. A. Martinsone,
Kanadas gaidu jendas pr-ce.

VAI K. ULMANIS MIRIS?

Cik lasīts, Kārlis Ulmanis miris 1942. gadā. Liekas, ka ieskaitīt K. Ulmani mirušo sarakstā var izrādīties par pāragru.

No drošiem avotiem man ir ziņas par diviem maniem draugiem un līdzgaitniekiem saimnieciskā un politiskā laukā Latvijā, kas vienā laikā ar K. Ulmani tika aizvesti uz tālajiem ziemeļiem un domāju, ka viņi starp dzīvajiem vairs nevarētu būt. Izrādās, ka pēc 20 gadiem viens no viņiem, pagājušā gadā atgriezies Latvijā.

Pastāstīšu zīmīgu notikumu 1. pasaules kaŗa laikā: Krievu brīvprātīgās flotes (Dobrovoļnij Plot) transports „Sučan," ar lielu kapara kravu un arī munīciju no Ņujorkas izgāja uz Archangelsku. Es kalpoju jūŗas transporta pārvaldē „MORTRAN" Archangelskā. Noteikumi bija: ja kuģis 15 dienu laikā no Amerikas neierodas Archangelskā un nav nekādu ziņu par to, tad jāziņo Anglijas admirālitātei, kas uzsāktu meklēšanu. Tanī laikā daudzi kuģi, ceļā no Amerikas uz Archangelsku, pazuda bez vēsts.

Ja trīs mēnešu laikā meklēšana — pētīšana nevarēja atrast kuģi, nedz arī kādas ziņas par to, tad tas tika uzskatīts par bojā gājušu ar visu personālu.

Brīvprātīgā flotē bija paredzēts, ka bojā gājušā piederīgie var saņemt pieci vai vairāk gadu viņa algas kopsummas pabalstu. „Sučana" meklēšana bija bez sekmēm un kuģis ar visu personālu tika ieskaitīts bojā gājušos. Tika sastādīti saraksti - aprēķini, cik kuŗam liela summa pienākas un nosūtīti uz Pēterpili. Atlikās tikai sagaidīt naudu, lai sāktu izmaksu. Ar nepacietību bojā gājušo piederīgie aptaujājās, kad sāks izmaksu, kas priekš tiem laikiem bija visai prāva. Pāris „atraitnēm" bija jau redzami pie sāniem jauni viri.

Kā pērkona spēriens naudas vietā pienāca ziņa, ka transports „Sučan" atrodas Vācijā, Hamburgā un visi personāla locekļi sveiki — veseli. Piesūtīja arī izgriezumu no vācu avizes, kuŗā bija teikts, ka „Sučan" notverts Ziemeļjūrā un izdevies viņu izvest cauri visām Anglijas blokādēm un minu laukiem. Un viņa kapara krava, kur tanī laikā kapars bija zelta vērtībā, lidzinoties visu to Vācijas tirdzniecības kuģu vērtībai, kuŗus krieviem izdevies kaŗa sākumā sagūstīt Baltijas jūŗas ostās.

Tā mūsu tautas traģēdijas galā noslēgumā ne viens vien, iekaitīts mirušos, izrādisies dzīvs vai otrādi. **Kapt. Ed. Abeltiņš.**

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
33 Fairview Blvd., Toronto HO 3-6612
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth - Broadview: Atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, divas virtuves, divas vannas istabas, ūdens eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 16.500,-, iemaksa $ 2.500,-. Atlikums uz 10 gadu obligācijām.

DANFORTH - LOGAN: Divstāvu atsevišķa 6 istabu māja, divas virtuves, divas vannas istabas. Kopīgā cena $ 13.500,-, iemaksa $ 500,-. Atlikums uz izdevīgām obligācijām.

EGLINTON - MIDLAND: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs, moderna eļļas apkure, pagrabā izbūvēta atpūtas telpa. Privāts iebraucamais ceļš. Kopīgā cena $ 13.500,-, iemaksa $1.000,-. Atlikums uz izdevīgām obligācijām.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

KĀ TAPA GRĀMATA „PA DEPORTĒTO PĒDĀM"?

(Pārnesums no 3. lpp.)

bijuši vienas tautības baltieši, bijuši arī citi. Tomēr man neatlika nekas cits, kā strādāt precizi. Izrakstīju katru norādījumu, vai tas bija pilnīgs, vai nepilnīgs, pēc tam salīdzināju ar atbildēm citā lapā, un tā palēnām trūcīgās ziņas viena otru papildināja. Apmēram gada laikā man jau bija radies plašs pārskats par vietām, kur aizvesti latviešu deportētie. Pirmo reizi uzdūros tādām vietēm kā Tajšeta, Džeskasgana, Kingira, Balkaša, Inta, Abesa, Solikamska, Ust Vima, Narijska u. c. Noskaidroju starpību dažādu režīmu nometņu starpā, uzzināju ieslodzījuma vispārējos dzīves apstākļus, sodus, pārmaiņas gadu tecējumā.

Kad manās rokās nonāca vācu laikraksti, kuros kāds pārnācējs stāstīja savus pārdzīvojumus un notikumus draudzīgajā spaidu darbu sistēmā — man jau radās par visu labāka izpratne. 1955. gada vasarā vācu kanclers Ādenauers panāca, ka atbrīvo ap 9000 vācu kara gūstekņu un civilinternēto no padomju soda nometnēm. Šo faktu gan paturēju vērā, tomēr neko vēl daudz necereju. 1955. g. 8. un 9. oktobrī Vesthofenā pie Ķelnes notika LCP sesija, kurā man bija jāpiedalās. Pēc sesijas devos uz Diseldorfu un Hamburgu. Pa ceļam jau lasīju, ka Frīdlandes nometnē pie Getingenas ieradušies pirmie simti atlaisto vācu kara gūstekņu. Diseldorfā tos bija apsveikuši visi pilsētas iedzīvotāji, par ko rakstīja avīzes. Hamburgā ilgi neuzkavējos — prāts dzina aizbraukt uz Frīdlandi un apskatities, kas īsti tur notiek. Ierados Frīdlandes nometnē 11. oktobrī ap pusdienas laiku. Izkāpdams no vilciena apskatījos, tās dienas pēdējais vilciens uz mājām — Štutgarti. Redzēju, ka manā ričībā ir se[illegible] mātas. Man likās — ar tām pietiks. Vai zini, kas iznāca ar šīm sešām stundām? To vietā paliku Frīdlandē trīs mēnešus!

Kad diezgan pabailīgi jautāju pirmajam vācu pārnācējam melnā vamzī, vai viņš nav sastapis arī latviešus, tas ieplēta acis: „Mensch, in meiner Schacht gab es lauter Letten!" Un šis vīrs, kas nāca no Vorkutas, man stāstīja par saviem latviešu draugiem. Mums pienāca klāt kāds cits, un vācietis lika arī tam stāstīt, jo tas zinot vēl vairāk. Šis atzinās, ka latvietis tam kādā darba nelaimē izglābis dzīvību. Un tā tas turpinājās.

Tāda bija pirmā diena, bet tādas kļuva arī pārējās dienas. Jau pirmās dienas vakarā nosūtiju sievai telegrammu, lai mani mājās negaida. Likās, ka palikšu arī bez Ziemassvētkiem, bet tad iestājās neliels pārtraukums transportu kustībā, un tomēr varēju kopā ar bērniem nodedzināt svētku egli. Pēc svētkiem atkal braucu uz Frīdlandi un paliku tur līdz janvāra beigām.

Kad sāku savu darbu Frīdlandē, vācu tikai deportēto vārdus un atzīmēju to atrašanās vietas. Man likās, ka tam ir nozīme to eventuālai aprūpei un Latvijas Sarkanā Krusta izziņu dienestam. Bet drīz pienāca klāt diezgan daudz cita „faktu materiāla" un kādu dienu sāku domāt, vai nebūtu jāraksta grāmata, kas nodotu šo liecību un faktu materiālu tautiešiem, varbūt vēl arī tām tautām, kam mūsu liktenis nav vienaldzīgs. No šī brīža neaprobežojos vairs ar vārdu atzīmējumiem vien, bet pūlējos pierakstīt arī visu citu. Tas nemaz nebija tik viegli. Atbraucēji bija nevaļīgi — tos jau pie baraku durvīm gaidīja tuvinieki un tiem steigā vajadzēja izkārtot dažādas formalitātes. Kolīdz gribēju uzsākt sīkāku iztauju, manis uzrunāto jau pa skaļruni sauca uz citu vietu. Vairākas reizes bija jāskrien uz to pašu baraku, lai notvertu personu, kas ko zina. Dažī bija tik lielā mērā zaudējuši atmiņu, ka teica, ka tiem vajagot vispirms atpūsties, lai vispār kaut ko ateerētos. Tas bija bīstami — man bija skaidrs, kolīdz šos cilvēkus palaidīšu vaļā, vēlāk neko vairs neuzzināšu. Un tā tas daudzos gadījumos arī bija.

Pēc Frīdlandes akcijas man likā steigā braukt uz preses konferencēm Zviedrijā un Dānijā. Bija vairākās vietās jārunā arī tautiešiem. Tas jau nebija mans vienīgais darbs, tādēļ rāvos vai pušu.

Kad apjautājos Grāmatu Draugam Ņujorkā, vai tas būtu ar mieru izdot grāmatu par mūsu deportēto likteņiem, atbilde bija, ka manuskripts iesniedzams līdz 10. jūnijam. Izskaitļoju, ka dienā jāuzraksta astoņas lappuses. Tā rakstīju trīs mēnešus. Un tomēr grāmatu dabūju laikā gatavu. Es priecātos, ja šī grāmata vēl kādreiz iznāktu Latvijā, lai tie, kas izstaigājuši grūtos piemeklējuma ceļus un cīnījušies pret padomju apspiedējiem, redzētu, ko mēs par viņu ciešanām un cīņu zinājām un spējām pastāstīt citiem.

Latviešu Nacionālā fonda Skandināvijā izdotā grāmatas angļu versija ir krietni papildināta, jo divu gadu laikā pienāca klāt jauni dati (sevišķi par Urālu apgabala nometnēm) un ievada un noslēguma daļā gribējās tekstu vairāk pielāgot angļu un sevišķi amerikāņu mentālitātei. Tas, ka latviešu un angļu izdevumiem ir tieši 304 lpp., ir tikai sagadīšanās. No atsauksmēm cittautu presē un pat amerikāņu zinātniskajos mēnešrakstos redzu, ka šis darbs daudzmaz izdevies.

Imantas apgāda izdotajiem „Važu rāvējiem" materiāls savākts apmēram četru gadu laikā. Jau pirmās grāmatas — „Pa deportēto pēdām" rakstīšanas laikā man bija daži norādījumi par pretestības kustību Latvijā, kas iestrādāti tās pēdējās lappusēs. Bet nāca vēl arvien klāt jauni materiāli, un tad ķēros pie jaunas grāmatas rakstīšanas. Bet tās sarakstīšana, esot pastāvīgā maizes darbā, turklāt vēl ciešot no stipri zema asins spiediena, nebūt nebija viegla. Reiz pat jutos tik saguris, ka nolēmu pirmo reizi mūžā iet īstā atvaļinājumā. Man pienācās četras nedēļas, ko pavadīju Švarcvaldes kalnos. Kad tur nonācu, pirmo reizi paliku sēžot atpūtas krēslā, lai gan gulta bija turpat blakus. Bet nebija spēka tanī iekāpt. Kad divas nedēļas daudz biju staigājis pa kalniem (tuvu 1000 m augstumam) un mežiem, jutu atkal tādu spēku pieaugumu, ka pārtraucu atvaļinājumu un divas nedēļas nosēdēju pie grāmatas manuskripta. Pusi dabūju gatavu, jo materiāli jau iepriekš bija sistēmātizēti. Pārējo atlika uzrakstīt pa nedēļas nogalēm un vakariem."

Tāds ir Ādolfa Šildes stāsts par grāmatām, kuru nozīmi neviens gan laikam neņemsies apšaubīt. Bet — atļaujoties izmantot autora plašākai sabiedrībai nedomāto vaļsirdību, man šis stāsts vēl jāpapildina, ka honorāru viņš saņēmis tikai par grāmatu „Pa deportēto pēdām," par abām pēdējām — „The Profits of Slavery" un „Važu rāvējiem" honorāra vietā dabūjis attiecīgu eksemplāru skaitu, ko pašam vajadzēja pārdot, lai segtu ar materiālu vākšanu saistītos izdevumus. Protams, ir darbi, kuru vērtība un nozīme nav ar naudu samaksājama, taču gribētos cerēt, ka Kultūras fonds varbūt kādreiz atcerēsies arī darbus publicistikā, kas būtu tā atzinības cienīgi, bet nav līdz šim ietilpināti godalgošanai paredzēto grāmatu plauktā . . .

ĢENERĀĻA MORGANA MEMUĀRI

„PEACE AND WAR" by General Sir Frederick Morgan, Hodder & Stoughton (Kanadā — Hodder & Stoughton Ltd.) izdevums, 320 1 .p., cena — $5.50.

Tas ir izcila karavīra dzīves stāsts, kas pēc sekmīgas militāras karjēras pacelts bruņinieka kārtā un iegūst sēra titulu. Otrā pasaules kara beigās tas uzņēmās UNRRA'as galvenā direktora pienākumus Vācijā un nonāk īstā „raganu katlā". Mums, kā bijušiem šīs iestādes „pansionāriem" visvairāk var interesēt taisni šī ģenerāļa atmiņu posms, jo tanī tas ar lieliem vīriem reti piemītošu atklātību runā par šo bēdīgi slaveno starptautiskās palīdzības iestādi.

UNRRA pati sevi reklamēja par „pasaules vēstures lielāko un sekmīgāko šāda veida organizāciju", bet patiesībā bija veikli runājošu dikdienu , profesionālu labdaru, blēžu un nemiera garu sakopojums. Radot šo organizāciju, uzvarētāju mērķis bija sniegt palīdzību tiem saviem draugiem, kas ne pašu vainas dēļ bija cietuši kara darbībā. Britiem gan bija vēl savs īpatnējs noluks: pasargāt aprūpējamos no sērgām, kas varētu pārsviesties uz britu salām un samazināt tur rūpniecības produkciju . . . UNRRA'i nebija jārūpējās par pašas Vācijas iedzīvotājiem, bet tikai par pārvietoto personu un bēgļu „labklājību" un palīdzēt tiem atgriezties atpakaļ pašu mājās, pieņemot, ka tie to lielā steigā vēlēsies darīt. Tāpēc sākumā neviens nedomāja par šo cilvēku rehabilitāciju, kas saistās ar pārskološanos, amatu apmācību un līdzīgām lietām. Citiem vārdiem sakot, tā bija domāta kā milzīga palīdzības organizācija.

Autoram jau drīz vien bija skaidrs, ka viņa pirmais uzdevums būs aizsargāt DP (pārvietotās presonas) no pašas UNRRA's personāla, kas vadījās savā darbā no visdažādākiem motīviem. UNRRA'i bija pāri par divi tūkstoši ierēdņu!

Kaut gan UNRRA vielijās ar to, ka to sastāda 48 nāciju valdības, tomēr līdzekļus tās darbam piešķirušas tikai nedaudzas . . .

Pavisam trūka ziņu, cik ir un kur atrodas DP nometnes. Arī personāls darīja tikai to, kas tam patīkās. Ģenerālim pat grūti nācies piespiest mašīnrakstītāju uzrakstīt kaut ko, kam tā nav piekritusi! Neraugoties uz lielajām algām, darbinieki rekrutējās no mazizglītotām aprindām, pie kam daži bija dezertējuši no kara dienesta, citi vairījās no tiesas pašu mājās, un tiem nekas nebija svēts.

DP lielāko daļu sastādīja poļi, baltieši un dienvidslāvi. Krievi, apgalvojot, ka baltieši — latvieši, igauņi un lietuvieši — ir viņu pilsoņi, prasīja to sūtīšanu uz mājām, neatkarīgi no atsevišķu DP vēlmēm, jo modernā Krievijā neesot tādas lietas kā individuālas vēlmes . . . Autors apraksta drausmīgos skatus, kad iznākusi pavēle izdarīt piespiedu repatriāciju, ko gan ģen. Eizenhauers drīz vien atsaucis. Tomēr ģenerāli Vlasovu un viņa kareivjus līdz ar sievām un bērniem spaidu kārtā izdeva Padomju Savienībai, kas tos, tikko tie bija pārgājuši robežai pāri, sagaidīja ar ložmetēju uguni . . . Tas bija „mātes Krievijas" sveiciens saviem pazudušiem bērniem! Baltiešiem, kas bija cīnījušies vācu SS vienībās, lai aizstāvētu savu dzimteni pret krievu iebrucējiem, tomēr laimīgā kārtā vlasoviešu likteņis bija aiztaupīts un tos krieviem neizdeva.

Autors apraksta arī „skrīningus", ko izdarījuši jauni leitnanti ar kāda krāsainā seržanta atbalstu, lai gan nepārvaldījuši nevienu citu valodu kā angļu, kuru atkal skrīnējamie nepratuši.

UNRRA's paspārnē ar krievu atbalstu ar laiku ieplūduši cionisti, kas gatavojušies Palestīnas atņemšanai angļiem, izdarījuši militāras apmācības un nometņu iemītniekus pa pusei spaidu kārtā transportēja uz Palestīnu . . . Žīdu nometnēs arī plašos apmēros ziedējusi melntirdzniecība.

Autora, ko apvainoja antisemītismā un piespieda aiziet no viņa posteņa, gala slēdziens ir, ka „UNRRA ir bijusi visnespēcīgākā un bezdarbīgākā iestāde, kādu jebkad pasaule ir pazinusi!

Aks

LATVIEŠU NACIONĀLĀS MĀKSLAS LIKTEŅI

(Pārnesums no 3. lpp.)

Vēl aktuālāka šī problēma ir visjaunākajā latviešu mākslinieku paaudzē. Šeit, brīvajā pasaulē, visas durvis ir vaļā, tāpēc viegli ieskriet arī nepareizajās! Te varētu viegli aizbildināties, ka nevienas tautas kultūras attīstība nav pasargāta no citu kultūru ietekmes, ka viena kultūra, negūstot svaigus impulsus no citurienes, ar laiku deģenerējas un ka arī tā latviešu tēlotāja māksla, ko mēs uzskatījām par savu, par nacionālo mākslu, ir uzņēmusi gan krievu, gan vācu, gan franču kultūru iespaidus, un vai tāpēc tai nebija savas sejas?! Tik vienkārši šo jautājumu nedrīkstam apskatīt. Ir liela starpība starp svešiem iespaidiem, kuŗus gūst ārzemju studijās un ko tad atved uz s a v u zemi un savās mājās, savas nacionālās kultūras gaisotnē izvērtē un asimilē pēc s a v a s izpratnes, un līdz ar to dara bagātāku garīgās krāsainības vai tehnikas ziņā nacionālo mākslu. Tā ir pozitīva parādība, jo te notiek divu kultūru savstarpēja mijiedarbība, nezaudējot galveno, kas vienas tautas mākslas garīgo profilu atšķir no otras. Bet pavisam cits raksturs svešiem iespaidiem ir uz trimdā topošajiem māksliniekiem. Viss, ko viņi te iegūst, nav vairs tikai svešie iespaidi, kam būtu jāiedarbojas pozitīvā ziņā uz viņu jau esošo mākslas kapitālu ,bet gan ar šiem iespaidiem tiek veidots jauno gleznotāju mākslas uztveres būtiskais pamats, un tas kļūst par galveno faktoru viņu izteiksmes valodā. Ar to pašu mūsu topošie mākslinieki, paši neapzinādamies, kļūst kādas citas, mums svešas, mākslas reprezentanti. Te slēpjās šī kardinālā starpība svešo kultūru ietekmē starp kādas tautas mākslas veidošanos savā zemē un svešumā. Un tas ir apstāklis, kas, trimdai ieilgstot vēl ilgāk, skaidri parāda ceļu, uz kurieni aiziesim, ja negribēsim atklāti skatities uz tām briesmām, kas draud no asimilācijas puses, un ja, to apzinādamies, nekā nedarīsim, lai asimilācijas procesu palēninātu ,tad mūsu liktenis neatšķirsies no krievu emigrantu likteņa, kas 1917. gada revolūcijas laikā devās uz Franciju, un šodien viņu mākslinieku vidū vairs nav tādu ,kas savos darbos iemiesotu krievu mentālitāti, bet ir tikai franču kultūras, gara un mentālitātes reprezentanti. Vai arī mēs trimdai ieilgstot kļūsim par amerikāņu, vācu, zviedru vai kādas citas tautas mākslas reprezentantiem, atkarājas ne tikai no pašiem māksliniekiem, bet no visas trimdas sabiedrības.

Apsverot latviešu nacionālās tēlotājas mākslas attīstības izredzes nākotnē, esmu pilnīgi pārliecināts, ka, ja var būt runa par mūsu garīgās kultūras traģēdiju nacionālo vaibstu zaudēšanā, tad šeit mēs uzirsimies uz nacionālās nonivelēšanās sēkļa daudz ātrāk nekā mūsu mākslinieki tur. Kādas tautas nacionālajā mākslā svarīgākais nav skriešana pasaules vējiem līdz, bet savas mentālitātes paturēšana, un ja šodien okupētajā dzimtenē šķietami mūsu radošā māksla ir apstājusies, tad savā sastingumā tās būtiskais vēl nav salauzts, jo viņi vēl dzīvo, kaut arī okupētajā, tak tomēr savā zemē, vēl viņi ir savas tautas vidū, vēl viņi var skatīt latviešu agrāko laiku meistaru darbus mūzejos, mācīties savās skolās savas tautas meistaru vadībā. Turpretim mēs esam tikai neliela saujiņa latviešu, un tie paši izkaisīti pa visu pasauli. Nebrīnīsimies tāpēc par to, ka arī mūsu tēlotāju mākslā šajos gados ir ienākuši sveši elementi, ka pārtrūkusi kontinuitāte un ka katrā zemē latviešu jauno mākslinieku darbi savā uztverē ir tuvāki patvēruma zemes kultūrai nekā latviešu tautas mentālitātei un tās garam.

Tikai caur garīgām saitēm ar savu zemi un savu tautu mēs varēsim izturēt un paglabāt mūsu nacionālās kultūras īpatnību b r ī v ā j ā p a s a u l ē.

Tāpēc nekad neaizmirsīsim, ka šeit mēs esam tikai v i e s i, bet mūsu garīgās kultūras saknes un mākslas patiesību avots ir mūsu pašu zemē — tur, kur kaut zem okupācijas varas, tomēr vēl dzīvo pati l a t v i e š u tauta!

APKĀRT ZEMES LODEI

Kādreiz slavenais filmu komiķis un politiski sārtais Čārlijs Čaplins, kuram tagad jau 73 gadi, kādā nesen sarikotā preses konferencē paziņojis, ka viņa 36 gadus vecā sieva (mirušā drāmaturga O'Nila meita) nākošajā vasarā sagaida jaunu ģimenes pieaugumu. Tas būšot Čaplina ceturtās laulības astotais bērns.

★

Noslēdzot 1961. gada tūrisma bilanci, itāļi apmierināti konstatējuši, ka viņu zemi pagājušajā gadā apmeklējuši vairāk kā 20 miljoni ārzemju tūristu, kas Itālijā izdevuši aptuveni 340 miljardi līru ārzemju valūtā. Iespaidīgais tūristu rekorda skaits Itālijā izskaidrojams ar ļoti silto rudeni un neparasti silto decembri. Daudzās vietās Itālijā decembra mēnesī konstatēta +30 grādu temperatūra pēc C. Tas pievilcis peldētājus neparastā gada laikā. Tūristu masu invāzijas priekšgalā skaitliski ir atradušies vācieši, jo Rietumvācijā regulāri Itālijas apmeklējumi pieder pie sociālā prestiža reālākās izpausmes.

★

Vairākās Rietumvācijas pilsētās pēdējā laikā, piedaloties daudzām vācu un ārzemju firmām, notiek komerciālas izstādes, kas domātas bērnu mantām. Redzams, ka Eiropā bērnu ratiņu modē ir uzvarējis augsto riteņu virziens un izstādēs redzamās mantas pārspēj visu agrāko. Ir ierīces, tā sauktās, elektriskās vecmāmiņas, kuras brēcošus mazuļus automātiski šūpo, u.t.t. Dažiem tradicionālajiem nakts podiņu modeļiem ir iebūvēti īpatnēji mechanismi, kuŗi attiecīgā laikā spēlē pat maigas melodijas...

★

Dienvidslāvijā samērā lielu popularitāti bija ieguvis cirkus māksliniekis Nikolo Jovanovičs, kas pret labu atlīdzību un bez bīstamības rija visādus metalla gabalus, apgalvodams, ka viņa kuņģis tos visus sagremojot. Nesen Nikolo ar vēdersāpēm ievietots kādā Belgrades slimnīcā, kur sekojošā operācijā viņam no kuņģa izoperēts ne vien iespaidīgs audzējs, bet arī 70 atslēgas, 16 kabatas naži, 36 naglas un vēl 2 kilogrami sīkāku metalla priekšmetu.

★

Hāgenas slimo kase Rietumvācijā, maksājot rēķinus turienes zobārstam Bukovskim, sākusi mazliet brīnīties, ka vai visiem viņa pacientiem labojami gandrīz visi zobi. Lietu papētot tuvāk, izrādījies ,ka naudas kārīgais zobārsts saviem pacientiem urbis un labojis arī pilnīgi veselus zobus . . .

LAIKRAKSTA ABONEMENTU

jūs variet pieteikt arī pa tālruni. Toronto apgāda numurs ir EM 80 792

KARNEVĀLS
NAKTS LATĪŅU KVARTĀLĀ
piektdien, š. g. 16. februārī, plkst. 8-os vakarā COLUMBUS hallē, 582 Sherbourne St., Toronto.
Spēlēs populārais CHICHO VALLE deju orķestris. Ieeja: ar maskām $ 2.50, bez maskām $ 3.50.
BUĻLES GALDS. ● ATSPIRDZINĀJUMI UN BUFETE. ● MASKU GODALGOŠANA. ● Atlikums stipendijām.
TORONTO UNIVERSITĀTES LATVIEŠU STUDENTU KOPA.

ARĪ ATVAĻINĀJUMA LAIKĀ IR PATĪKAMI PAKLAUSĪTIES
LATVIAN MUSIC
EP 45 SKAŅU PLATES
Maksā $1.60 gabalā.
IZLASIET ŠO PIEDĀVĀJUMU:

EP
SONATA IN E MINOR
Part I Largo Allegro
SONATA IN E MINOR
Part II Largo Allegro
Atis Teichmanis, violoncello
Fritz Neumeyer, harpsichord
EP 02
JAUTRAIS PĀRIS
ĀLSUNGAS POLKA
Kokļu ansamblis
RITENĪTIS, SUDMALIŅAS
Stigu orķestris
MAZĀ SERENĀDE
Jāzeps Mediņš
E. Bertovskis, čello
V. Cirule, klavieres
MENUETS, Jānis Ivanovs
I. Dālmanis, vijole
H. Birznieks, vijole
B. Tiltiņš, alts
E. Bertovskis, čello
EP 03
CIRULĪTI, MAZPUTNIŅI
BITĪT' SĒRSTI AICINĀJA
RIKŠIEM BĒRĪTI ES PALAIDU
SEŠI MAZI BUNDZINIEKI
ar orķestri
KUR TU AUGI, DAIĻA MEITA
ar A. Ludiņu, soprāns,
Arturs Vanags, tenors
EP 04
ZELTĪTĀS LAPAS
E. Melngailis
SPĀNIEŠU ROMANCE
E. Dārziņš
A. Viļumanis, baritons
MĒNESS STARUS STIGO
Jāzeps Vītols
2 tautas dziesmas:
LAIVĀ GĀJU ŠŪPOTIES
ES IZGĀJU OŠU BIRZĪ
E. Volšteine, soprāns
EP 05
PLĀVĒJA DIENDUSA
A. Kalniņš
3 tautas dziesmas:
ĀVU, ĀVU BALTAS KĀJAS
SIDRABIŅA UPI BRIDU
TAUTIEŠAM ROKU DEVU
E. Pakule, soprāns
PUIŠI JĀJA PIEGUĻĀ
RINDĀM AUGA OZOLIŅI
CAUR SIDRABA BIRZI GĀJU
A. Ludiņa, soprāns
EP 06
ŠŪPUĻDZIEMAS P. Jurjāns
BĀRENĪTES SLAVINĀŠANA
E. Melngailis
LOKAITIESI, MEŽU GALI
E. Melngailis
LIGO DZIESMA A. Jurjāns
Jaukts koris
Teodors Kalniņš, dir

EP 07
VISI CIEMA SUŅI RĒJA
Dir. J. Dūmiņš
CEKULAINA ZIĻE DZIED
TUMŠA NAKTE, ZAĻA ZĀLE
Dir. H. Mednis
MEITENITE, MELNACĪTE
RĪGA DIMD
KALNI UN LEJAS
Dir. T. Kalniņš
EP 08
KUMELIŅI, KUMELIŅI
MUGURDANCIS
MAGAIS DANCIS
Vīru kvartets
SUDMALIŅAS V. Stārestepa
I. Dālmanis, vijole,
V. Cirule, klaviers
LAUKU POLKA Jāzeps Mediņš
Orķestris
EP 09
SLIŅĶIS GĀJA LŪKOTIES
SEV SIEVAS
JAUTRĀ LIGAVIŅA
JŪRIŅ' PRASA SMALKU TĪKLU
Tiroliešu — KAS TO LAI ZIN
Vācu — HEINRICHS UN LIZE:
Meksikāņu — SOLIŅŠ
Vīru kvartets
EP 010
SĪKIE PIRKSTIŅI
E. Melngailis
A. Vanags, tenors
ES UZKĀPU KALNIŅĀ
A. VANAGS un V. Davidone
Orķestris
ROZĒM KAISU ISTABIŅU
V. Davidone un O. Blūmberga
Orķestris
MEITIŅA MIĻĀ
V. Davidone un A. Vanags
Orķestris
EP 011
TŪDALIŅ — TAGADIŅ
A. Jurjāns
Simfoniskais orķestris
Dir. A. Jansons
KAMOLIŅDEJA
GAISMIŅA AUSA
Kokļu ansamblis
EP 012
DĀRGAKMEŅI — GEMS SUITE
J. Vītols
1. Ametists
2. Smaragds
3. Pērle
4. Rubins
5. Briljants
Simfoniskais orķestris
Dir L. Vigners

JAUNĀKĀS PLATES

EP 013
KARAĻMEITA J. Vītols
Reitera koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters
TEODORA REITERA RUNA
viņa 70 gadu jubilejas laikā
1954. gadā.
2 latviešu tautas dziesmas
JŪRIŅ PRASA SMALKU TĪKLU
DZIEDOT DZIMU, DZIEDOT AUGU
Dir. T. Reiters
EP 015
E. Dārziņš
SAPŅU TĀLUMĀ
MĒNESS STARUS STIGO
Jauktā latviešu koŗa izpildījumā
Dir. J. Dūmiņš
GAISMAS PILS J. Vītols
Jauktā koŗa izpildījumā
Dir. L. Vigners
Latviešu tautas dziesma
KUR TU SKRIESI, VANADZIŅI
Dir. H. Mednis
EP 017
LATVIJAS LAUKU SERENĀDE
J. Vītols
1. Maršs
2. Dziesma
3. Deja
4. Rotaļa
simfoniskā orķestŗa izpildījumā
Dir. L. Vigners

EP 014
E. Dārziņš
CIĀNAS BĒRNI
MŪZAM ZILI
Reitera koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters
CEĻŠ UZ DZIMTENI J. Zālītis
Tautas dziesma
SVEŠĀI ZEMĒ
Reitera koŗa izpildījumā
Dir. T. Reiters
EP 016
3 latviešu tautas dziesmas
NEBRAUC TIK DIKTI
VISU DIENU BITES DZINU
CIEMĀ DAIĻA SERDIENĪTE
Jauktā koŗa izpildījumā
Dir. T. Kalniņš
2 latviešu tautas dziesmas
TREJAS TAUTAS SAJĀJUSAS
KALNĀ KĀPU ES DZIEDĀTI
Sieviešu seksteta izpildījumā
SASISTĀ KRŪZE
Jāzeps Mediņš
Latviešu sieviešu koŗa izpild.
Dir. Jēkabs Mediņš
EP 018
3 latviešu tautas dziesmas
AČKUPS
simfoniskā orķestŗa izpildījumā
Dir. A. Jansons
KRUSTA KAZAKS
MUGURDANCIS
Kokļu ansambļa izpildījumā
Tautas dejas
DIŽDANCIS
DEVIŅI BĀLENIŅI, polka
Pūšamo instr. orķestŗa izpild.

DV GRĀMATNĪCA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, Ont., Canada.

Apvienotā vīru
KON
sestdien, š. g. 10. februārī, plkst.
Toronto (rietu
Diriģenti: L. A
Pēc koncerta saviesīga dzīve a
Ieejas cenas uz koncertu:
I v. $ 1.50; kopā ar deju $ 2.50.
II v. $ 1.00; kopā ar deju $2.00.
Uz deju atsevišķi ..... $ 1.50.
Apmeklēt

PI
HERMAN
KO
1962. gada 15. februārī, plkst. 8.3
175 St. C
Programmā:
Ieeja abonentiem uzrādot karti.
Atsevišķas ieejas kartes ā $ 2.50
(studentiem $ 1.25) ierobežotā skaitā
koncerta vakarā pie kases.

DAŽĀDAS
ATTĪSTĪŠA
ĀTRA UN PIRMKL
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪC
Darba laiks no pl. 9—5, se

Kur pēkšņi izgaisa tavas
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET A
802 Bathurst ielā,
tel.: LE 3-38
KANADAS DAIĻAMAT
SAL
LOTU

IGAUŅU PULKSTEŅU UN JUVE
TRANS-CANADA CREDIT
1554 Bloor St., West, Toronto.

OMEGA PULKST
DZENI, KRISTAL
IZVĒLE. Pieņem p
steņus un dārgliet
laide. Atvērts no p
nās no 9.00—9.00.

ALDER'S ESSO
1151 Queen St., East, Toronto
un
Laimons Esso S
1347 Queen St., East, Toronto 8
Izdarām visus mechaniskos, „bo
krāsošanu. ● Darba izpildījums r
Pazīstamie „ATLAS" ražojumi, kā
citi piederumi par jaunām PAZEM

NOSŪTĀM DĀVAN
uz
PADOMJU LATVIJU un C
(PARASTIE NOTEIK
PIEPRASIET CE
DV SAINISU NO
123 HURON ST., TORONT
TEL. EM 8-0792 no plkst. 9.00 –

IZNĀKUŠAS GRĀM
Dr. D. Biskaps — ĀRSTNIECĪBAS KA
Ed. Freimanis — DAIGĀS ROTAĻAS,
V. Sniķere — NEMITAS MINAMAIS,
H. Kreicers — CEĻI-UN GĀJEJI, atm
K. Ķezbers — MAINAS HERCOGIST
ZINTIS — žurnāls angļu valodā par
Nr. 1 līdz 4 ā 75 ¢, gada abonemen
SAGATAVOŠ
Dr. D. Biskaps — DZIVES VĒJOS, at
Maksājot apgādā, 25%
ALFR. KALNĀJA
719 W. WILLOW St., CHICAG

ĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

ON - MIDLAND: Atsevišķs 6 istabu bungalovs, moderna eļļas apkure, vēta atpūtas telpa. Privāts iebraucapīgā cena $ 13.500,-, iemaksa $1.000,-. izdevīgām obligācijām.

LVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

TVAĻINĀJUMA LAIKĀ
ĪKAMI PAKLAUSĪTIES
IAN MUSIC
SKAŅU PLATES
Maksā $1.60 gabalā.
ET ŠO PIEDĀVĀJUMU:

	EP 07
	VISI CIEMA SUŅI RĒJA
	Dir. J. Dūmiņš
	CEKULAINA ZĪLE DZIED
	TUMŠA NAKTE, ZAĻA ZĀLE
oncello	Dir. H. Mednis
psichord	MEITENĪTE, MELNACĪTE
	RĪGA DIMD
	KALNI UN LEJAS
	Dir. T. Kalniņš
	EP 08
INAS	KUMELIŅI, KUMELIŅI
	MUGURDANCIS
	MAĢAIS DANCIS
	Vīru kvartets
	SUDMALIŅAS V. Stārestepe.
	I. Dālmanis, vijole,
	V. Cirule, klaviers
	LAUKU POLKA Jāzeps Mediņš
	Orķestris
	EP 09
	SLIŅĶIS GĀJA LŪKOTIES
	SEV SIEVAS
INI	JAUTRĀ LIGAVIŅA
ĀJA	JŪRIŅ' PRASA SMALKU
ALAIDU	TĪKLU
IEKI	Tiroliešu — KAS TO LAI ZIN
A MEITA	Vācu — HEINRICHS UN LIZE:
S,	Meksikāņu — SOLIŅŠ
s	Vīru kvartets
	EP 010
	SĪKIE PIRKSTIŅI
	E. Melngailis
	A. Vanags, tenors
GO	ES UZKĀPU KALNIŅĀ
	A. VANAGS un V. Davidone
	Orķestris
	ROZEM KAISU ISTABIŅU
	V. Davidone un O. Blūmberga
ES	Orķestris
ZI	MEITIŅA MĪĻĀ
	V. Davidone un A. Vanags
	Orķestris
	EP 011
	TŪDALIŅ — TAGADIŅ
	A. Jurjāns
ĀJAS	Simfoniskais orķestris
DU	Dir. A. Jansons
EVU	KAMOLIŅDEJA
	GAISMIŅA AUSA
	Kokļu ansamblis
IŅI	EP 012
ZI GĀJU	DĀRGAKMEŅI —
	GEMS SUITE
	J. Vītols
Jurjāns	1. Ametists
ŠANA	2. Smaragds
ĢALI	3. Pērle
	4. Rubins
Jurjāns	5. Briljants
	Simfoniskais orķestris
	Dir. L. Vigners

ĀKĀS PLATES

	EP 014
Vītols	E. Dārziņš
umā	CIĀNAS BĒRNI
	MŪZAM ZILI
RUNA	Reitera koŗa izpildījumā
laikā	Dir. T. Reiters
	CEĻŠ UZ DZIMTENI J. Zālītis
as	Tautas dziesma
KU	SVEŠAI ZEMĒ
	Reitera koŗa izpildījumā
IEDOT	Dir. T. Reiters
	EP 016
	3 latviešu tautas dziesmas
	NEBRAUC TIK DIKTI
	VISU DIENU BITES DZINU
	CIEMĀ DAIĻA SERDIENĪTE
	Jauktā koŗa izpildījumā
IGO	Dir. T. Kalniņš
pildījumā	2 latviešu tautas dziesmas
	TREJAS TAUTAS SAJĀJUSAS
J. Vītols	KALNĀ KĀPU ES DZIEDĀTI
umā	Sieviešu seksteta izpildījumā
	SASISTĀ KRŪZE
	Jāzeps Mediņš
	Latviešu sieviešu koŗa izpild.
	Dir. Jēkabs Mediņš
	EP 018
	3 latviešu tautas dziesmas
	ACKUPS
RENĀDE	simfoniskā orķestŗa izpildījumā
	Dir. A. Jansons
	KRUSTA KAZAKS
	MUGURDANCIS
	Kokļu ansambļa izpildījumā
	Tautas dejas
	DIŽDANCIS
ildījumā	DEVIŅI BĀLENIŅI, polka
	Pūšamo instr. orķestŗa izpild.

RĀMATNĪCA,
, TORONTO 2-B, Ont., Canada.

Apvienotā vīru koŗa „VIESTURS"

KONCERTS

sestdien, š. g. 10. februārī, plkst. 6.30 vakarā, U.N.F. Hall, 297 College St., Toronto (rietumos no Spadina Ave.)

Diriģenti: *L. ALBERTIŅA, J. BARUSS.*

Pēc koncerta saviesīga dzīve ar deju. Spēlēs deju kapella „ODESA".

Ieejas cenas uz koncertu:
I v. $1.50; kopā ar deju $2.50.
II v. $1.00; kopā ar deju $2.00.
Uz deju atsevišķi ..... $1.50.

Skolēniem un bērniem līdz 16 gadiem uz koncertu ieeja brīva.

Biļetes iepriekšpārdošanā CALLAS puķu veikalā.

Apmeklēt lūdz „VIESTURS" TORONTO NOD. un T.L.J. DARBA KOPA.

PIANISTA

HERMAŅA GODESA

KONCERTS

1962. gada 15. februārī, plkst. 8.30, FIRST UNITARIAN CHURCH auditorijā, 175 St. Clair Ave., W., Toronto.

Programmā: BACHS - BUSONI, BRĀMSS, PROKOFJEVS, RAVELS un ŠOPĒNS.

Ieeja abonentiem uzrādot karti.

Atsevišķas ieejas kartes ā $ 2.50 (studentiem $ 1.25) ierobežotā skaitā koncerta vakarā pie kases.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBA.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS

ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.

PIEŅEM:

DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,

Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas,
tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS.

LOTUS

IGAUŅU PULKSTEŅU UN JUVELIERA VEIKALS,
TRANS-CANADA CREDIT JEWELLERS,
1554 Bloor St., West, Toronto. Tel.: LE 5-7802.

OMEGA PULKSTEŅI, DIMANTU GREDZENI, KRISTALLS, DĀVANAS LIELĀ IZVĒLE. Pieņem pasūtinājumus, labo pulksteņus un dārglietas. Latviešiem 10 proc. atlaide. Atvērts no plkst. 9.00—6.00. Piektdienās no 9.00—9.00. Īpašnieks L. ILVES.

ALDER'S ESSO SERVICE

1151 Queen St., East, Toronto 8. Tel. HO 6-0496
un
Laimons Esso Service
1347 Queen St., East, Toronto 8. Tel. HO 1-8873,
L. Marovskis.

Izdarām visus mechaniskos, „body" labojumus un krāsošanu. ● Darba izpildījums rūpīgs un garantēts.

Pazīstamie „ATLAS" ražojumi, kā riepas, baterijas un citi piederumi par jaunām PAZEMINĀTĀM CENĀM.

L. ALDERS.

NOSŪTĀM DĀVANU SAIŅUS
uz
PADOMJU LATVIJU un CITĀM ZEMĒM.
(PARASTIE NOTEIKUMI)
PIEPRASIET CENRĀŽUS.
DV SAINIŠU NODAĻA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
TEL. EM 8-0792 no plkst. 9.00 — plkst. 18.00.

IZNĀKUŠAS GRĀMATAS

Dr. D. Biskaps — ĀRSTNIECĪBAS KALENDĀRS 1962. g.	$1.50
Ed. Freimanis — DAIGĀS ROTAĻAS, stāsti	$3.20
V. Sniķere — NEMITAS MINAMAIS, dzejoļi	$2.80
H. Kreicers — CEĻI UN GĀJEJI, atmiņu stāsti	$5.50
K. Ķezbers — MAINAS HERCOGISTE, romāns	43.60
ZINTIS — žurnāls angļu valodā par latviešu kultūru Nr. 1 līdz 4 ā 75 ¢, gada abonements	$2.00

SAGATAVOŠANĀ

Dr. D. Biskaps — DZĪVES VĒJOS, atmiņas	$6.00

Maksājot apgādā, 25% atlaide.

ALFR. KALNĀJA APGĀDS,
719 W. WILLOW St., CHICAGO 14, ILL., USA

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792.

A. EGLĪTIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ieriko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.
● IZIRE TV par $8,- MĒNESĪ. ●
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

Z. GRUNDMANIS
GRĀMATVEDIS
Ienākumu nodokļu aprēķini, financiāli pārskati.
INFORMĀCIJA — CH 4-3244.

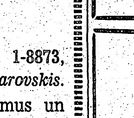

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — pārdošanā: mājas, veikali, farmas u. c.
APDROŠINĀŠANA — apdrošina auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes, slimības u. c.
OBLIGĀCIJAS — obligāciju un aizdevumu sagāde u. c.
NOTĀRS — līgumi, tulkojumi, notariāli apstiprinājumi u. c.

BĒRZIŅŠ
Realty Limited
REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC
LE 4-8447
316 Harboard St.,
TORONTO

F. Rosaw
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

IZDARU
APMETUMA DARBUS,
kā arī
lieku
GRIESTU PLĀKSNES
(TILES).
MĒRENAS CENAS
Zvanīt pēc plkst. 2 p. p.
766-5825, Toronto.

Milda's FLOWERS

Piedāvā:
● Grieztus ziedus un ziedu sakārtojumus dažādām vajadzībām.
● Podu puķes un tropiskos stādus.
● Keramiku, ādas un sudraba izstrādājumus un audumus.

Ērta parkošana. Piegādā mājās katrā laikā Toronto pilsētā.
765 THE QUEENSWAY, TORONTO 18, ONT.
TEL. CL 5-7233.
M. M. Bērtulsoni.

MURRAY'S DRUG STORE E. GALDIŅA
3108 Dundas St. W. TORONTO. RO 7-8468.
● Zāļu pagatavošana.
● Viss vajadzīgais zīdaiņu kopšanai.
● Kosmētikas preparāti - smaržas.
● Zāļu tējas.
● Foto ķīmikālijas, filmu attīstīšana un kopēšana u. c.

LATVIEŠU UZŅĒMUMS
TORONTO WINDOW Co.
165 CENTER STREET, RICHMOND HILL, ONT.
Gatavo modernākos un labākos alumīnija priekšlogus
Labs darbs.
Zvanīt ALDONAI SPROĢIS darbā 285-1471, vakaros 225-5314.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM. ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJAS.

NOTARS

OSKARS PĒRRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS
133 RICHMOND ST., W.,
TORONTO 1, ONTARIO.
EM 6-8996 (darbā).
RO 6-8354 (mājā).

DRĒBNIEKS
A. SILAVS
128 CLAIRTON CR.
pie Scarlet Rd.
Tel. RO 2-1370, Toronto.

Sūtiet naudu
uz PSRS ar
GRAMERCY - Dep. G.
starpniecību
744 Broad St., Suite 925,
Newark, New Jersey, N. Y., USA.
Tālr. MU 9-0598.
Pārsūta kopš 1947. gada.
Licencēts pie Dep. of Banking. Nodrošināts ar $ 20.000,- garantiju.
Pieprasiet pilnīgāku informāciju.

DEJU
STUDIJA
N. SCHWANEBACHS,
985 BROADVIEW AVENUE,
Mortimer stūrī.
HO 1-4110 — TORONTO.
Jūs iemācāties ātri un lēti
★ *FOKSTROTU*
★ *LĒNO VALSI*
★ *VALSI*
★ *TANGO*
JIVE, MAMBO, SAMBA, RUMBA CHA-CHA-CHA.
PRIVĀTSTUNDAS
PIETEIKŠANĀS un IZZIŅA KATRĀ LAIKĀ.

JAUKĀKĀ DĀVANA IR GRĀMATA

Adamsons E. — RAKSTI I—II komplekts	13.80
Aistars E. — SAPNIS SAULES LOGĀ, romāns	3.20
Akmentiņš O. — AMERIKAS LATVIEŠI I	4.00
Alainis Ed. — NOMODĀ UN SAPNĪ, bilžu grāmata	0.65
K. Arnoti — DIEVS IR AIZKAVĒJIES, Ungāru brīvības cīņas	2.95
Balduma M. — IKDIENAS UN SVĒTKU GALDS, pavāru grāmata	6.85
Bangerskis R. — MANA MŪŽA ATMIŅAS I	4.80
MANA MŪŽA ATMIŅAS II	5.20
MANA MŪŽA ATMIŅAS III	5.80
MANA MŪŽA ATMIŅAS IV	6.00
Bērziņš Art. — KĀRLIS ZARIŅŠ	5.00
Birznieks - Upītis E. — PASTARIŅŠ SKOLĀ	2.80
PASTARIŅŠ DZĪVE	2.80
Blaumanis — KOPOTI RAKSTI I sēj. I—V	18.00
KOPOTI RAKSTI VI	3.90
KOPOTI RAKSTI VII	3.90
KOPOTI RAKSTI VIII—X	11.80
KOPOTI RAKSTI XI	5.20
KOPOTI RAKSTI XII	3.90
Bojers J. — LOFOTU ZVEJNIEKI, romāns	2.80
Budulis H. — CILVĒKS DZĪVES SPOGUĻI	3.75
Caks Al. — MANA PARADĪZE, dzejas	6.00
Chamiso A. — PETEŖA ŠLEMIĻA BRĪNUMAINAIS STĀSTS	5.20
Cveigs S. — MARIJA ANTUANETE, vēsturisks rom.	6.80
Daugavas Rakstu krājums	3.50
Dombrovskis A. — TEICI TO KUNGU, korāļi un garīgas dziesmas	4.00
Mūsu Tēvs	1.50
Dreimanis P. — DZĪVES VIRPUĻI, skolotāja atmiņas	3.50
LATVIJAS VĒSTURE	3.90
Eglīts Andr. — OTRANTO, dzejas	4.00
VAI VĒL DIEVKOCIŅŠ ZIED MĀTES KAPU LAUKĀ	4.00
Eglītis Anšl. — SVEICIENS OFIJAI OZO	5.00
Ekerns H. — PĀRI ZEMEM UN JŪRĀM	3.50
Ermanis P. — SEJAS UN SAPŅI	3.50
ATMIŅU VIJA	2.80
Ērglis R. — PELĒKO BARONU SENCI	3.00
PELĒKO BARONU TEVI	2.80
Freimanis Dz. — SVEČU SMARŽA, dzejas	2.50
Freimanis E. — ZEMDEGA, dzejas	2.40
Galeniece R. — ATZĪSANĀS, dzejas	2.40
Ģērmanis U. — LATVIEŠU TAUTAS PIEDZĪVOJUMI	5.50
Glazgova E. — NEAUGLĪGĀ ZEME, romāns	4.00
Grāmatnieks K. — DZINTARA KRASTĀ, atmiņas	4.00
Grīnbergs T. — ŽĒLASTĪBAS LAIKS, svētrunu izlase	3.40
Grīns Al. — TRĪS LEĢENDAS	1.95
Gulbis A. — ZIGFRĪDS MEIEROVICS, vēst. rom.	8.00
Gvareski Dž. — DOŅA KAMILO JAUTRIE PIEDZĪVOJUMI, romāns	3.20
DONS KAMILO UN VIŅA AVIS	3.60
Hamsuns Kn. — PA AIZAUGUŠĀM TEKĀM	2.20
MISTĒRIJAS, romāns	3.80
JŪSMOTĀJI, romāns	2.25
BENONI UN ROZE, romāns	3.80
PĒDĒJAIS PRIEKŠ	2.80
Hačija M. HIROŠIMAS DIENAS GRĀMATA	2.80
Heijerdāls T. — AKU - AKU	3.60
KON - TIKI	3.60
Huch F. — VARENAIS BĒTHOVENS, biog. rom.	8.00
Ieviņš K. — GUNTIS UN DAILA, romāns	3.00
Jaunsudrabiņš J. — URŠULĪTE	2.90
Johansons A. — TĀ ZEME IR MŪSU, dz. antoloģija	5.50
DZĪVĀ DZEJA	8.00
Kalniņš N. — CIEMS UZ RITEŅIEM	3.40
Kārkliņš V. — ZELTA ZVANS, romāns	4.50
TIKAI MĪLESTĪBA, romāns	4.20
NEAPKLUSINĀMĀS IEKĀRES, biogr. romāns	3.00
Klāns P. — SIRALUNDAS ATGRIEŠANĀS	3.80
Klidzējs J. — DŽENITORS, romāns	4.00
CILVĒKA BĒRNS, romāns	3.75
VIŅAS UN VIŅI, stāsti	3.75
H. Kreicers — CEĻI UN GĀJEJI, atmiņas	5.50
Kroders V. — SMINETĀJI, stāsti	3.40
Latviešu tautas teikas	4.25
Laube E. — RAKSTI PAR ARCHITEKTŪRU	6.50
Lazda Z. — SAULES KOKS, dzejas	3.80
Leimane Il. — VILKAČU MANTNIECE, romāns	6.80
Lesiņš Kn. — ZEM SVESĀM ZVAIGZNĒM, stāsti	5.40

DV GRĀMATNĪCA
123 HURON STREET, TORONTO 2B, ONT.,

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar pārstāvjiem:

SAV. VALSTIS:
A. Lāci, 101 Brighthwater Court, Brooklyn 35, N.Y.
J. Lāci, 611 Argyle Rd., Brooklyn 30, N. Y.
V. Zuti, 32 Dayton St., Newark 14, N. J.
A. Libieti, 2528 W Becher St., Milwaukee 15, Wisc.
J. Ezergaili, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio.
V. Hermani - Daly, 368 Heine St., Elgin, Ill.
A. Ozoliņu, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill.
O. Krollu, Hull House, 800 S. Halsted St., Chicago 7, Ill.
V. Miķelsonu, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. Zirniti, 138 Barklay N. E., Grand Rapids, Mich.
V. Irbi, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y.
KANADĀ:
J. Gailīti, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
H. Grebli, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
J. Liģeri, 2325 Dunn St., Niagara Falls, Ont.
A. Cauku, 350 Maitland St., London, Ont.
J. Roni, 57 David St., Brampton, Ont.,
M. Ķiviti, 236 First Ave., Ottawa, Ont.
ANGLIJĀ:
DVF Grmatnicu, 72 Queensborough Terrace, London.
J. Turciņu, 64 Sholebroke Ave., Leeds.
ZVIEDRIJĀ:
DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.

A. E. LEPAGE
LIMITED REALTORS
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
Pārstāvis Konst. KĀRKLIŅŠ
982 DANFORTH AVE., TORONTO.
Birojā: HO 5-7527. Mājās: HO 6-5024.

ĪPAŠUMI UN VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS.

DANFORTH - JONES: 8 istabu dubultķieģeļu māja ar jaunu apkures sistēmu. Moderna virtuve, vannas istaba, garāžas iespējas. Laba ienākumu māja, tuvu Danforth. Cena $ 13.900,- ar $ 2.000,- iemaksu. Atlikumā viena ilggadīga obligācija.

LAWRENCE - ORTON PARK AV.: 6 istabu (split - level) atsevišķs dubultķieģeļu bungalovs ar privātu iebraucamo ceļu. Moderna virtuve, vannas istaba. Automātiska eļļas apkure, labi kopts dārzs. 18- gadīga 5 proc. obligācija. Cena $ 13.900,-.

BIRCHMOUNT - EGLINTON: Ar $ 1.200,- iemaksu 6 istabu dubultķieģeļu māja, 2 modernas virtuves, vannas istaba. Moderna eļļas apkure, izbūvēta telpa pagrabā. Privāts iebraucamais ceļš. Īpašums labi uzturēts. Pilna cena $ 12.900,-. Mājas mēneša maksājumi $ 85,-.

Sagādājam iztrūkstošo naudu iemaksām par zemiem procentiem.

Slepenais aizsardzības spēks

Katru nedēļas nogali no daudzām apdzīvotām vietām Vidējos rietumos un Kalifornijā, ASV, mazas vīru grupas iziet uz apvidus mācībām, lai tur paliktu 1 vai 2 dienas, trenējoties partizānu karam. Šie vīri tērpušies mājās gatavotos aizsargtērpos vai pārpalikušos armijas kaujas tērpos, kas iegūti no piegādes noliktavām. Rīta ausmā vīri jau ir ceļā uz paredzētām treniņu vietām.

Šo vīru disciplīna ir stingra un viņu ieroči iespaidīgi. Nezinātājam tos redzot, tas var viegli kļūdīties un pieņemt, ka tās ir regulārās amerikāņu armijas kājnieku vai desantvienības manevru laikā.

Šīs mazās triecienvienības piederpilnīgi privātai organizācijai, kas saucas Minutemen, uzrādot dalībnieku skaitu no 12.000 līdz 20.000, sastāvoša no slepenām grupām pa 6, 12 vai 30 vīru katrā. Viņu uzdevums ir sagatavoties, lai būtu spējīgi dzīvot un darboties pilnīgi patstāvīgi un uzsākt partizānu karu, gadījumā, ja Sav. Valstīs iebrūk ienaidnieks vai to okupē.

Organizācijas locekļi ir vidusšķiras ļaudis, vecumā no 25 līdz 40 gadiem. Politiski viņi visi ir gandrīz galēji labā spārna noviržiena. Jaunpienākušiem jādod svinīgs solījums, kas daļēji skan tā:

„Es nekad apzināti ar savu stāju nepierādīšu, ka mani varētu iermināt komūnistu līdzskrējēju vai simpatizētāju vidū."

Organizācijas vaditājs ir Robert Bolivar Depugh, 37 g. vecs, bijis radara apkalpes loceklis otrā pasaules kara laikā. Viņš iteicās, ka organizācija piesardzīgi sadalīta mazās vienībās, kuŗas apvienosies vienā kopīgā spēkā tikai briesmu gadījumā. Augstākā vadība netiek izpausta, jo nevēlas, lai kāds organizāciju izmantotu savtīgiem nolūkiem kā pašā organizācijā, tā ārpus tās.

„Sastāvēt šai organizācijā ir pilnīgi nepiespiesta lieta, un to mēs arī tā vēlamies ieturēt," paskaidro R. B. Depugh. Katrā grupā ir viens vai divi vīri, kas pazīst katru triecienvīru no tuvējās apkārtnes. Bieži tiek lietoti numuri vārdu vietā."

Organizācija jaunus papildinājumus iegūst daļēji ar mutvārdiem, t. i. organizācijas biedrs izmanto savu pazīšanos darbā vai sabiedriskā dzīvē un ar noslēpumaini vārdotiem sludinājumiem laikrakstu klasificētā nodaļā.

Šāds paraugs parādījies kādā Kalifornijas avīzē: — „Vajadzīgi āra darba strādnieki, strēlnieki, džīpu īpašnieki vietējai kalnā kāpēju grupai".

„Laimīgi, ka likumi, kas nosaka privātu ieroču turēšanu, šinī zemē ir izdevīgāki, nekā tas, piemēram ,ir Lielbritanijā," piezīmēja R. B. Depughs. „Katrā gadījumā mēs nebūsim tādā stāvoklī kā Lielbritanija pag. karā — invāzijas bailēs, kad tā raidīja SOS uz Ameriku, lai sūta vecas šautenes un pistoles aizsargu (Home Guard) apbruņošanai."

Kalifornijā organizācijas grupu rīcībā ir džipi, 20 m/m pretTanku šautenes, lauku mīnas, liels daudzums municijas un medikamentu, kas sadalīti un noglabāti pa visu valsti.

L. Ceriņš

Karnevālā „Vakars uz ezera" labākām maskām piešķirtas vērtīgas balvas.

Toronto Daugavas vanagu sarīkotajā karnevālā Vakars uz ezera Palace Pier telpās bija pulcējušies ap 300 apmeklētāju.

Rīkotāji nebija taupījuši pūļu, lai karnevāla apmeklētāji pavadītu jautru vakaru.

Turpat uz vietas izraudzīja masku godalgošanas komisiju sekojošā sastāvā: A. Riekstiņš, P. Broks, A. Štrauss, E. Skujevskis, H. Jonāne un M. Traukelis.

No maskām 1. godalgu izpelnījās Domino (A. Gruzdena), 2. — Cilvēkēdājs (S. Endzeliņa), 3. — Sniega vīrs (L. Brokhuzena), 4. — Naudas meitene (O. Maķis), 5 — Kakla saišu meitene (I. Kurmīte), 6. — Ciekurs (B. Naglis), 7. — Velns (O. Ponevics), 8. — Klauns (H. Brokhuzens).

Par godalgām ziedotām balvām DVT nodaļa izsaka sirsnīgu pateicību: J. Gobam, I. Jankovskim, L. Lidumam. V. Jurševskim, A. Kristapsonam, Little Rīgai, K. Deklavam un R. Jakubovicam.

DAUGAVAS VANAGU MĒNEŠRAKSTS

Daugavas Vanagu mēnešraksta pagājušā gada pēdējais numurs iznācis un nesen sasniedzis lasītājus. Tas tagad saņemams visās DV grāmatnīcās un pie nodaļu un kopu valdēm.

Sestajā numurā liels lappušu skaits veltīts Apskatam, kas gan parāda DV dzīvi un darbošanos, sīkāk iztirzā dažu nozīmīgu notikumu, tomēr mazāk dod tiem, kuŗi sagaida idejisku vai literāru lasāmo vielu.

Tituļlapā iespiesta M. Kalēja dzeja „Bērnam." Seko mācītāja J. Jurģa Ziemsvētkiem veltīts raksts, kuŗā viņš piemin kādu senu Lūkasa evaņģelija tekstu: Miers virs zemes tiem cilvēkiem, uz kuŗiem Dievam ir labs prāts." Pazīstamā fraze šādā tulkojumā parādījusies nesen iznākušajā Bībeles tulkojumā angļu valodā.

G. Zariņš sniedz savu stāstu — Sauja ķiršu. Tani tēlots kāds traģisks karavīra pārdzīvojums gūstekņu nometnē. „Aiz dzeloņstiepļu žoga ķiršu koks bija piebriedis sārkanām ogām. Andrejam likās, ka sajūt sulīgo ogu garšu mutē. Pirksti savilkās dūrēs. Bet katrā aploka stūrī pret debesīm cēlās lieli sargu torņi, kuŗos vienaldzīgi snauda uzvarētāji."

Seko bijušā LKIS Timūžu atpūtas nama pārziņa J. Roņa raksts — Kaŗa invalīdu organizācija Latvijā." Pēc Latvijas likuma visi karavīri, kas zaudējuši veselību vai locekļus karā, kā arī darbībā, kas bijusi sakarā ar armiju, saņēma valsts penziju."

A. Lācis rakstā Aizsargu upuŗu gājiens sniedz faktus par to iznicināšanas procesu, kas sākās pirms divdesmit gadiem un turpinājās vēl šodien. Rakstā Pārkrievošanas draudi A. Liepiņš dod izvilkumus no vairākiem Padomju Latvijas laikrakstiem: Ir nenoliedzami, ka latvieši sīkstu turas pie savas tautas un kultūras. To spilgti raksturo Pelšes gausānās par „pārmērīgi lielajiem mesliem pagātnei." Pelše ir teicis: Vai gan vajag ar katru ieganstu celt augšā visas senseno tradīcijas un iztēlot tās par kultūras un nacionālās formas īpatnībām? Nav ko strīdēties, 12. un 13. gadsimta latviešu folklora ir ļoti krāšņa, spilgta, interesanta; senās tautas dziesmas ir melodiskas un izteiksmīgas, senie latviešu tautas tērpi ir krāšņi un daiļi. Bet vai gan pēdējos gadu simtos un it sevišķi pēdējos divdesmit gados latviešu kultūra nav kļuvusi bagātāka ar jaunām brīnišķīgām iezīmēm?

K. Zemdega rakstā Nodaļu apkārtraksti apskata šī informācijas veida ideoloģisko un praktisko nozīmi trimdas saimēs. Seko V. Krāslaviešа dzeja Labu vēju gaidot.

Apskatā recenzētas: Olafa Stumbra dzeju grāmata Etīdes, dziesmu un rotaļu grāmatiņa Augsim Latvijai, Dziesmu grāmata ELJA's latviešu valodas nekļātienes kursu mūzikas nodaļas izdevumā un J. Širmaņa Vakara viesi.

Seko DV laikraksta Kanadā „Latvija Amerikā" 10 gadu apceres, latviešu grāmatu „bestselleri" un DVM rīkotā īslugu sacensība.

Nodaļā Mūsu dzīve apskatīts kāds kaŗa invalīda uzņēmums Vācijā, Mūsu cīnītāja pie Austrālijas prēmjēra, DVF Stokportas drāmatiskā kopa, pirmā jauniešu darba sanāksme Vācijā, Eiropas DV jaunatnes vadītāju apspriede, DVF delegātu pilnsapulce un par mazu DV saimi ar lielu veikumu. Pieminēti DV jubilāri, vēstules redakcijai un Daugavas Vanagi visā pasaulē.

Daugavas Vanagu mēnešraksts savā saturā pauž tālāk Latvijas cīnītāju idejas, rosmi un darbus.

K. Zemdega.

Aizlūgs par Kurzemes cīnītājiem

Kurzemes cietokšņa aizstāvju un strēlnieku kopīgā sanāksmē, 4. februārī, DV namā bija pulcējušies 18 dalībnieki. Par Ziemassvētku kauju atceres salidojuma norisi ziņoja ricības komitejas pr-dis O. Perro, L. Goba un P. Rudzītis.

Sanāksmē plašākas pārrunas izraisija ierosinātā krituso kaŗavīru pieminekļa celšanas ideja. Ienākuši jau naudas ziedojumi, piedāvāti materiāli un brīvs darba spēks, un vislielākā pateicība pienākas par pretimnākšanu tēlniekam A. Kopmanim. Pieminekļa celšanai būtu nepieciešami ap $1000.-. E. Preiss tomēr norādīja, ka pieminekļa īstenošana prasīs lielākus materiālus upuŗus kā iecerēts. Viņš arī uzsvēra, ka kaŗš mums vēl nav beidzies. Galvenā uzmanība būtu jākoncentrē pretkomūnistiskai cīņai un jaunatnes centienu atbalstam. P. Rudzītis nebija apmierināts ar iecerētā pieminekļa vietas izvēli. Līdzšinējos ieskatos esot arī strēlnieku kopas vadība: R. Velme, V. Tikiņš, A. Aldermanis u. c. norādīja, ka pieminekļis ceļams un līdzekļi radīsies neiespaidojot citus sabiedriskus mērķus.

Sapulce vienojās, ka izraugāma krituša kaŗavīra pieminekļa celšanas komiteja, kuŗai arī pienākas dievkalpojumi Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

18. februārī, plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlit pēc dievkalpojuma plkst. 3,30 p .p. draudzes pilnsapulce Sv. Barnaba baznīcas apakšējā zālē.

25. februārī plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

Bramptonā, 11. februārī plkst. 1,30 p .p. dievkalpojums Grace United baznīcā.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

18. februārī, plkst. 3.30 p. p. dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

11. februārī, plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzē, anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 N. Portage Rd.

NORANDA

Norandas latviešu draudzes dievkalpojums svētdien, 18. februārī, plkst. 4 p. p. United Ch. baznīcā. Prāv. A. Skrodelis. Svētdienas skola sestdien, 17. februārī, plkst. 2 p. p.

VIRDŽINIJTAUNA

Virdžinijtaunas latviešu draudzes dievkalpojums svētdien, 18. februārī, plkst. 1 p. p. anglikāņu baznīcā. Prāv. A. Skrodelis. Svētdienas skola 18. februārī, plkst. 10 no rīta.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

11. februārī, plkst. 11 pr. p. dievkalpojums.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

11. februārī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

14. februārī plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda.

18. februārī, plkst. 9.30 no rīta dievkalpojums angļu valodā, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums.

Māc Viesturs Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

11. februārī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma mācītāja istabā draudzes pilnsapulce.

25. februārī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums.

18. februārī plkst. 10 no rīta iesvētes mācība iesvētāmiem.

Plkst. 3 p. p. vecāku sanāksme pie draudzes mācītāja, lai apspriestu jautājumus, kas saistās ar jauniešu iesvētīšanu.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 11. februārī, plkst. 11 no rīta dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes dāmu sapulce. Dāmu komitejas ziņojums par darbību un valdes vēlēšanas.

18. februārī, plkst. 3.00 p. p. dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

25. februārī plkst. 11 no rīta dievkalpojums. Svētdienas skola.

4. martā, plkst. 3.00 p. p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma dāmu komitejas gadskārtējais bazārs.

Māc.A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Torontō.

11. februārī, plkst. 2 p. p. Jāņa baznīcā dievkalpojums, svētdienas skola un iesvētes mācība.

18. februārī plkst. 2 p. p. Jāņa baznīcā garīgs koncerts. Svētdienas skola darbosies parastā kārtībā.

25. februārī plkst. 2 p. p. Jāņa baznīcā dievkalpojums, svētdienas skola un iesvētes mācība.

4. martā Oskara Kalpaka pieminiņas dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

CĪNĪTĀJS PAR LATVIJU

(Pārnesums no 1. lpp.)

Portugāle), 24 valstis balsoja pretim un 13 atturējās. Iemesls — Sabiedroto lielvalstis nebija Latviju atzinušas de jure. Bet arī šai nelaimē M. atrada sudraba malu — par Latviju bija balsojusi Itālija, kas arī bija sabiedroto augstākās padomes loceklē.

Meierovics tūdaļ devās uz Romu un tur nodrošinājās ar Itālijas atbalstu pilnīgi. Tad gan Londonā, gan Parīzē viņš ierāvās īstā ciņu mutulī, jo bija zināms, ka Sabiedroto augstākā padome sanāks Parīzē 1921. gada 24. janvārī un tur Latvijas liktenis atradīsies svaru kausos. Nevien vecās Krievijas diplomāti V. Maklakovs, S. Šazonovs, baŗons Meiendorfs u. c., bet arī noteicējas aprindas Anglijā un Francijā aizstāvēja vienotās, nedalītās Krievijas ideju un Meierovicam kopā ar paļīgiem vajadzēja ar savu argumentu spēku šo viedokli sadrupināt. Tā bija izšķirēja cīņa. Itālijas ārlietu ministrs grāfs Sforca vienā no savām atmiņu grāmatām saka: „Es kā augstākās padomes loceklis biju patikami ietekmēts no tādu viru nopietnas pilnspējības, kāds bija Latvijas delegāts Meierovics un Igaunijas delegāts Pusta."

Tieši augstākās padomes sanāksmes priekšvakarā Meierovics ieradās no Londonas Parīzē un vēl centās satikties ar sabiedroto valstsvīriem,lai visas iespējas izmantotu Latvijas labā. Tad atlikās vienīgi gaidīt. 25. janvāris atnesa drūmas ziņas. Jautājums atlikts. Radās grūtības. Tā bija salta šalka. Arī otrā dienā rezignēta noskaņa. Sūtnis J. Tepfers, kas atradās Latvijas delegācijas sastāvā, stāsta par 26. janvāri: „Vēl šodien atceros, ka sēdējām diezgan mazrunīgi delegācijas istabā, kad ap pulkst. 5 pēc pusdienas piezvanīja sūtnis Grosvalds. Vēlējās runāt ar ministru. Pēc īsas sarunas sapratu, ka noticis kaut kas ļoti svarīgs un drīz vien no Meierovica mutes dzirdējām priecīgo vēsti, ka augstākā padome savā pēcpusdienas sēdē atzinusi Latviju un Igauniju de jure. Mūsu prieks bija liels. Tomēr M tūlīt lika ziņu pārbaudīt un jau pēc brīža dabūja apstiprinājumu, ka atzišana tiešām notikusi."

Otrā dienā Rīga gavilēja, aizņesdama daļu sava prieka uz Itālijas sūtniecību, kas pirmā no lielvalstīm bija pasteigusies Latviju likumīgi atzīt.

Šis bija lielākais panākums Meierovica mūžā, kas apliecināts arī viņa kapa plāksnē Meža kapos ar Ed. Virzas vārdiem:

Latvija sūtīja reiz pie varenām lielvalstīm Tevi, prasīt lai atpakaļ dod tiesības paņemtas tai. Liktenis apskauda Tevi, bet darbus Tu varenus veici, Laimīgais! Mūžam par tiem pateiksies tēvija Tev."

Izgājis grūtai bāreņu dzīves skolai, M. bija mācījies cienīt cilvēkus, kā savus politiskos draugus, tā pretiniekus, ar ko viņam vienmēr izdevās izlīdzināt konfliktus, un ar savas personības pievilcību, drošu skaidrību un darba spējām kļūt par ievērojamu valstsvīru ne vien Baltijas, bet arī Eiropas mērogā. Atgriezies no gaŗāka ceļojuma 1925. gada 22. augustā, viņš devās apciemot savu ģimeni Sēmes pag. Druķu mājās. Automašīnai noslīdot no piemirkušā un slidenā ceļa un apgāžoties, Latvija zaudēja savu lielāko sargu un aizstāvi.

F. Krusa

SPORTS

HOKEJS

KUR NOTIKS PASAULES MEISTARSACĪKSTES HOKEJĀ?

Vēl joprojām nav skaidrības, kas īsti notiks ar pasaules meistarsacīkstēm hokejā. Savienoto Valstu radio ziņu aģentūras apgalvo, ka pasaules meistarsacīkstes notiks Kolorado Springā un neesot pamata domāt, ka kādas valsts izlasei varētu būt grūtības ar iebraukšanas atļaujas saņemšanu. Eiropas internacionālās ledus hokeja federācijas priekšsēdis J. Abearne savukārt izsakās, ka sacīkstēm jānotiek iepriekš plānotā vietā un laikā, kaut arī Austrumvācijas hokejistiem netiktu izsniegta iebraukšanas atļauja Savienotās Valstīs. Viens no galveniem iemesliem, kāpēc „sarkanās" Vācijas hokejistiem iebraukšanas atļauja varētu tikt noraidīta ir — Berlīnes mūris.

Gatavojoties pasaules meistarsacīkstēm, daudzu valstu reprezentācijas izmēģina spēkus draudzības sacīkstēs. Zviedri viesojās Maskavā un pirmā spēlē zaudēja Padomju Savienības izlasei ar 1:2, bet otrā spēlē uzvarēja ar 5:2. Čechu vienība savukārt viesojās Zviedrijā un uzvarēja mājniekus vienā sacensībā ar 5:1, bet zaudēja otru spēli ar 4:3.

Somijas izlase uzvarēja Rietumvāciju ar 3:2, bet Itālija spēlēja ar Šveici neizšķirti 2:2.

Kā zināms, Kanadu pasaules meistarībā pārstāvēs Galtas Terrier un vienības vaditājs L. Roubell paredz vienībā: vārtsargi— H. Hurley un A. Cullen, aizsardzībā — T. Maki, H. Neale, B. Robertson, J. Douglas, B. Mitchell un H. Smith, uzbrukumā — B. Martin, B. Wylie, B. McKnight, D. Rope, B. Maden, J. Hogan, B. Brown, J. McLeod, J. Malo un bijušais Meaple Leaf spēlētājs Ted Sloan.

Pirmā spēle Kanadai paredzēta pret Austrumvāciju 8. martā.

Savienoto Valstu vienībā spēlēs 7 bijušie kanadieši ,kas ir akcijas veido ideoloģisko un praktisko nozīmi trimdas saimēs. Seko V. Krāslaviešа dzeja Labu vēju gaidot.

Apskatā recenzētas: Olafa Stumbra dzeju grāmata Etīdes, dziesmu un rotaļu grāmatiņa Augsim Latvijai, Dziesmu grāmata ELJA's latviešu valodas nekļātienes kursu mūzikas nodaļas izdevumā un J. Širmaņa Vakara viesi.

Seko DV laikraksta Kanadā „Latvija Amerikā" 10 gadu apceres, latviešu grāmatu „bestselleri" un DVM rīkotā īslugu sacensība.

Nodaļā Mūsu dzīve apskatīts kāds kaŗa invalīda uzņēmums Vācijā, Mūsu cīnītāja pie Austrālijas prēmjēra, DVF Stokportas drāmatiskā kopa, pirmā jauniešu darba sanāksme Vācijā, Eiropas DV jaunatnes vadītāju apspriede, DVF delegātu pilnsapulce un par mazu DV saimi ar lielu veikumu. Pieminēti DV jubilāri, vēstules redakcijai un Daugavas Vanagi visā pasaulē.

Daugavas Vanagu mēnešraksts savā saturā pauž tālāk Latvijas cīnītāju idejas, rosmi un darbus.

K. Zemdega.

CĪNĪTĀJS PAR LATVIJU

(Pārnesums no 1. lpp.)

Portugāle), 24 valstis balsoja pretim un 13 atturējās. Iemesls — Sabiedroto lielvalstis nebija Latviju atzinušas de jure. Bet arī šai nelaimē M. atrada sudraba malu — par Latviju bija balsojusi Itālija, kas arī bija sabiedroto augstākās padomes loceklē.

Meierovics tūdaļ devās uz Romu un tur nodrošinājās ar Itālijas atbalstu pilnīgi. Tad gan Londonā, gan Parīzē viņš ierāvās īstā ciņu mutulī, jo bija zināms, ka Sabiedroto augstākā padome sanāks Parīzē 1921. gada 24. janvārī un tur Latvijas liktenis atradīsies svaru kausos. Nevien vecās Krievijas diplomāti V. Maklakovs, S. Šazonovs, baŗons Meiendorfs u. c., bet arī noteicējas aprindas Anglijā un Francijā aizstāvēja vienotās, nedalītās Krievijas ideju un Meierovicam kopā ar paļīgiem vajadzēja ar savu argumentu spēku šo viedokli sadrupināt. Tā bija izšķirēja cīņa. Itālijas ārlietu ministrs grāfs Sforca vienā no savām atmiņu grāmatām saka: „Es kā augstākās padomes loceklis biju patikami ietekmēts no tādu viru nopietnas pilnspējības, kāds bija Latvijas delegāts Meierovics un Igaunijas delegāts Pusta."

Tieši augstākās padomes sanāksmes priekšvakarā Meierovics ieradās no Londonas Parīzē un vēl centās satikties ar sabiedroto valstsvīriem,lai visas iespējas izmantotu Latvijas labā. Tad atlikās vienīgi gaidīt. 25. janvāris atnesa drūmas ziņas. Jautājums atlikts. Radās grūtības. Tā bija salta šalka. Arī otrā dienā rezignēta noskaņa. Sūtnis J. Tepfers, kas atradās Latvijas delegācijas sastāvā, stāsta par 26. janvāri: „Vēl šodien atceros, ka sēdējām diezgan mazrunīgi delegācijas istabā, kad ap pulkst. 5 pēc pusdienas piezvanīja sūtnis Grosvalds. Vēlējās runāt ar ministru. Pēc īsas sarunas sapratu, ka noticis kaut kas ļoti svarīgs un drīz vien no Meierovica mutes dzirdējām priecīgo vēsti, ka augstākā padome savā pēcpusdienas sēdē atzinusi Latviju un Igauniju de jure. Mūsu prieks bija liels. Tomēr M tūlīt lika ziņu pārbaudīt un jau pēc brīža dabūja apstiprinājumu, ka atzišana tiešām notikusi."

Otrā dienā Rīga gavilēja, aizņesdama daļu sava prieka uz Itālijas sūtniecību, kas pirmā no lielvalstīm bija pasteigusies Latviju likumīgi atzīt.

Šis bija lielākais panākums Meierovica mūžā, kas apliecināts arī viņa kapa plāksnē Meža kapos ar Ed. Virzas vārdiem:

Latvija sūtīja reiz pie varenām lielvalstīm Tevi, prasīt lai atpakaļ dod tiesības paņemtas tai. Liktenis apskauda Tevi, bet darbus Tu varenus veici, Laimīgais! Mūžam par tiem pateiksies tēvija Tev."

Izgājis grūtai bāreņu dzīves skolai, M. bija mācījies cienīt cilvēkus, kā savus politiskos draugus, tā pretiniekus, ar ko viņam vienmēr izdevās izlīdzināt konfliktus, un ar savas personības pievilcību, drošu skaidrību un darba spējām kļūt par ievērojamu valstsvīru ne vien Baltijas, bet arī Eiropas mērogā. Atgriezies no gaŗāka ceļojuma 1925. gada 22. augustā, viņš devās apciemot savu ģimeni Sēmes pag. Druķu mājās. Automašīnai noslīdot no piemirkušā un slidenā ceļa un apgāžoties, Latvija zaudēja savu lielāko sargu un aizstāvi.

F. Krusa

KUR NOTIKS PASAULES MEISTARSACĪKSTES HOKEJĀ?

Vēl joprojām nav skaidrības, kas īsti notiks ar pasaules meistarsacīkstēm hokejā. Savienoto Valstu radio ziņu aģentūras apgalvo, ka pasaules meistarsacīkstes notiks Kolorado Springā un neesot pamata domāt, ka kādas valsts izlasei varētu būt grūtības ar iebraukšanas atļaujas saņemšanu. Eiropas internacionālās ledus hokeja federācijas priekšsēdis J. Abearne savukārt izsakās, ka sacīkstēm jānotiek iepriekš plānotā vietā un laikā, kaut arī Austrumvācijas hokejistiem netiktu izsniegta iebraukšanas atļauja Savienotās Valstīs. Viens no galveniem iemesliem, kāpēc „sarkanās" Vācijas hokejistiem iebraukšanas atļauja varētu tikt noraidīta ir — Berlīnes mūris.

Gatavojoties pasaules meistarsacīkstēm, daudzu valstu reprezentācijas izmēģina spēkus draudzības sacīkstēs. Zviedri viesojās Maskavā un pirmā spēlē zaudēja Padomju Savienības izlasei ar 1:2, bet otrā spēlē uzvarēja ar 5:2. Čechu vienība savukārt viesojās Zviedrijā un uzvarēja mājniekus vienā sacensībā ar 5:1, bet zaudēja otru spēli ar 4:3.

Somijas izlase uzvarēja Rietumvāciju ar 3:2, bet Itālija spēlēja ar Šveici neizšķirti 2:2.

Kā zināms, Kanadu pasaules meistarībā pārstāvēs Galtas Terrier un vienības vaditājs L. Roubell paredz vienībā: vārtsargi— H. Hurley un A. Cullen, aizsardzībā — T. Maki, H. Neale, B. Robertson, J. Douglas, B. Mitchell un H. Smith, uzbrukumā — B. Martin, B. Wylie, B. McKnight, D. Rope, B. Maden, J. Hogan, B. Brown, J. McLeod, J. Malo un bijušais Meaple Leaf spēlētājs Ted Sloan.

Pirmā spēle Kanadai paredzēta pret Austrumvāciju 8. martā.

Savienoto Valstu vienībā spēlēs 7 bijušie kanadieši ,kas ir aktīvi spēlētāji dažādās amerikāņu hokeja līgās un tās vienība būšot šogad ļoti spēciga.

VIEGLATLĒTIKAS SACĪKSTES TELPĀS — LOS ANGELES

Vieglatlētikas sacīkstes telpās Los Angeles bija pulcējušas daudzus pasaules klases vieglatlētus un vienam meistaram bija jāpiedzīvo arī negaidīts zaudējums.

Olimpiskā sprinta čempione sievietēm — Wilma R. Ward zaudēja 60 jardu distancē savas vienības dalībniecei — Jean Holmes. Tāpat olimpietis Yerman zaudēja pirmā gada studentam Don Webster, kas 600 jardu distanci beidza kā pirmais ar laiku 1:11,7. J. Beatty uzvarēja 1 jūdzes skrējienā ar laiku 4:04,8. Lodes grūšanā uzvarēja Parry O'Brien ar 59 pēdām un 7½ collām. Kārtslēkšanā uzvarēja John Rose ar 15 pēdām un 5¾ collām. Augstlēkšanā uzvarēja Joe Faust ar 6 pēdām un 10 collām, otrās vietas ieguvējs bija Lew Hoyt ar līdzīgu rezultātu. 2 jūdžu distancē uzvarēja sīvā cīņā bijušais ungāru olimpietis Laslo Tabori, atstājot otrā vietā Bob Shul.

LATVIEŠU GALDA TENISISTI SPĒLĒ NEIZŠĶIRTI

Pirmās līgas meistarības cīņā svētdien latviešu vienība pretniekos saņēma spēcīgo West-End YMCA's trijnieku. Latviešu trijnieks sacensībai bija gatavojies ļoti nopietni, kas vainagojās neizšķirtā 5:5 rezultātā.

Pirmajā spēlē Modris Žulps trijos setos pieveica Grosmani, bet Kūlītis zaudēja Ivakičam. Strauja un spraigu momentu pilna bija Eichvalda spēle pret Melašenko, pēdējam uzvarot trijos setos. Dubultspēlē Žulps-Eichvalds vēlreiz apliecināja, ka piederKanadas spēcīgākajam pāŗu kopojumam. Spēles turpinājumā Kūlītis zaudēja Grosmanim un arī Žulps savu vienspēli zaudēja, gan pret Melašenko rādot izcilus sniegumus. Šķita, ka latviešu vienībai zaudējums drošs, bet nākošās divās spēlēs Eichvalds pēc 7:21(!) zaudēta pirmā seta pieveica savu pretinieku un Kūlītis sagādāja lielāko pārsteigumu, pieveicot divos setos Melašenko.

Spraigiem momentiem pilna bija Eichvalda tikšanās ar Grosmani. Pēc 20:22 zaudēta pirmā seta Eichvalds neprata izmantot 7 punktu vadību, zaudējot arī otro 24:26. Smagu nervu pārbaudi pēdējā spēlē pārdzīvoja Žulps, samērā viegli uzvarot pirmajā setā, bet otrajā pie stāvokļa 17:19 iespējot vēl uzvaru, tā latviešu vienībai nodrošinot neizšķirtu rezultātu.

Ar šo spēli noslēdzās meistarības otrai aplis. Vadībā vēl ir West - End YMCA ar 18 punktiem, sekojot latviešiem ar 15 un Sokol Masarik ar 14 punktiem.

Ar interesi gaidāmas izšķirēja trešā apļa spēles. Varētu vēlēties, kaut latviešu vienības sacensībās pulcinātu tik kuplu skatītāju saimi kā svētdienas spēlē pret YMCA'u.

Līgas individuālajā vērtējumā vadībā vēl arvien ir čechu vecmeistars Maksis Marenko ar 28 uzvarētām spēlēm, sekojot 2. vietā Modrim Žulpam ar 24 un trim West - End YMCA's spēlētājiem ar 23 resp. 22 uzvarām. Kūlītis ar 19 uzvarām ir 7. vietā.

5. līgā Laimonis Bundža vēl arvienu ir individuālā vērtējuma vadībā ar 27 uzvarām un vienu zaudētu spēli. Viņa vienība — Broadview YMCA — kuŗā spēlē arī Kārkliņš un Vilmanis, atrodas 2. vietā.

L.

ALFRED STIKUTS
REALTOR
481-0431

PĀRDOD:2 ģimenes dzīvokļu māju pie Willowvale parka - Bloor ielas. Jauna eļļas apkure, garāža, labs iebraucamais ceļš. Prasa $ 8.900,- ar $ 800,- iemaksu. Obligācija par 6 proc. gadā.

PĀRDOD: 9 istabu dubultķieģeļu māju patīkamā Casa Loma rajonā. Plaša dzīvojamā istaba, 2 vannas istabas, ūdens eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš, garāža. Prasa $ 24.900,-. Iemaksa — $ 6.000,-.

PĀRDOD: Jaunu divu dzīvokļu māju ar izbūvētu pagrabu High Park bulvārī pie Roncesvalles. Cena $ 39.000,-.

MĀJU ĪPAŠNIEKI, SAGĀDĀJU
1-ās un 2-ās
OBLIGĀCIJAS
Visizdevīgākie maksāšanas noteikumi.
Nesaistoša informācija, ME 3-8305, Toronto.
V. LIEPIŅŠ,
PIRMAIS LATVIEŠU OBLIGĀCIJU BIROJS TORONTO.